

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA
GMINY GIERAŁTOWICE
ZA LATA 2017 – 2018**

Gierałtówice, marzec 2019 r.

Zespół autorski:

mgr inż. Marta Bruniany

inż. Jolanta Mikina

mgr inż. Agnieszka Grabowska

mgr Dominika Farań

mgr Aleksandra Korczyzna

Spis treści:

1. Wprowadzenie	1
1.1. Podstawa prawna	1
1.2. Zakres opracowania	1
2. Stan realizacji zadań ujętych w gminnym programie ochrony środowiska w latach 2017 – 2018	2
2.1. Działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.....	2
2.2. Działania w zakresie gospodarki odpadami	9
2.3. Działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb	30
2.4. Działania w zakresie ochrony powietrza	33
2.5. Działania w zakresie ochrony przed hałasem.....	45
2.6. Działania w zakresie promieniowania niejonizującego	46
2.7. Działania w zakresie ochrony przyrody	47
2.8. Działania w zakresie ochrony przed skutkami poważnych awarii i klęsk żywiołowych.....	58
2.9. Działania w zakresie edukacji ekologicznej	64
2.10. Działania w zakresie zapewnienia ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym.....	71
3. Realizacja działań ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym zadań przewidzianych do realizacji na lata 2017-2018.....	71
4. Sposoby i źródła finansowania przedsięwzięć.....	110
5. System monitoringu i oceny realizacji programu ochrony środowiska.....	115
6. Podsumowanie.....	118
7. Wykorzystane materiały	120

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna

Program Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice został sporządzony jako realizacja obowiązków gminy wynikających z zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.), dotyczących sporządzania gminnych programów ochrony środowiska.

Gminny program ochrony środowiska służy realizacji polityki ekologicznej państwa na szczeblu lokalnym. Przyjęte w programie priorytety oraz zadania gminy służyć mają realizacji obowiązujących wymogów ustawowych w dziedzinie ochrony środowiska, zasad wynikających z programów rządowych, zasad zrównoważonego rozwoju Polski oraz innych dokumentów strategicznych w gminie.

Celem realizacji programu jest poprawa stanu środowiska oraz wdrożenie efektywnego zarządzania środowiskiem w gminie.

Zgodnie z zapisem art. 18 ust. 2 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raporty z wykonania gminnych programów ochrony środowiska i przedstawia je radzie gminy. Po przedstawieniu raportów radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu.

1.2. Zakres opracowania

Zakres opracowania obejmuje raport z realizacji zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice do roku 2019 z perspektywą do roku 2023, przyjętym Uchwałą Rady Gminy Gierałtowice Nr XXV/164/136 z dnia 31 sierpnia 2016 r.

Niniejszy raport obejmuje zadania zrealizowane na terenie Gminy Gierałtowice w okresie od 1.01.2017 r. do 31.12.2018 r., przedstawione z podziałem, analogicznie do treści Programu ochrony środowiska, na:

- działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,
- działania w zakresie gospodarki odpadami,
- działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb,
- działania w zakresie ochrony powietrza,
- działania w zakresie ochrony przed hałasem,
- działania w zakresie promieniowania niejonizującego,
- działania w zakresie ochrony przyrody,
- działania w zakresie ochrony przed skutkami poważnych awarii i klęsk żywiołowych oraz bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego,
- działania w zakresie edukacji ekologicznej.

Raport przedstawia źródła finansowania oraz system monitoringu i oceny realizacji podejmowanych przedsięwzięć.

2. Stan realizacji zadań ujętych w gminnym programie ochrony środowiska w latach 2017 – 2018

2.1. Działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Priorytetem Programu Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jest przywrócenie czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz zmniejszenie strat i poprawa niezawodności dostawy wody do picia.

W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w programie w latach 2017 – 2018 obejmowała:

- kontrolę odprowadzania ścieków bytowych z nieruchomości położonych na terenie nieskanalizowanym,
- działania dążące do przyłączenia wszystkich nieruchomości położonych na terenie skanalizowanym do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej,
- wyeliminowanie strat wody poprzez wymianę najbardziej zniszczonych odcinków sieci wodociągowej,
- uregulowanie kwestii odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów o nawierzchni szczelnej,
- rozpoczęcie inwestycji w zakresie poprawy bezpieczeństwa powodziowego i możliwych do przeprowadzenia działań technicznych w tym zakresie.

2.1.1. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków bytowych

Kanalizacja sanitarna

W latach 2017 i 2018 w ul. Jasnej w Przyszowicach wybudowano odcinek sieci wodociągowej o długości 40 m oraz odcinek sieci kanalizacji sanitarnej o długości 100 m. W 2018 r. w ramach zadania polegającego na przebudowie ul. Wodnej w Przyszowicach wybudowano odcinek kanalizacji sanitarnej o długości 300,7 m.

W 2018 r., zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1152 ze zm.), Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. wykupiło i przejęło sieci kanalizacji sanitarnej, wybudowane przez prywatnych inwestorów, o łącznej długości 0,28 km.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 ze zm.) właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych.

W związku z tym po zakończeniu projektu budowy kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, rozpoczęto kontrole tych nieruchomości, które mają techniczną

możliwość przyłączenia do kanalizacji sanitarnej, lecz nie zostały przyłączone. W latach 2017 – 2018 kontrole przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie odprowadzania ścieków bytowych z nieruchomości przeprowadzono na następujących ulicach:

1) w sołectwie Chudów:

- ul. Boczna,
- ul. Brzezina,
- ul. Dwór,
- ul. Górnicza,

2) w sołectwie Gierałtowiec:

- ul. Chopina,
- ul. Chudowska,
- ul. Konopnickiej,
- ul. Miarki,
- ul. Ogrodowa,
- ul. Piontka,
- ul. Sienkiewicza,
- ul. Zgrzebnioka,

3) w sołectwie Paniówki:

- ul. 27-go Stycznia,
- ul. Dworska,
- ul. Działkowa,
- ul. Gliwicka,
- ul. Zwycięstwa,

4) w sołectwie Przyszowice:

- ul. Floriana,
- ul. Jasna,
- ul. Krótka,
- ul. Ks. Pogrzeby,
- ul. Leśna,
- ul. Wolności.

W sumie kontrolę przeprowadzono na 61 nieruchomościach, z czego 7 nieruchomości zostało podłączonych do kanalizacji sanitarnej po wezwaniu. Wobec właścicieli 17 nieruchomości wszczęto postępowania administracyjne w sprawie przyłączenia nieruchomości do kanalizacji sanitarnej. Po wydaniu decyzji administracyjnej 2 nieruchomości zostały przyłączone do kanalizacji sanitarnej. Natomiast właściciele pozostałych nieruchomości zadeklarowali, iż po uzyskaniu warunków przyłączenia nieruchomości do kanalizacji sanitarnej, w 2019 r. zostaną wykonane przyłącza.

Przydomowe oczyszczalnie ścieków

W przypadku, gdy nieruchomość jest położona na terenie nieskanalizowanym, jedną z możliwości odprowadzania ścieków jest ich odprowadzanie i oczyszczanie w przydomowej oczyszczalni ścieków.

W latach objętych sprawozdaniem do Wójta Gminy Gierałtowice wpłynęły 83 zgłoszenia eksploatacji oczyszczalni ścieków o przepustowości nie przekraczającej 5 m³/d w ramach zwykłego korzystania z wód, zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.). Na terenie całej Gminy na 131 nieruchomościach ścieki odprowadzane są do przydomowych oczyszczalni ścieków (stan na 31.12.2018 r.). Ścieki, ze zgłoszonych w latach 2017 – 2018 oczyszczalni ścieków, odprowadzane są do ziemi lub do rowów melioracyjnych.

Ilość oczyszczalni ścieków zgłoszonych w latach 2017 – 2018, z podziałem na sołectwa, przedstawia się następująco:

	Chudów	Gierałtowice	Paniówki	Przyszowice
rok 2017	4	5	25	13
rok 2018	16	1	14	5

Źródło: opracowanie własne

Zbiorniki bezodpływowe

W 2017 i 2018 roku przeprowadzono również kontrole nieruchomości, które nie mają technicznej możliwości przyłączenia do kanalizacji sanitarnej. Kontrole przeprowadzono na następujących ulicach:

1) w sołectwie Chudów:

- ul. Boczna,
- ul. Brzezina,

2) w sołectwie Gierałtowice:

- ul. Kolonia Beksza,
- ul. Miarki,
- ul. Zgrzebnioka,

3) w sołectwie Paniówki:

- ul. Darwina,
- ul. Dębowa,
- ul. Dworska,
- ul. Gliwicka,
- ul. Wolności,
- ul. Zamkowa,
- ul. Zwycięstwa,

4) w sołectwie Przyszowice:

- ul. Brzeg,

- ul. Jasna,
- ul. Kolejowa,
- ul. Leśna,
- ul. Wolności.

Łącznie skontrolowano 137 nieruchomości. Właściciele nieruchomości zostali zobowiązani do okazania umowy zawartej z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie Wójta Gminy Gierałtowiec na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz do okazania dowodów uiszczania opłat za te usługi. Ponadto właściciele nieruchomości zobowiązani zostali do udzielenia informacji, jaka jest pojemność zbiornika na nieczystości ciekłe zlokalizowanego na nieruchomości.

2.1.2. Rozbudowa lub modernizacja sieci wodociągowej

W okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1152 ze zm.), Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. wykupiło i przejęło sieci wodociągowe, wybudowane przez prywatnych inwestorów, o łącznej długości 1,81 km.

W zakresie badań jakości wody przeznaczonej do spożycia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gliwicach przedstawia okresowo informacje dotyczące jakości wody na terenie gminy Gierałtowiec, na podstawie wyników badań próbek wody pobranych w punktach monitoringowych do badań laboratoryjnych bakteriologicznych i fizykochemicznych, w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego. Na terenie gminy Gierałtowiec punkty monitoringowe usytuowane są w niżej wymienionych punktach na sieciach wodociągowych:

- Urząd Gminy, ul. Ks. Roboty 48 w Gierałtowicach,
- Przedszkole, ul. Powstańców Śl. 41 w Gierałtowicach,
- Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 52 w Chudowie,
- Studzienka wodomierzowa, ul. Gliwicka w Paniówkach,
- Przedszkole, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. K. Miarki 1 w Przyszowicach,
- Dom mieszkalny, Kolonia Beksza.

W lutym 2017 r. pobrano próbki wody przeznaczonej do spożycia w stałym punkcie poboru zlokalizowanym w studziencie zakupowej przy ul. Gliwickiej w Paniówkach. Analiza próbek wykazała obecność bakterii grupy coli w ilości 27 jtk/100 ml, *escherichia coli* w ilości 19 jtk/100ml, enterokoki kałowe w ilości 12 jtk/100ml. Pobrano również próbki wody w punkcie kontrolnym przy ul. Gliwickiej 2d w Paniówkach, gdzie analiza wykazała obecność bakterii grupy coli w ilości 4 jtk/100 ml oraz enterokoki kałowe w ilości 1 jtk/100ml. W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gliwicach wydał decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi na terenie sołectwa Paniówki. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. wstrzymało zasilanie w wodę sołectwa Paniówki oraz przystąpiło do chlorowania

i płukania sieci wodociągowej. Ponadto poinformowano odbiorców o zakazie spożywania wody wodociągowej na terenie sołectwa, zapewniono zastępcze źródła wody oraz rozwożono wodę do celów sanitarnych wozami straży pożarnej. Powiadomiono również opiekę społeczną, przychodnię, szkołę, przedszkole, piekarnie i restauracje oraz uruchomiono telefon alarmowy 24h/d. Po wykonaniu powyższych działań ponownie pobrano próbki wody, których analiza nie wykazała przekroczeń. W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gliwicach wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi na terenie sołectwa Paniówek.

Pozostałe badania próbek wody w 2017 r. i 2018 r. wykazały, iż jakość wody pitnej na terenie gminy Gierałtowice spełnia wymagania dla wody pitnej, określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

2.1.3. Kanalizacja deszczowa

W 2017 r. Gmina kontynuowała zadanie mające na celu regulowanie stanu formalnoprawnego w zakresie odprowadzania do środowiska wód opadowych z terenu gminy Gierałtowice za pośrednictwem sieci kanalizacji deszczowej, administrowanej przez Urząd Gminy. W związku z upływem terminu ważności dotychczasowych zezwoleń, przygotowano dokumentację do wystąpienia z wnioskiem o wydanie pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzenie wód opadowych z terenu sołectwa Chudów, poprzez istniejące wyloty brzegowe do potoku Chudowskiego.

Ponadto w 2018 r. wykonano analizę jakości wód opadowych odprowadzanych do potoku Cienka w Przyszowicach (zgodnie z wydanym pozwoleniem wodnoprawnym).

W okresie objętym niniejszym raportem, w zakresie budowy sieci kanalizacji deszczowej, wykonano następujące zadania:

- budowa sieci kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami w Przyszowicach przy ul. Jasnej, o długości 291 m,
- budowa kanalizacji deszczowej oraz budowa chodnika przy ul. Zwycięstwa w Paniówkach, o długości 1 041 m wraz z przyłączami,
- budowa chodnika przy ul. Powstańców Śląskich w Gierałtowicach wraz z budową i przebudową kanalizacji deszczowej o długości 627 m razem z przyłączami,
- przebudowa układu drogowego wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Paniówkach wraz z budową i przebudową kanalizacji deszczowej o długości 422 m razem z przyłączami,
- rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach wraz z budową i przebudową kanalizacji deszczowej o długości 553 m razem z przyłączami,
- budowa chodnika przy ul. Dworskiej w Paniówkach wraz z budową kanalizacji deszczowej o długości 457 m razem z przyłączami,
- rozbudowa ul. Stachury w Gierałtowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej o długości 1 279 m razem z przyłączami.

Ponadto w trakcie przygotowania jest dokumentacja projektowa na przebudowę ul. Polnej w Przyszowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej. Realizacja zadania planowana jest na lata 2020-2021.

W celu zapewnienia ochrony środowiska przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z wód opadowych i roztopowych oraz zapewnienia właściwej drożności sieci kanalizacji deszczowej preferuje się wyposażanie nieruchomości w osadniki zawiesziny na przyłączach do sieci kanalizacji deszczowej (warunki techniczne przyłączenia).

Preferowane jest również retencjonowanie wód opadowych na terenach utwardzonych, tak aby utrzymać odpływ wód opadowych do sieci i odbiorników na poziomie zbliżonym do odpływu naturalnego z danego terenu, przed jego utwardzeniem.

2.1.4. Utrzymanie drożności administrowanych cieków wodnych

W latach objętych sprawozdaniem wykonywano prace w zakresie utrzymywania drożności administrowanych cieków wodnych na terenie gminy Gierałtowice, tj.:

1) w 2017 r. wykonano konserwację następujących cieków:

- w sołectwie Chudów - rów O-3d odcinek 711 mb od rowu O-3 w kierunku do ul. Bocznej, rów Ch-22 odcinek 350 mb od Potoku Chudowskiego w kierunku ul. Szkolnej, rów O-3 odcinek 2 991 mb od ujścia Pot. Ornontowickiego w kierunku granicy z Bujakowem,
- w sołectwie Gierałtowice – rów Gierałtowicki odcinek 1 952 mb od ujścia w kierunku przepompowni, rów Beksza odcinek 1 475 mb od rowu Gierałtowickiego w kierunku rowu Be-12, rów Be-10 odcinek 315 mb od ujścia do rowu Beksza w kierunku Kolonii Beksza, rów Be-12 odcinek 545 mb od ujścia do rowu Beksza w kierunku Kolonii Beksza, rów Be-7 odcinek 310 mb od rowu Beksza w kierunku Knurowa, rów Bojkowski odcinek 650 mb od torów kolejowych w kierunku ul. Korfantego,
- w sołectwie Paniówki – rów Paniówka odcinek 352 mb od ul. Zabrskiej w kierunku łącznika z ul. Zwycięstwa, rów w rej. ul. Skotnickiej odcinek 225 mb od ul. Skotnickiej w kierunku rowu K-10e, rów K-7b odcinek 700 mb od zbiornika Wn-35 w rejon ul. Kłodnickiej, rów Ch-7b odcinek 575 mb od basenu w kierunku ul. Zwycięstwa, rów K-10 odcinek 385 mb od zbiornika Wn-35 w rejonie ul. Kłodnickiej,
- w sołectwie Przyszowice – rów Ch-2 odcinek 95 mb od ul. Gierałtowickiej w kierunku ul. Spółdzielczej, rów Ch-2 odcinek 395 mb od ul. Polnej w kierunku parku, rów Ch-1 odcinek 190 mb od ul. Powstańców Śl. w kierunku przepompowni, rów Ch-2 odcinek 660 mb od torów kolejowych, rów Cienka nowe koryto odcinek 1 226 mb od ul. Granicznej w kierunku ul. Morcinka, rów Cienka stare koryto odcinek 2 088 mb od ul. Granicznej w kierunku ul. Brzozowej i przepompowni, rów Ch-2a odcinek 540 mb wzdłuż torów kolejowych pomiędzy rowami Ch-1 i Ch-2, rów C-1c odcinek 80 mb w rejonie ulic Polnej i Krótkiej,

2) w 2018 r. wykonano konserwację następujących cieków:

- w sołectwie Chudów – rów O-3 odcinek 370 mb od ujścia Pot. Ornontowickiego w kierunku Kramarnówki, rów O-3f odcinek 100 mb od rowu O-3, rów Ch-31 odcinek 330 mb od ujścia w kierunku drogi na Kąty
- w sołectwie Gierałtowie – rów Bojkowski odcinek 150 mb od torów kolejowych w kierunku ul. Korfantego, rów Be-10 odcinek 360 mb od ujścia do rowu Beksza w kierunku Kolonii Beksza, rów O-25 odcinek 1 140 mb od ujścia w kierunku granicy z Ornontowicami, rów Gierałtowicki odcinek 1 952 mb od ujścia w kierunku przepompowni, rów Be-7 odcinek 670 mb od ujścia w kierunku lasu, rów Be-8 odcinek 160 mb od ujścia,
- w sołectwie Paniówki – rów Paniówka odcinek 181 mb łącznika z ul. Zwycięstwa, rów Paniówka odcinek 477 mb wraz z rowem bocznym odcinek od ul. Zabrskiej w kierunku łącznika, rów Paniówka odcinek 206 mb wzdłuż ul. Wodnej, rów K-10 odcinek 290 mb od zbiornika Wn-35, rów Ch-24a odcinek 366 mb od rowu Ch-25 w kierunku Białego Domku, rów K-7b odcinek 700 mb od zbiornika wn-35 w kierunku ul. Kłodnickiej, rów Ch-20 odcinek 98 mb w rejonie ul. Zabrskiej Carbospec,
- w sołectwie Przyszowice – rów Cienka stare koryto odcinek 350 mb od ul. Granicznej w rejonie ul. Powstańców Śl., rów Ch-1 odcinek 330 mb od ul. Powstańców Śl. w kierunku przepompowni, rów Cienka stare koryto odcinek 2 088 mb od ul. Granicznej w kierunku ul. Brzozowej i przepompowni, rów Cienka nowe koryto odcinek 1 226 mb od ul. Granicznej w kierunku ul. Morcinka, rów C-1c odcinek 230 mb w rejonie ul. Krótkiej i Polnej, rów Ch-1a odcinek 560 mb od kolektora w kierunku ul. Granicznej, rów Ch-2a odcinek 540 mb wzdłuż torów kolejowych pomiędzy rowami Ch-1 i Ch-2, rów Ch-2 odcinek 167 mb od nasypu kolejowego w kierunku ul. Gierałtowickiej, rów Cienka stare koryto odcinek 210 mb w rejonie ul. Makoszowskiej - przepompownia.

Zadania te były finansowane ze środków Gminy Gierałtowie, Urzędu Wojewódzkiego oraz Starostwa Powiatowego.

Działania realizowane w gminie Gierałtowie w okresie sprawozdawczym, w zakresie ochrony przed powodzią omówiono w punkcie 2.8., dotyczącym ochrony przed skutkami poważnych awarii i klęsk żywiołowych oraz bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego.

2.1.5. Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

W 2017 r. Gmina współfinansowała organizację warsztatów ekologicznych pt. „Woda niezwykła substancja” dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Przyszowicach. Warsztaty dotyczyły problemu niedostatku wody pitnej na świecie oraz konieczności oszczędzania wody i niezanieczyszczania jej w codziennym życiu.

W latach objętych raportem w miesięczniku „Wieści Gminy Gierałtowie” umieszczono artykuł dotyczący właściwego odprowadzania ścieków bytowych z gospodarstwa

domowego. Zamieszczono również artykuł skierowany do właścicieli nieruchomości, które nie zostały podłączone do kanalizacji sanitarnej, informujący jak zgodnie z przepisami opróżniać zbiorniki na nieczystości ciekłe oraz osadniki przydomowych oczyszczalni.

2.2. Działania w zakresie gospodarki odpadami

Główne cele w zakresie gospodarki odpadami, przewidziane w Programie Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowiec do roku 2019 są:

- 1) wzmocnienie zarządzania, monitoring i optymalizacja istniejącego systemu gospodarki odpadami,
- 2) minimalizacja ilości wytworzonych odpadów, wzrost recyklingu odpadów oraz sukcesywne zwiększanie udziału odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania poza składowaniem,
- 3) minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania,
- 4) ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. do poziomu 40 % w 2019 r.,
- 5) zapobieganie nieprawidłowym praktykom dotyczącym gospodarowania odpadami komunalnymi przez mieszkańców,
- 6) wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- 7) kontynuacja kampanii informacyjnej, dotyczącej zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2.2.1. System gospodarki odpadami komunalnymi

2.2.1.1. Uchwały Rady Gminy Gierałtowiec dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi

Ramy formalne systemu gospodarki odpadami komunalnymi w 2017 i 2018 r. stanowiły następujące uchwały Rady Gminy Gierałtowiec, stanowiące przepisy prawa miejscowego:

- Uchwała Nr XXV/183/12 z dnia 29.11.2012 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2013 r. poz. 745),
- Uchwała Nr XIV/92/15 z dnia 27.10.2015 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Gierałtowiec (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 5414),
- Uchwała Nr XIV/91/15 z dnia 27.10.2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gierałtowiec i zagospodarowania tych odpadów (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 5413),

- Uchwała Nr XIV/89/15 z dnia 27.10.2015 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 5412),
- Uchwała XIV/90/15 z dnia 27.10.2015 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 5575), zmieniona uchwałą Nr XXIV/159/16 z dnia 21.06.2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 3903),
- Uchwała Nr XVII/107/15 z dnia 15.12.2015 r. w sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 7523) – obowiązująca w 2017 r.
- Uchwała Nr XL/269/17 z dnia 20.12.2017 r. w sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 7362) – obowiązująca w 2018 r.
- Uchwała Nr XXIV/158/16 z dnia 21.06.2016 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy wchodzący w skład rodziny wielodzietnej, o której mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. poz. 1863 ze zm.) (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 3720).

W dniu 1 lipca 2017 r. weszły w życie przepisy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r. poz. 19). Rozporządzenie określa szczegółowy sposób selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów oraz kiedy wymóg selektywnego zbierania uważa się za spełniony. W związku z powyższym, w celu dostosowania systemu do wymogów niniejszego Rozporządzenia, w zakresie odbioru sprzed nieruchomości odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów, w dniu 29.08.2017 r. Rada Gminy Gierałtowice podjęła dwie uchwały:

- Uchwała Nr XXXVI/242/17 w sprawie zmiany Uchwały Nr XIV/92/15 z dnia 27.10.2015 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Gierałtowice (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 4658),
- Uchwała Nr XXXVI/240/17 w sprawie zmiany Uchwały Nr XIV/91/15 Rady Gminy Gierałtowice z dnia 27 października 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 4656).

Obydwie uchwały obowiązują od 1 stycznia 2018 r.

Zmiany wprowadzone ww. uchwałami opisane są w dalszej części niniejszego raportu.

2.2.1.2. Przetarg na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz nowa umowa na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

W 2017 r. odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zajmowała się w dalszym ciągu firma REMONDIS Gliwice Sp. z o.o., na podstawie trwającej od 01.01.2016 r. umowy podpisanej z gminą Gierałtowice na realizację zadania pn. „Odbiór

i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Gierałtowiec oraz obsługa gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych”. W związku z końcem obowiązywania w dniu 31.12.2017 r. niniejszej umowy, w 2017 r. dwukrotnie ogłaszano przetarg na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, celem wyłonienia nowego wykonawcy od stycznia 2018 r. Po wyborze najkorzystniejszej oferty w dniu 23.01.2018r. gmina Gierałtowiec podpisała umowę z firmą REMONDIS Gliwice Sp. z o.o. Czas trwania umowy został określony od dnia 01.01.2018 r. do dnia 30.06.2019 r.

2.2.1.3. Zmiana wysokości stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz częściowe zwolnienie z opłaty

W 2017 r. miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Gierałtowiec wynosiła w dalszym ciągu, w przypadku wyboru metody selektywnej zbiórki odpadów – 10,50 zł, w przypadku wyboru metody nieselektywnej zbiórki odpadów – 19,50 zł.

Od 1 stycznia 2018 r., ze względu na wzrost kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Gierałtowiec, uległa zmianie wysokość miesięcznej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W przypadku, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny stawka opłaty wynosi 13,50 zł za osobę za miesiąc. Ustalono wyższą stawkę opłaty, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny, tj. 27,00 zł za osobę za miesiąc.

Podobnie jak w latach poprzednich, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty.

Zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, właściciele nieruchomości, po zmianie wysokości stawek, otrzymali zawiadomienia o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, obliczonej w oparciu o dane zawarte w złożonej przez nich deklaracji oraz nowej stawki opłaty. Właściciele nieruchomości nie mieli obowiązku składania nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i uiszczają opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu. Zawiadomienia wysyłano od końca stycznia do połowy lutego 2018 r.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszona jest na rachunek Urzędu kwartalnie: do 31 marca (I kwartał), 30 czerwca (II kwartał), 30 września (III kwartał), 15 grudnia (IV kwartał).

W przypadku gdy w 2017 r. lub w 2018 r. właściciel nieruchomości nie uiszczał opłaty w wysokości podanej w zawiadomieniu, był on telefonicznie informowany o zaległości. Po stwierdzeniu braku wpłaty, pomimo informacji telefonicznej, Wójt Gminy Gierałtowiec wszczynał postępowanie w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości, celem podjęcia dalszych działań egzekucyjnych.

Od sierpnia 2016 r. właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, wchodzący w skład rodziny wielodzietnej mogą skorzystać ze zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zwolnienie częściowe obejmuje tę opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która dotyczy członków rodziny wielodzietnej i przekracza kwotę 50 zł w odniesieniu do wszystkich członków rodziny wielodzietnej w przypadku odpadów komunalnych zbieranych i odbieranych w sposób selektywny, bądź kwotę 95 zł w odniesieniu do wszystkich członków rodziny wielodzietnej w przypadku odpadów komunalnych zbieranych i odbieranych w sposób nieselektywny.

Do dnia 31.12.2018 r. do Urzędu Gminy Gierałtowie wpłynęło 110 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, złożonych przez właścicieli nieruchomości, na których mieszkają rodziny wielodzietne, o których mowa w ustawie o Karcie Dużej Rodziny, w tym 64 deklaracje w latach 2017 – 2018.

Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w całości zostały przekazane na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu: odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługi administracyjnej tego systemu oraz edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

2.2.1.4. Deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

W 2017 r. praktycznie wszystkie nieruchomości zamieszkałe z terenu gminy Gierałtowie miały określoną wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (w złożonych deklaracjach bądź w wydanych przez Wójta Gminy Gierałtowie decyzjach określających wysokość opłaty). W dniu 30.07.2018 r. po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wydano decyzję określającą wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z ostatniej nieruchomości, dla której od początku działania systemu nigdy nie złożono deklaracji. W związku z tym od tego momentu wszystkie zamieszkałe nieruchomości na terenie gminy Gierałtowie (według wiedzy Urzędu) mają określoną wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W latach 2017 – 2018 działania Gminy były ukierunkowane na weryfikację prawidłowości danych zawartych w złożonych deklaracjach. Porównywano ilość osób wykazanych w deklaracjach i osób zameldowanych, analizowano wykaz nowonarodzonych dzieci i wykaz zgonów. W wielu przypadkach mieszkańcy korygowali dane zawarte w złożonych deklaracjach lub składali dodatkowe dokumenty lub oświadczenia.

Gmina podejmowała również na bieżąco działania zmierzające do złożenia deklaracji przez właścicieli nieruchomości nowo zamieszkałych.

Deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciel nieruchomości może składać pisemnie lub w formie elektronicznej, tj. przesłać za pomocą środków komunikacji elektronicznej z wykorzystaniem Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP) (od listopada 2015 r.). Warunkiem złożenia deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej jest jej podpisanie bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego certyfikatu lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. W 2017 r. na skrzynkę podawczą Gminy Gierałtowice na platformie ePUAP wpłynęła 1 deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, podobnie 1 deklaracja w 2018 r.

2.2.1.5. Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w roku 2017 odbierane były odpady komunalne wytworzone w gospodarstwie domowym, w każdej ilości, wytworzonej na terenie danej nieruchomości. W 2017 r. w dalszym ciągu funkcjonował, wprowadzony od stycznia 2016 r., limit w zakresie odbierania sprzed nieruchomości odpadów zielonych ulegających biodegradacji (do 7 worków z odpadami zielonymi podczas jednego odbioru sprzed nieruchomości, o pojemności 120 l każdy lub większej ilości worków, z tym, że łączna pojemność odpadów nie mogła przekroczyć 840 litrów) oraz limit przyjmowania odpadów remontowo-budowlanych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (do maksymalnie 1 m³/nieruchomość / rok).

Od stycznia 2018 r. nastąpiła zmiana w istniejącym systemie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Rozszerzono zbiórkę odpadów ulegających biodegradacji i zrezygnowano z limitu w odbiorze worków z odpadami zielonymi sprzed nieruchomości. Od 2018 r. do worków brązowych, oprócz odpadów zielonych, należy również zbierać odpady spożywcze i kuchenne. Wprowadzono również odbiór odpadów ulegających biodegradacji w okresie zimowym, tj. miesiące styczeń, luty, marzec i grudzień – 1 raz na miesiąc (druga sobota miesiąca). W pozostałych miesiącach, tj. od kwietnia do listopada, odbiór w dalszym ciągu odbywa się dwa razy w miesiącu (druga i czwarta sobota miesiąca).

Pozostałe odpady odbierane są sprzed nieruchomości z dotychczasową częstotliwością:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – co 2 tygodnie,
- papier, tworzywa sztuczne, metal i opakowania wielomateriałowe oraz szkło – raz w miesiącu,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – raz w roku.

W roku 2017 zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego odbyła się w maju – 1 dzień we wszystkich sołectwach Gminy, zaś w roku 2018 – w kwietniu i w maju – po jednym dniu dla każdego sołectwa.

W okresie objętym raportem, podobnie jak w latach poprzednich, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Paniówkach przeprowadził zbiórkę surowców wtórnych (makulatury), by zebrane w ten sposób środki przeznaczyć na bieżące potrzeby.

W latach 2017 – 2018 Gmina w dalszym ciągu zapewniała, w ramach uiszczonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zarówno pojemniki na niesegregowane odpady komunalne, jak i worki przeznaczone do selektywnego zbierania odpadów:

- worek żółty, z przeznaczeniem na plastik, metal i opakowania wielomateriałowe,
- worek zielony, z przeznaczeniem na szkło,
- worek niebieski, z przeznaczeniem na papier,
- worek brązowy, z przeznaczeniem na odpady ulegające biodegradacji.

Pojemniki na zmieszane odpady komunalne są dostarczane przez podmiot odbierający odpady w następujących przypadkach:

- na nowo zamieszkałe nieruchomości,
- w przypadku potrzeby zwiększenia ilości pojemników ze względu na zwiększenie liczby mieszkańców nieruchomości,
- uszkodzenia dotychczas używanego pojemnika na skutek jego zwyczajowego użytkowania.

Gmina zapewnia, jeden pojemnik na zmieszane odpady komunalne o pojemności 120 litrów na 4 osoby zamieszkujące nieruchomość.

Od października 2018 r. istnieje możliwość zainstalowania aplikacji Gminy Gierałtowice, której jedną z funkcjonalności jest kalendarz wywozu odpadów. Aplikacja umożliwia włączenie powiadomień o zbliżającym się terminie odbioru wybranego rodzaju odpadu z danej części Gminy.

2.2.1.6. Przyjmowanie odpadów w punktach selektywnego zbierania odpadów i punktach zbiórki

W latach 2017 – 2018 w dalszym ciągu na terenie Gminy funkcjonował Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany w Gierałtowicach przy ul. K. Miarki 89a.

W ramach uiszczonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, mieszkańcy gminy Gierałtowice mogą w dalszym ciągu we własnym zakresie dostarczać wytworzone na nieruchomościach zamieszkałych odpady komunalne:

- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- odpady niebezpieczne (w tym chemikalia),
- baterie i akumulatory przenośne,
- odpady zielone ulegające biodegradacji,
- odpady budowlane i rozbiórkowe wytworzone poza terenami budów, na nieruchomościach zamieszkałych, z remontów prowadzonych we własnym zakresie.

Pracownik Punktu przyjmuje odpady po sprawdzeniu zgodności z wykazem odpadów dopuszczonych do zbierania w Punkcie w gminie Gierałtowiec, ich składu i zabezpieczenia.

W latach 2017 – 2018 w dalszym ciągu obowiązywał limit ilości przyjmowanych do Punktu odpadów budowlanych i rozbiórkowych do maksymalnie 1 m³/nieruchomość/rok. Pracownik Punktu odmawia przyjęcia odpadów po przekroczeniu limitu odbioru odpadów budowlanych i rozbiórkowych, liczonego łącznie dla wszystkich rodzajów odpadów budowlanych. Pozostałe odpady są przyjmowane od właścicieli nieruchomości bez ograniczeń ilościowych.

W latach 2017 – 2018 na bieżąco była prowadzona kontrola zapisów systemu monitoringu zainstalowanego na terenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Po stwierdzeniu podrzucenia pod bramą Punktu odpadów poza godzinami jego pracy zwracano się z prośbą do Komisariatu Policji o podjęcie czynności celem ustalenia tożsamości osób, które porzuciły odpady oraz podjęcia działań zgodnie z kompetencjami (3 pisma). We wszystkich przypadkach sprawców ustalono i pouczono.

W okresie objętym niniejszym raportem, oprócz dotychczasowych punktów zbierania leków zlokalizowanych w następujących miejscach:

- Ośrodek Zdrowia w Chudowie,
- Apteka Św. Barbary w Gierałtowiecach,
- Ośrodek Zdrowia w Gierałtowiecach,
- Apteka „Bezcenne Zdrowie” w Gierałtowiecach,
- Apteka „Medico” w Paniówkach,
- Apteka Św. Anny w Przyszowicach,
- Apteka „Nasza” w Przyszowicach,

od stycznia 2018 r. istnieje możliwość oddawania leków w:

- „Aptece w Chudowie” w sołectwie Chudów, dla której zakupiono nowy pojemnik na przeterminowane lub zbędne leki. Z kolei z końcem lipca 2018 r. swoją działalność zakończyła Apteka „Bezcenne Zdrowie” w Gierałtowiecach.

Punkty zbierania zużytych baterii w dalszym ciągu znajdują się w instytucjach publicznych, placówkach oświatowych oraz placówkach handlowych wymienionych poniżej:

- Urząd Gminy Gierałtowiec,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Pałac w Przyszowicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gierałtowiecach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przyszowicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Paniówkach,
- Szkoła Podstawowa w Chudowie,
- PPHU „CHELMAR” Maria Wiaterek, Robert Wiaterek w Gierałtowiecach,
- Sklep Przemysłowy Foks Michał w Paniówkach,
- FOKSI Foks Michał w Paniówkach.

2.2.1.7. Dodatkowa usługa w zakresie odbierania odpadów remontowo – budowlanych

W latach 2017 – 2018 mieszkańcy mogli, podobnie jak w latach poprzednich, korzystać z dodatkowej, płatnej usługi polegającej na udostępnieniu worka typu „big-bag” o pojemności 1 m³ przeznaczonego na odpady budowlane i rozbiórkowe, wytworzone poza terenami budów, na nieruchomościach zamieszkałych, z remontów prowadzonych we własnym zakresie.

Sposób jej świadczenia i wysokość cen określały zapisy uchwał Rady Gminy:

- Uchwała Nr XXVIII/182/16 z dnia 13.12.2016 r. sprawie rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokości cen za te usługi (obowiązująca w 2017 r.),
- Uchwała nr XXXIX/266/17 z dnia 12.12.2017 r. w sprawie rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokości cen za te usługi (obowiązująca w 2018 r.).

2.2.2. Rodzaje i ilości odebranych odpadów komunalnych

W poniższej tabeli zestawiono rodzaje i ilości odpadów komunalnych zebranych na terenie gminy Gierałtowice w latach 2017 – 2018.

Tabela 1. Rodzaje i ilości odpadów komunalnych odebranych i zebranych na terenie Gminy w latach 2017 – 2018

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2017 r.	2018 r.
		masa [Mg]	masa [Mg]
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	1 891,180	2 318,920
15 01 01	Opakowania z papieru	72,920	88,300
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	72,760	185,080
15 01 07	Opakowania ze szkła	176,840	210,632
15 01 04	Opakowania z metali	2,130	2,400
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	1,050	1,300
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	529,800	1 189,630
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	236,710	361,090
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,440	3,510
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,910	7,140

20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,260	9,970
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	371,770	391,180
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego	203,250	134,100
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności – bardzo toksyczne i toksyczne)	4,485	4,275
16 01 03	Zużyte opony	17,480	18,770
17 03 80	Odpadowa papa	19,410	23,200
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	22,570	35,595
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	3,535	3,985

W tabeli 2 podano rodzaje i ilości odpadów zebranych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w latach 2017 – 2018 .

Tabela 2. Rodzaje i ilości odpadów komunalnych zebranych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych znajdującym się na terenie Gminy w latach 2017 – 2018

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2017 r.	2018 r.
		masa [Mg]	masa [Mg]
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności – bardzo toksyczne i toksyczne)	4,485	4,275
16 01 03	Zużyte opony	17,480	18,770
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	142,750	202,680
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	203,250	129,810
17 03 80	Odpadowa papa	19,410	23,200
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	22,570	35,595
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,440	1,640
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	3,535	3,985
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,910	3,740

20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,260	5,420
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	45,340	22,920
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	91,750	152,490
	SUMA	558,180	604,525

W 2017 r. ponownie, w stosunku do lat poprzednich, odnotowano wzrost ilości odpadów przyjmowanych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. W 2018 r. w Punkcie zebrano największą od 2013 r., tj. od początku działania systemu gospodarki odpadami, ilość odpadów. Po wprowadzenia limitu ilości przyjmowanych odpadów budowlanych i rozbiórkowych do maksymalnie 1 m³/nieruchomość/rok łączna ilość odpadów budowlanych w 2016 r. spadła o ok. 160 Mg. W roku 2017 i 2018 ilość ta ponownie wzrosła i przekroczyła poziom z roku 2015 r. (okres bez limitu). Należy również zwrócić uwagę na ciągły wzrost ilości przyjmowanych na Punkcie odpadów wielkogabarytowych. W 2018 r. odpady wielkogabarytowe stanowią już 1/4 wszystkich przyjętych odpadów.

W tabeli 3 podano ilości zużytych baterii i przeterminowanych leków zebranych w punktach zbiórki zlokalizowanych na terenie Gminy. Łącznie w roku 2017 zebrano 618 kg (0,6 Mg) przeterminowanych leków i 237 kg (0,2 Mg) baterii. W roku 2018 łączna masa zebranych leków wyniosła 915 kg (0,9 Mg), co stanowi znaczący wzrost ich ilości do lat poprzednich. W tym samym roku odebrano 229 kg (0,2 Mg) baterii.

Tabela 3. Ilości zużytych baterii i akumulatorów oraz przeterminowanych i zbędnych leków zebranych w punktach zbiórki na terenie Gminy w latach 2017 – 2018

Nazwa i adres punktu	2017 r.	2018 r.
	Masa [kg]	Masa [kg]
BATERIE I AKUMULATORY		
Urząd Gminy Gierałtowiec, ul. Ks. Roboty 48, 44-186 Gierałtowiec	67 kg	45 kg
Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Powstańców Śl. 1, 44-186 Gierałtowiec	0 kg	0 kg
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gierałtowicach, ul. Powstańców Śl. 41, 44-186 Gierałtowiec	20 kg	16 kg
Pałac w Przyszowicach, ul. Parkowa 11, 44-178 Przyszowice	0 kg	0 kg
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przyszowicach, ul. Szkolna 4, 44-178 Przyszowice	150 kg	88 kg
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Paniówkach, ul. Zwycięstwa 44, 44-177 Paniówki	0 kg	80 kg
Szkoła Podstawowa w Chudowie, ul. Szkolna 52, 44-177 Chudów	0 kg	0 kg
PPHU „CHELMAR” Maria Wiaterek, Robert Wiaterek, ul. Ks. Roboty 58, 44-186 Gierałtowiec	0 kg	0 kg

Sklep Przemysłowy Foks Michał, ul. Zwycięstwa 102, 44-177 Paniówki	0 kg	0 kg
FOKSI Foks Michał, ul. Zabrska 35, 44-177 Paniówki	0 kg	0 kg
SUMA	237 kg	229 kg
PRZETERMINOWANE LUB ZBĘDNE LEKI		
Apteka Św. Barbary ul. Ks. Roboty 76, 44-186 Gierałtowice	131 kg	130 kg
Apteka „Bezcenne Zdrowie” (działająca do końca lipca 2018 r.) ul. Powstańców Śl. 46, 44-186 Gierałtowice	47 kg	70 kg
Ośrodek Zdrowia w Gierałtowicach ul. Powstańców Śl. 1, 44-186 Gierałtowice	48 kg	63 kg
Apteka „Medico” Musioł ul. Swobody 1, 44-177 Paniówki	189 kg	267 kg
Apteka Św. Anny ul. Polna 29b, 44-178 Przyszowice	140 kg	177 kg
Apteka Św. Barbary (do lutego 2017 r. Apteka „Nasza”) ul. Parkowa 2b, 44-178 Przyszowice	40 kg	183 kg
Ośrodek Zdrowia w Chudowie ul. Szkolna 54, 44-177 Chudów	23 kg	25 kg
„Apteka w Chudowie” ul. Zabrska 2a, 44-177 Chudów	nie odbierano	49 kg
SUMA	618 kg	915 kg

Zgodnie z zapisami uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”, w której określono m.in. regionalne i zastępcze instalacje oraz regiony gospodarki odpadami, gmina Gierałtowice należy do Regionu III gospodarki odpadami. Regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych, do której w latach 2017 – 2018 przekazywano większość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych z terenu gminy Gierałtowice jest instalacja zarządzana przez KOMART Sp. z o.o., ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów. Niespełna kilka ton niesegregowanych odpadów komunalnych w 2018 r. trafiło do instalacji zarządzanej przez COFINCO POLAND Sp. z o.o., ul. Graniczna 29, 40-956 Katowice. Z kolei odpady zielone w 2017 r., a od 2018r. odpady ulegające biodegradacji przewożone są do kompostowni RIPOK zlokalizowanej w Rybniku przy ul. Rycerskiej 101, zarządzanej przez BEST-EKO Sp. z o.o., ul. Gwarków 1, 44-240 Żory.

W 2017 r. i 2018 r. odpady komunalne z grupy 20 oraz 15 i 17 zostały przekazane do procesów odzysku R3, R5, R12, część przekazano do zbierania, a część poddano odzyskowi poza instalacjami. Do składowania na składowisku przekazywane są zebrane w Punkcie Selektynego Zbierania Odpadów Komunalnych odpady o kodzie 17 03 80 (odpadowa papa), 17 06 04 (materiały izolacyjne) oraz częściowo w 2018 r. – 20 03 07 (odpady wielkogabarytowe).

W okresie objętym raportem ilość niesegregowanych odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców gminy wzrosła, zwłaszcza w roku 2018 r. (2012 - 1360,1 Mg; 2013 - 1720,4 Mg; 2014 - 1830,0 Mg, 2015 - 1729,0 Mg, 2016 - 1726,2 Mg, 2017 - 1 891,2 Mg, 2018 - 2 318,9 Mg). W latach 2017 - 2018 wyraźnie wzrosła ilość odbieranych od właścicieli nieruchomości odpadów segregowanych (papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła). Ponadto zaobserwowano znaczny wzrost ilości odebranych sprzed nieruchomości odpadów wielkogabarytowych. Mimo wprowadzonego w 2016 r. limitu odbioru sprzed nieruchomości worków z odpadami zielonymi, ilość odebranych w 2017 r. odpadów wzrosła. Po zniesieniu limitu w 2018 r. ilość odpadów ulegających biodegradacji odebranych sprzed nieruchomości wzrosła o prawie 700 Mg w stosunku do roku poprzedniego.

2.2.3. Zapewnienie odpowiednich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych oraz poziomów ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska

Na podstawie obowiązujących przepisów, obowiązkiem Gminy jest osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz wymaganych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Poniższe tabele przedstawiają osiągnięte przez gminę Gierałtowie poziomy.

Tabela 4. Osiągnięty przez gminę Gierałtowie poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w poszczególnych latach

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, szkła i tworzyw sztucznych [%]							
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Poziom wymagany	10	12	14	16	18	20	30
Poziom osiągnięty przez Gminę	11,6	25,2	20,7	25,75	20,3	23,0	34,1

Tabela 5. Osiągnięty przez gminę Gierałtowie poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. w poszczególnych latach

Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]							
Rok	2012	16 lipca 2013	2014	2015	2016	2017	2018
Poziom wymagany	75	50	50	50	45	45	40
Poziom osiągnięty przez gminę	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,2

Gmina jest obowiązana również osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r. poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo. Poniższa tabela przedstawia dotychczas osiągnięte przez gminę Gierałtowie poziomy.

Tabela 6. *Osiągnięty przez gminę Gierałtowie poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w poszczególnych latach.*

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]							
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Poziom wymagany	30	36	38	40	42	45	50
Poziom osiągnięty przez gminę	100	74,9	97,7	95,7	93,2	96,2	93,6

Podsumowując, Gmina Gierałtowie w latach 2012 – 2018, osiągnęła wymagane prawem poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz wymagany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

2.2.4. Sprawozdawczość z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Zarówno w 2017, jak i w 2018 r. przeprowadzano weryfikację półrocznych sprawozdań składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, zarówno pod kątem rodzaju, ilości i sposobu zagospodarowania odpadów, jak i osiągniętych przez firmy poziomów.

Wszystkie sprawozdania wpływały w wymaganym przepisami terminie, a wszystkie podmioty osiągnęły wymagane przepisami poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

W oparciu o dane zawarte w półrocznych sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości gmina Gierałtowie sporządziła roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2017 r. i 2018 r. Zostały one przekazane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w wymaganym przepisami terminie, tj. do końca marca. Sprawozdanie za rok 2017 r. zostało skorygowane w sierpniu 2018 r.

W kwietniu 2017 r. na stronie BIP Urzędu Gminy Gierałtowie zamieszczono dokument pn.: *Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Gierałtowie za rok 2016 r.* Z kolei w kwietniu 2018 r. umieszczono dokument dotyczący 2017 r.

2.2.5. Rejestr działalności regulowanej

Zgodnie z art. 9b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest działalnością regulowaną, w związku z czym działalność w tym zakresie mogą prowadzić na terenie gminy Gierałtowice podmioty wpisane do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, prowadzonego przez Wójta Gminy Gierałtowice.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. w rejestrze działalności regulowanej na terenie gminy Gierałtowice wpisanych jest 8 firm (tabela 7). W 2017 r. do ww. rejestru wpisano Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., z kolei na wniosek wykreślono Przedsiębiorstwo Spedycyjno-Transportowe „TRANSGÓR” S.A. W roku 2018 z ww. rejestru na wniosek wykreśliły się dwie firmy: EKO M. Golik, J. Konsek, A. Serwotka Sp. J. oraz PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNALNE DARPOL DARIUSZ STRACH.

Tabela 7. Wykaz firm wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Gierałtowice według stanu na 31.12.2018 r.

NAZWA FIRMY	ADRES I TELEFON
1. REMONDIS Górny Śląsk Sp. z o.o.	41-706 Ruda Śląska, ul. Piotra Skargi 87 tel. (32) 242-63-89, 242-21-10
2. Tonsmeier Południe Sp. z o.o.	41-700 Ruda Śląska, ul. Kokotek 33 tel. (32) 248-10-81 do 83
3. Strach i Synowie Sp. z o.o.	42-202 Częstochowa, ul. Bór 169 tel. (34) 365-91-17
4. Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach	42-274 Konopiska, Korzonek 98 tel. (34) 366-89-84
5. REMONDIS Gliwice Sp. z o. o.	44-100 Gliwice, ul. Kaszubska 2 tel. (32) 231-08-58
6. KOMART Sp. z o.o.	44-194 Knurów, ul. Szpitalna 7 tel. (32) 235-11-83, 235-11-91
7. MUSTANG Usługi Wielobranżowe Marek Pierzchała	44-100 Gliwice, ul. Towarowa 20 tel. (32) 231-94-64, 231-98-97
8. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. Z o.o.	44-178 Przyszowice, ul. K. Miarki 1 tel. (32) 301-15-21 do 22

2.2.6. Kontrola podmiotu odbierającego odpady komunalne

Uchwała Nr XIV/91/15 Rady Gminy Gierałtowice z dnia 27 października 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gierałtowice i zagospodarowania tych odpadów określiła tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne.

W przypadku niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych lub przez prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, właściciel nieruchomości ma możliwość zgłoszenia zaistniałej sytuacji w formie elektronicznej na adres e-mail: ros@gieraltowice.pl do 3 dni roboczych po terminie odbioru określonego rodzaju odpadów komunalnych lub niewłaściwego świadczenia usługi przez punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Informacja taka może być również przekazana osobiście w Referacie Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowice lub telefonicznie pod numerem telefonu Referatu Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowice (32) 301 13 91.

W okresie objętym niniejszym raportem do podmiotu odbierającego odpady komunalne skierowano mailowo około 160 reklamacji, dotyczących ok. 250 adresów. Zgłoszenia dotyczyły przede wszystkim nieodebrania odpadów w terminie podanym w harmonogramie. Po stwierdzeniu przez podmiot, iż samochód w danym terminie nie przyjechał pod wskazaną nieruchomość, odpady do 3 dni roboczych były odbierane. Część reklamacji dotyczyła nieodstawiania pojemników na miejsce po zrealizowanej usłudze odbioru odpadów niesegregowanych, niepozostawiania pustych worków na odpady segregowane, czy też niepodstawienia zgłoszonego do wymiany pojemnika na niesegregowane odpady komunalne.

W 2018 r. przeprowadzono kontrolę firmy REMONDIS Gliwice Sp. z o.o. oraz firmy REMONDIS Górny Śląsk Sp. z o.o. dotyczące spełniania przez nie warunków prowadzonej działalności i wymagań określonych w przepisach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Obydwie kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W okresie świadczenia usług odbioru odpadów tj. od 1 lipca 2013 r., w tym w latach objętych niniejszym raportem, nie stwierdzono żadnych poważnych zastrzeżeń co do sposobu realizacji umowy przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych. W 2017 r. wezwano firmę do zaprzestania zanieczyszczania dróg odciekami z odbieranych odpadów zielonych oraz wskazano na konieczność odbioru odpadów komunalnych w określonych w harmonogramie terminach, bez względu na utrudniony dojazd. Pismo o odciekach z odpadów zielonych ponowiono w maju 2018 r. Firma dołożyła wszelkich starań, aby poprawić realizację usługi. Na bieżąco kontrolowany w terenie jest punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W ramach realizacji umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów, kilka razy w roku weryfikowany jest wykaz ilości odebranych worków z selektywnie zebranymi odpadami komunalnymi sprzed poszczególnych nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy Gierałtowice, sporządzany przez firmę REMONDIS Gliwice Sp. z o.o. Ilość worków faktycznie wystawianych przed nieruchomościami zostaje ustalana na podstawie zdjęć sporządzonych w dniu wywozu odpadów segregowanych na terenie sołectw: Paniówki, Chudów, Gierałtowice i Przyszowice. Wykaz następnie jest porównywany z ilością wpisywaną do wykazu otrzymanego z firmy. Po ewentualnym stwierdzeniu

nieprawidłowości odpowiedni zapis wpisywany jest do protokołu odbioru zadania za dany miesiąc, na podstawie którego potwierdzana jest realizacja zadania.

2.2.7. Kontrola prawidłowości postępowania z odpadami przez mieszkańców

W latach 2017 – 2018 podmiot odbierający odpady komunalne w przypadku niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów, powiadamiał gminę telefonicznie lub mailowo. Po zweryfikowaniu powyższej informacji telefonicznie kontaktowano się z właścicielem przedmiotowej nieruchomości i pouczano go o obowiązku segregacji odpadów komunalnych. W okresie objętym niniejszym raportem wystosowano 24 pisma do właścicieli do złożenia wyjaśnień w przedmiocie prowadzenia segregacji odpadów na nieruchomości. Kolejne kroki w tym zakresie (w tym m.in. naliczenie opłaty według wyższej stawki dla osób w dalszym ciągu niesegregujących odpadów) będą podejmowane w roku 2019.

W okresie objętym niniejszym raportem, po każdym zgłoszeniu (również anonimowym) przeprowadzano kontrolę nieruchomości, na której zachodziło podejrzenie spalania odpadów w piecu centralnego ogrzewania. W większości przypadków nie stwierdzono spalania odpadów. Na jednej nieruchomości w 2018 r. pobrano próbkę popiołu z pieca, która po przebadaniu wykazała spalanie odpadów kotle. Sprawa została przekazana na policję. Właściciel został ukarany. Ponadto podczas rozmów z mieszkańcami gminy zgłaszającymi podejrzenie spalania odpadów w godzinach popołudniowych i wieczornych oraz w weekendy, informowano, iż fakt ten należy zgłosić na Komisariacie Policji w Knurowie.

2.2.8. Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych

Celem uszczelnienia systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Gierałtowiec, w 2017 r. kontrolowano stan zawieranych umów na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, na których prowadzona jest działalność gospodarcza. W maju 2017 r. otrzymano od firm świadczących usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych na terenie Gminy, wykaz wszystkich obowiązujących umów na odbiór odpadów komunalnych. Kolejnym krokiem było przeprowadzenie weryfikacji wykazu z posiadaną ewidencją działalności gospodarczej prowadzonej na poszczególnych nieruchomościach oraz ilości odbieranych pojemników i częstotliwości ich odbioru. Po zakończeniu weryfikacji wystosowano wezwania do 27 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą do okazania umowy na odbiór odpadów komunalnych, w tym m.in. do 8 zakładów fryzjerskich, 13 sklepów, 1 piekarni.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż 11 podmiotów, po otrzymaniu wezwania, podpisało umowę na odbiór odpadów komunalnych, 4 podmioty spłaciły zaległość i umowa została wznowiona, 5 podmiotów wyjaśniło, iż wytwarza jedynie odpady segregowane,

część podmiotów nie prowadzi już działalności gospodarczej lub ma działalność zawieszoną. Do jednego z przedsiębiorców w grudniu 2018 r. wysłano zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli, m.in. w zakresie prowadzonej gospodarki odpadami.

Ponadto w lipcu 2017 r. do 21 warsztatów samochodowych działających na terenie gminy Gierałtowice wystosowano wezwania do okazania dokumentów sporządzanych w ramach prowadzonej ewidencji odpadów, umowy z firmą zajmującą się odbiorem odpadów, jeżeli jest zawarta oraz stosownych zezwoleń, o ile są wymagane. Po okazaniu dokumentów każdy wezwany otrzymał pismo pouczające o obowiązku prowadzenia właściwej i rzetelnej gospodarki odpadami wytwarzanymi w ramach prowadzonej działalności.

Ilość podpisanych umów na odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych na terenie gminy Gierałtowice:

- na koniec 2017 r. – 218 umów,
- na koniec 2018 r. – 228 umów.

2.2.9. Odpady w miejscu nieprzeznaczonym do ich składowania lub magazynowania

W latach 2017 – 2018 na terenie gminy Gierałtowice, wiosną i jesienią przeprowadzane były kontrole w celu identyfikacji miejsc występowania dzikich wysypisk odpadów i ich późniejszej likwidacji. Na bieżąco usuwane były odpady znajdujące się na poboczach dróg gminnych.

Ponadto Wójt Gminy, w przypadku stwierdzenia odpadów w miejscu nieprzeznaczonym do ich składowania lub magazynowania, w drodze decyzji wydawanej z urzędu, nakazuje usunięcie odpadów.

W 2017 roku wszczęto jedno postępowanie na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 992 ze zm.), które zakończyło się wydaniem decyzji nakazującej usunięcie zalegających na działkach odpadów (podkłady kolejowe). Odpady zostały usunięte.

Z kolei w 2018 r. wydano decyzję nakazującą usunięcie odpadów z działki po ponownie przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym. W październiku 2018 r. odpady zostały usunięte.

Ponadto w latach 2017 – 2018 skierowano 5 pism do właścicieli nieruchomości, czy posiadają informacje na temat odpadów porzuconych na ich działkach. We wszystkich przypadkach właściciele we własnym zakresie usunęli odpady ze swoich działek.

2.2.10. Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest

W latach 2017 – 2018 obowiązywał „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gierałtowice na lata 2013 – 2032”, przyjęty w dniu 28.11.2013 r. Uchwałą Nr XXXVII/278/13 Rady Gminy Gierałtowice. W latach objętych

raportem nie aktualizowano niniejszego programu, ani też nie pozyskiwano środków zewnętrznych na dofinansowanie zadań polegających na usuwaniu azbestu.

W dalszym ciągu kontynuowane było udzielanie dotacji z budżetu gminy na zasadach określonych w Uchwale Nr VIII/63/11 Rady Gminy Gierałtówice z dnia 19.05.2011 r. w sprawie określenia zasad udzielenia dotacji celowej dla osób fizycznych na dofinansowanie poniesionych kosztów załadunku, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Gierałtówice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2011 r. Nr 132 poz. 2486).

Informacja o możliwości dofinansowania poniesionych kosztów związanych z załadunkiem, transportem i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest znajduje się na stronie internetowej Urzędu Gminy Gierałtówice oraz na tablicach ogłoszeń. Ponadto informacje te udzielane są mieszkańcom osobiście bądź telefonicznie w Referacie Ochrony Środowiska.

W latach 2017 – 2018 złożono trzy wnioski o przyznanie dofinansowania. Wszystkie zostały rozpatrzone pozytywnie.

W okresie objętym sprawozdaniem azbest został całkowicie usunięty z 3 nieruchomości.

Wszystkie zmiany zapisywane są na bieżąco w krajowej Bazie Azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl).

Według zaktualizowanych danych na terenie gminy Gierałtówice na dzień 31.12.2018 r. znajduje się 127 nieruchomości, na których zlokalizowane są 161 obiekty pokryte wyrobami zawierającymi azbest o łącznej powierzchni 11.269 m² (tj. 152,78 Mg).

Zbiorcze zestawienie danych na temat wszystkich wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie gminy Gierałtówice w okresie od lipca 2013 r. do końca 2018 r., przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Zbiornicze zestawienie danych na temat wszystkich wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie gminy Gierałtówice w okresie od lipca 2013 r. do końca 2018 r.

Miejscowość	Zinwentaryzowane ilości obiektów, powierzchni i wagi wyrobów zawierających azbest w poszczególnych latach											
	07.2013 (wartość bazowa)			07.2013 - 2014			2015 - 2016			2017 - 2018		
	Ilość obiektów [szt.]	sumaryczna powierzchnia [m ²]	waga wyrobów azbestowych [Mg]	Ilość obiektów [szt.]	sumaryczna powierzchnia [m ²]	waga wyrobów azbestowych [Mg]	Ilość obiektów [szt.]	sumaryczna powierzchnia [m ²]	waga wyrobów azbestowych [Mg]	Ilość obiektów [szt.]	sumaryczna powierzchnia [m ²]	waga wyrobów azbestowych [Mg]
Chudów	48	5.983	65,81	41	5.619	61,81	38	5.300	58,30	38	2.670	58,30
Gierałtówice	59	3.093	35,12	55	3.143	34,57	49	2.680	29,48	47	2.680	29,36
Paniówki	41	3.291	36,20	37	2.995	32,95	37	2.995	32,95	35	2.960	32,57
Przyszowice	41	2.971	32,68	41	2.970	32,68	40	2.959	32,55	40	2.959	32,55
SUMA	189	15.338	169,81	174	14.727	162,01	164	13.934	153,28	161	11.269	152,78
	2013 - 2016			2017		2018		-				
	Ilość obiektów z których usunięto azbest [szt.]	kwota przyznanej dotacji	Ilość obiektów z których usunięto azbest [szt.]	kwota przyznanej dotacji	Ilość obiektów z których usunięto azbest [szt.]	kwota przyznanej dotacji	Ilość obiektów z których usunięto azbest [szt.]	kwota przyznanej dotacji	Ilość obiektów z których usunięto azbest [szt.] od 07.2013 do 12.2018	kwota przyznanych dotacji od 07.2013 do 12.2018		
Chudów	10	3.452,85 zł	0	281,60 zł	0	1.200,00 zł	10	29	4.934,45			
Gierałtówice	10		2		0		12					
Paniówki	4		0		2		6					
Przyszowice	1		0		0		1					

Źródło: opracowanie własne na podstawie wpisów z bazy azbestowej

Z analizy wpisów w Bazie Azbestowej wynika, iż na obszarze Gminy Gierałtowice na terenie nieruchomości należących do osób prawnych, występują wyroby zawierające azbest będące własnością:

- Rzymско – Katolickiej Parafii Świętego Jana Nepomucena, ul. Powstańców 1, 44-178 Przyszowice,
- Gminy Gierałtowice, ul. Ks. Roboty 48, 44-186 Gierałtowice.

W okresie objętym niniejszym raportem zaktualizowano wpis dotyczący podmiotu PKP Energetyka S.A. Zakład Śląski. Na nieruchomościach należących do tego podmiotu nie ma już wyrobów zawierających azbest.

Pozostałe wyroby zawierające azbest znajdują się na terenie nieruchomości stanowiących własność osób fizycznych.

2.2.11. Edukacja propagująca prawidłową gospodarkę odpadami

W gminie Gierałtowice w dalszym ciągu duży nacisk kładzie się na propagowanie prawidłowego postępowania z odpadami, zarówno wśród dzieci, młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców Gminy.

Podobnie jak we wcześniejszych latach, w roku 2017 i 2018 gmina Gierałtowice aktywnie uczestniczyła w akcji „Sprzątanie Świata”. Do udziału w akcji zaproszono przedszkola, szkoły oraz organizacje i stowarzyszenia działające na terenie naszej Gminy. Dzieci w wieku przedszkolnym zebrały małogabarytowy zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Natomiast uczniowie szkół oraz członkowie organizacji sprząтали pobocza dróg oraz skwery. Uprzątnięto otoczenia szkół, boiska szkolne, pobocza dróg, ulic, skwerów, cmentarze, przystanki autobusowe, tereny wzdłuż tras rowerowych, pielono klomby, itp. W szkołach przeprowadzono pogadanki na temat segregacji odpadów, oszczędzania wody i energii oraz zorganizowano wycieczki o tematyce ekologicznej. Worki i rękawice do zbiórki odpadów oraz wywóz zebranych odpadów zapewnił Urząd Gminy Gierałtowice. Poprzez udział w dniach sprzątania świata uczniowie zapoznali się z problemem dzikich wysypisk śmieci oraz mieli okazję zdobycia informacji na temat utrzymania czystości i porządku w gminie.

W 2017 r. dla dzieci z przedszkoli, jako nagrodę za udział w akcji „Sprzątania Świata”, zorganizowano, przy współpracy ze Studiem Małych Form Teatralnych SZTUKA z Trzebini, przedstawienie teatralne pt. „SMOG Wawelski”. Spektakl przygotowany był na podstawie najbardziej znanej krakowskiej legendy. Tematem przedstawienia była ochrona powietrza. Dzieci uczyły się, jakie są konsekwencje palenia śmieci w piecach, dlaczego lepiej poruszać się po mieście na rowerze lub autobusem zamiast samochodem oraz czemu sadzenie drzew jest istotne. W ramach nagrody za udział w akcji „Sprzątania Świata” w 2018 r. dla uczniów szkół podstawowych zorganizowano warsztaty edukacyjne pn. „Odpady – ze starego nowe”. Podczas warsztatów dzieci uczyły się jak z odpadów wykonać dekoracyjne przedmioty. Dodatkowo w 2018 r. dzieci z przedszkoli

na terenie gminy Gierałtowice otrzymały edukacyjną podłogową grę planszową, nawiązującą do tematyki związanej z ochroną powietrza.

W miesiącach od kwietnia do czerwca 2017 r. dla dzieci ze szkół z terenu gminy Gierałtowice zorganizowano warsztaty pn. "Recykling czyli powrót do natury". W trakcie zajęć terenowych dzieci zobaczyły różne siedliska i oceniały stopień ich degradacji dzięki obserwacji żyjących na nich organizmach. Znalezione w terenie śmieci, pozwoliły omówić ideę recyklingu rozwijaną przez człowieka, aby zapobiec wyczerpaniu się zasobów surowców nieodnawialnych. Ściśle się z tym wiąże temat segregacji śmieci. Myślą przewodnią warsztatów było pokazanie ich uczestnikom, że idea recyklingu jest czymś naturalnym i od zawsze obecnym w świecie przyrody. Hasło przewodnie zajęć „Odpady przerywają łańcuch życia” przypominało uczestnikom, że człowiek swoje odpady musi bardzo dokładnie pozyskiwać i poddawać – o ile to możliwe – pełnemu recyklingowi. Dzięki temu uczestnicy warsztatów łatwiej akceptują zasady recyklingu i dbałości o czystość środowiska.

W 2018 r. pracownicy Referatu Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowice przeprowadzili prelekcje dotyczące segregacji odpadów komunalnych. Pogadanki zostały przeprowadzone w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Paniówkach oraz Świątlicy GOK w Gierałtowicach. Podczas zajęć dzieci dowiedziały się jak prawidłowo segregować odpady, co to jest recykling oraz jakie przedmioty powstają z plastiku, szkła czy papieru. Zajęcia składały się również z części praktycznej, podczas której dzieci segregowały odpady do odpowiednich worków.

Również w innych organizowanych warsztatach dotyczących ograniczania niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowice, pośrednio nawiązywano do tematyki prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami, w tym konsekwencji palenia śmieci w piecach.

Wzorem lat ubiegłych w 2017 i w 2018 r. wydano kalendarze zawierające harmonogram wywozu odpadów komunalnych z terenu gminy Gierałtowice na dany rok kalendarzowy. Kalendarze zostały przekazane mieszkańcom wraz miesięcznikiem „Wieści Gminy Gierałtowice”. Kalendarze zawierały scenki z bohaterami kampanii „Zmieniasz siebie – Zmieniasz świat”. Scenki nawiązywały do tematyki związanej z problemem niskiej emisji oraz do zapisów uchwały antysmogowej województwa śląskiego.

W latach 2017 – 2018 w miesięczniku „Wieści Gminy Gierałtowice” publikowano informacje dotyczące systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Gierałtowice. W 2017 r. ukazał się artykuł o Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych oraz opublikowano obszerny artykuł dotyczący zmiany w systemie gospodarki odpadami komunalnymi, dotyczącej rozszerzenia od 2018 r. zakresu odbioru odpadów ulegających biodegradacji o odpady kuchenne i spożywcze. Poinformowano jaki odpady można wrzucać do worków brązowych oraz jakie są terminy ich odbioru. Z kolei w 2018 r. pojawił się artykuł dotyczący wzrostu stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wraz z uzasadnieniem, zamieszczono materiały informacyjne dotyczące postępowania z bioodpadami, ukazał się obszerny

artykuł o sposobie segregacji odpadów komunalnych na terenie gminy oraz informacja dotycząca działań edukacyjnych prowadzonych przez pracowników Referatu Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowice.

Ponadto w Wieściach na bieżąco pojawiały się komunikaty o zmianach w harmonogramach wywozu odpadów komunalnych, rozpoczęciu akcji zbiórki odpadów zielonych, terminach zbiórki odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W latach 2017 – 2018 na stronie internetowej gminy Gierałtowice www.gieraltowice.pl aktualizowano zakładkę „Gospodarka odpadami”, w której znajdują się wszystkie informacje dotyczące funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Gierałtowice. Dzięki niej można w szybki sposób znaleźć wszystkie potrzebne informacje.

Ponadto na stronie internetowej umieszczone są artykuły i filmiki edukacyjne dotyczące szkodliwości spalania odpadów.

W Urzędzie Gminy Gierałtowice prowadzona jest biblioteczka zawierająca filmy DVD oraz książki poruszające tematy ochrony środowiska, w tym gospodarki odpadami.

Szczegółowy opis przeprowadzonych akcji, opis artykułów oraz inne działania z zakresu edukacji opisane zostały w rozdziale 2.9 niniejszego raportu.

2.3. Działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb

Celem ochrony powierzchni ziemi i gleb, zgodnie z Programem Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice, jest zapobieganie zanieczyszczeniu gleb, jak również zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych, koordynowanie i wspieranie działań upowszechniania dobrych praktyk rolniczych, promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki, rekultywacja zalewisk powstałych w wyniku eksploatacji kopalń, jak również likwidacja dzikich wysypisk na terenie gminy Gierałtowice.

2.3.1. Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi

W latach 2017 – 2018 Gmina Gierałtowice, wspólnie ze Śląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Częstochowie Oddział Mikołów, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jak również we współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Oddział Gliwice, Powiatowym Inspektorem Weterynarii oraz Okręgową Stacją Chemiczno - Rolniczą w Gliwicach organizowała bezpłatne szkolenia dla rolników z terenu Gminy obejmujące poniższe zagadnienia:

- zakres działania i świadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówki Terenowej w Gliwicach,
- bieżąca informacja nt. działalności Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Gliwicach, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa Oddział w Gliwicach oraz działań Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Gliwicach,

- wypełniania wniosków o dopłaty bezpośrednio na rok 2017 oraz 2018,

Ponadto w roku 2017 przeprowadzono atestację i badanie sprawności technicznej opryskiwaczy rolniczych w gospodarstwach rolnych (01, 07, 08 – 04-2017). Zadanie to wykonywane jest raz na 3 lata.

W roku 2018 przeprowadzono kurs uzupełniający dla rolników nt. stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym (01-02.03.2017 r.).

26 czerwca 2018 roku przeprowadzono szkolenie rolnicze pn. „Innowacyjne metody zwalczania chorób i szkodników w uprawie polowej warzyw korzeniowych” – wykładowcami tego szkolenia byli przedstawiciele Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Podczas warsztatów ekologicznych, organizowanych w latach 2018 w ramach zadania Powiat Przyjazny Środowisku „Blżej przyrody. Na ratunek pszczołom”, zorganizowano dla dzieci z przedszkola w Paniówkach spotkanie z pszczelarzem a tematyka tego spotkania nawiązywała bardzo szczegółowo do zagadnienia ochrony powierzchni ziemi i gleb m. in. stosowania nawozów na polach i wpływu jaki to ma na pszczoły i ich działalność.

Największą z akcji, w które w latach sprawozdawczych włączyła się Gmina Gierałtowice, a które nawiązują do ochrony powierzchni ziemi, jest akcja „Sprzątanie świata”. Do udziału w akcji zaproszono przedszkola, szkoły oraz organizacje i stowarzyszenia działające na terenie naszej Gminy. Uprzątnięto otoczenia szkół, boiska szkolne, pobocza dróg, ulic, skwerów, cmentarze, przystanki autobusowe, tereny wzdłuż tras rowerowych, pielono klomby, itp. Uczniowie zapoznali się z problemem i szkodliwym wpływem dzikich wysypisk na powierzchnię ziemi i gleby. W ramach nagrody za udział w akcji „Sprzątania Świata” w 2018 r. dla uczniów szkół podstawowych zorganizowano warsztaty edukacyjne pn. „Odpady – ze starego nowe”. Podczas warsztatów dzieci uczyły się jak z odpadów wykonać dekoracyjne przedmioty. W roku 2017 dla dzieci z przedszkoli, jako nagrodę za udział w akcji „Sprzątania Świata”, zorganizowano, przy współpracy ze Studiem Małych Form Teatralnych SZTUKA z Trzebini, przedstawienie teatralne pt. „SMOG Wawelski”. Spektakl przygotowany był na podstawie najbardziej znanej krakowskiej legendy. Tematem przedstawienia była ochrona powietrza. Natomiast w roku 2018 przedszkolaki naszej Gminy za duże zaangażowanie w akcję „Sprzątanie Świata” otrzymały edukacyjną podłogową grę planszową, nawiązującą do tematyki związanej z ochroną powietrza.

W Referacie Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowice znajdują się filmy DVD poruszające tematykę ochrony środowiska, między innymi ochrony gleby. Pozycje wypożyczane są szkołom na terenie Gminy jako pomoc dydaktyczna w prowadzeniu lekcji przyrody oraz biologii..

2.3.2. Likwidacja dzikich wysypisk

W latach 2015 – 2016 na terenie gminy Gierałtowice, w okresie wiosennym i jesiennym, przeprowadzane były kontrole w terenie w celu identyfikacji miejsc występowania dzikich wysypisk śmieci i ich późniejszego usunięcia. Zarówno odpady znajdujące się przy drogach gminnych, jak i na pozostałych gminnych działkach, są w miarę możliwości usuwane na bieżąco przez jednostki Gminy.

2.3.3. Usuwanie skutków eksploatacji górniczej

Usuwanie skutków eksploatacji górniczej leży w kompetencji zakładów wydobywczych, prowadzących eksploatację na terenie gminy Gierałtowice.

Spośród zadań wymienionych w harmonogramie realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice, w ramach usuwania szkód powstałych w wyniku prowadzonej eksploatacji, do końca 2018 roku zrealizowane zostały następujące zadania:

- „Likwidacja zawodnienia terenu pomiędzy ul. Szkolną, Powstańców Śl., K. Miarki i Gierałtowicką w Przyszowicach”,
- „Podwyższenie i uszczelnienie obwałowania rzeki Kłodnicy na odcinku od rekultywowanego zalewiska Wn-35 do ujścia potoku Chudowskiego”.

Dla zadań „Wykonanie regulacji potoku Chudowskiego” jak również „Odwodnienie i osuszenie zbiornika Wn-24/89 oraz zapewnienia stałego odpływu wód z tego zbiornika w sposób uzgodniony z Gminą Gierałtowice” została sporządzona dokumentacja projektowa.

Zadanie pn. „Budowa przepompowni w dolinie potoku Gierałtowickiego wraz z rekultywacją terenu przyległego” zostało zrealizowane w części. Do uzgodnienia pozostała część zadania dotycząca rekultywacji terenu. Zadanie to zostanie rozpoczęte po uzyskaniu zgód właścicieli terenu. Również zadanie pn. „Odwodnienie terenu w rejonie rowów nr 2 i 3 na zawalu Wn – 35” zostanie zrealizowane po złożeniu wniosków właścicieli gruntów o naprawę szkody.

W ramach zadania pn. „Przebudowa przeciwpowodziowej infrastruktury technicznej w rejonie zbiornika Sośnica I i terenów przyległych z uwzględnieniem dotychczasowej funkcji zbiornika w aspekcie projektowanej, docelowej eksploatacji górniczej KWK „Sośnica-Makoszowy” na obszarze sołectwa Przyszowice” termin realizacji ostatniego z etapów, jakim jest remont i przebudowa doprowadzalnika, nie został jeszcze określony. Pozostałe dwa etapy jakimi była budowa grobli ziemnej z przesłoną przeciw filtracyjną oraz budowa przepompowni zakończono w latach poprzednich.

Z powodu braku wniosków od właścicieli działek prywatnych odstąpiono od realizacji zadania pomimo sporządzonej dokumentacji projektowej w latach poprzednich pn. „Likwidacja podtopienia terenu w rejonie pomiędzy ujściem potoku Chudowskiego do rzeki Kłodnicy w Przyszowicach a rekultywowany zalewiskiem Wn-35 w Paniówkach”.

Pozostałe, bieżące prace związane z usuwaniem skutków eksploatacji górniczej realizowane są przez odpowiedzialne zakłady wydobywcze, na podstawie przyjętych harmonogramów, zgłaszanych wniosków itp.

2.4. Działania w zakresie ochrony powietrza

Celem działań w zakresie ochrony powietrza, zgodnie z Programem Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez ograniczenie emisji z procesów spalania paliw do celów grzewczych, zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną, stosowanie odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych.

2.4.1. Wymiana źródeł ogrzewania

W ramach dofinansowania modernizacji systemów ogrzewania, w okresie objętym niniejszym raportem, kontynuowane było udzielanie dotacji celowej z budżetu gminy Gierałtowice. W analizowanym okresie dotacji udzielano na zasadach określonych w Uchwale Nr XXVIII/183/16 Rady Gminy Gierałtowice z dnia 13 grudnia 2016 r. Dotacja przysługuje osobom fizycznym, które dokonały wymiany istniejącego systemu ogrzewania w budynkach mieszkalnych lub lokalach mieszkalnych położonych na terenie gminy Gierałtowice, likwidując tradycyjne palenisko węglowe i w zamian instalując nowe ekologiczne źródło ciepła, takie jak:

- ogrzewanie gazem,
- ogrzewane olejem opałowym,
- ogrzewanie energią elektryczną,
- ogrzewanie niskoemisyjnymi kotłami c.o. z podajnikiem na paliwo stałe (ekogroszek, biomasa), z jednym paleniskiem, o sprawności cieplnej $\geq 80\%$, spełniającymi kryteria emisyjne co najmniej 4 klasy wg normy PN-EN 303-5:2012 „Kotły grzewcze. Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500 kW - Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie”,
- ogrzewanie z zastosowaniem odnawialnego źródła energii.

Ww. uchwała wprowadziła również dodatkową możliwość uzyskania dofinansowania wymiany niskoemisyjnego kotła c.o. z podajnikiem na paliwo stałe węglowe (ekogroszek) na niewęglowe źródło ciepła (kocioł na biomasę, gaz, olej opałowy), wykonanie ogrzewania elektrycznego lub z zastosowaniem odnawialnego źródła energii.

Uchwałą Nr XXXVI/241/17 Rady Gminy Gierałtowice z dnia 29 sierpnia 2017 r., w związku z wejściem w życie przepisów tzw. uchwały antyśmogowej na obszarze województwa śląskiego, wprowadzono natomiast ograniczenie w udzielaniu dofinansowania do wymiany źródeł ciepła na ogrzewanie niskoemisyjnymi kotłami c.o.

z podajnikiem na paliwo stałe do kotłów, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą, dla urządzeń instalowanych po dniu 1 września 2017 r.

Celem udzielania dotacji jest wprowadzanie bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii oraz wspomaganie wykorzystywania lokalnych źródeł energii odnawialnej.

W okresie sprawozdawczym od 01.01.2017 r. do 31.12.2018 r. zostało rozpatrzonych 106 wniosków o przyznanie dotacji, w wyniku czego przyznano:

- 60 dotacji do wymiany tradycyjnych kotłów węglowych na kocioł węglowy z automatycznym dozowaniem paliwa,
- 25 dotacji do wymiany kotłów węglowych na kocioł gazowy,
- 15 dotacji do wymiany kotłów węglowych na kocioł na biomasę (pellet),
- 5 dotacji do wymiany kotła węglowego na pompę ciepła,
- 1 dotacja do wymiany kotła węglowego na kocioł olejowy.

Ponadto, we wrześniu 2018 r. uruchomiony został krajowy program „Czyste powietrze” w zakresie dofinansowania instalacji nowych źródeł ciepła oraz kompleksowej termomodernizacji budynków jednorodzinnych. W naszym regionie Program realizowany jest przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Wychodząc naprzeciw zainteresowaniu mieszkańców nowym programem, w Gminie Gierałtowice uruchomiony został punkt konsultacyjny dotyczący możliwości uzyskania dofinansowania dla instalacji nowych źródeł ciepła oraz kompleksowej termomodernizacji budynków jednorodzinnych, w tym w ramach programu „Czyste powietrze”. Punkt czynny był raz w tygodniu w okresie od października do grudnia 2018 r.

2.4.2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

W latach 2017-2018, objętych niniejszym raportem, nie przeprowadzono modernizacji źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej. Kotły ogrzewające pomieszczenia w budynkach użyteczności publicznej nie wymagały wykonania prac modernizacyjnych. Wszystkie kotłownie, za wyjątkiem kotłowni w budynku wielofunkcyjnym przy ul. Mickiewicza w Gierałtowicach, wyposażone są w kotły z automatycznym dozowaniem paliwa lub w kotły gazowe.

W 2015r r., w ramach częściowej termomodernizacji budynku Urzędu Gminy wykonano docieplenie trzech ścian budynku o łącznej powierzchni docieplenia (ścian i ościeży) 529 m².

2.4.3. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

„Słoneczna Gmina” jest Programem, dzięki któremu poprzez montaż instalacji Odnawialnych Źródeł Energii na budynkach mieszkalnych służących produkcji energii elektrycznej, możliwe jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Gmina Gierałtowiec poprzez złożenie wniosku aplikacyjnego chce umożliwić mieszkańcom pozyskanie dotacji na budowę instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych w wysokości do 85% poniesionych kosztów.

W ustalonym terminie, tj. od 6 sierpnia do 26 sierpnia 2016 r., wpłynęło do Urzędu 205 ankiet mieszkańców Gminy zainteresowanych, budową instalacji fotowoltaicznych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, działanie 4.1, poddziałanie 4.1.1 Odnawialne Źródła Energii – ZIT. Po zakończeniu wizji lokalnych firma przedstawiła wstępną listę 83 osób, które objęte będą wnioskiem o dofinansowanie. Wniosek aplikacyjny Gmina złożyła w 2017 r., zgodnie z ogłoszonym terminem konkursu. Wartość projektu wynosi 2 189 391,04 zł, wnioskowana kwota dofinansowania 1 860 982,38 zł.

Gmina Gierałtowiec, wspólnie z Gminą Pyskowice, Toszek, Rudziniec, Wielowieś i w maju 2018 r. złożyła wspólny wniosek na dofinansowanie budowy instalacji fotowoltaicznych na budynkach zabudowy jednorodzinnej pn. „Czerpiemy energię ze słońca w Powiecie Gliwickim” w ramach konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego pn.: "Odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna" w ramach Osi Priorytetowej IV Efektywność Energetyczna.

Termin realizacji zaplanowano w okresie 11.2019-04.2020 r. Koszt projektu wynosi 8 169 092,97 zł, koszty kwalifikowane 7 359 406,08 zł, wnioskowana kwota dofinansowania 6 255 495,17 zł. Planowane rozstrzygnięcie konkursu RPO nastąpi w I kwartale 2019 r.

Ponadto z udziałem Gminy Gierałtowiec uruchomiono Klaster Energii Górniczo-Rolniczej Gminy Gierałtowiec. W skład Klastra weszły m.in. jednostki samorządu terytorialnego, Instytut Projektów i Analiz, Krajowa Agencja Poszanowania Energii oraz JSW Innowacje.

Inicjatywa ma na celu rozwój gminy w stronę samowystarczalności energetycznej w obszarze energii elektrycznej i ciepła. Dlatego obok działań typowych dla klastrów, tj. budowy nowych źródeł fotowoltaicznych, w planach widnieją także inne inicjatywy: wykorzystanie rolniczego charakteru gminy i wybudowanie biogazowni oraz stworzenie dwóch źródeł kogeneracyjnych, które będą opalane metanem stanowiącym odpad z kopalń.

2.4.4. Opracowanie i wdrożenie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE)

Uchwałą nr XLVIII/339/18 z dnia 21.08.2018 r. Rada Gminy Gierałtowiec przyjęła Program ograniczania niskiej emisji dla Gminy Gierałtowiec. Dokument opracowano w celu wypełnienia zapisów „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Gierałtowiec” w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń z procesów spalania paliw z sektora prywatnego, eliminacji możliwości spalania odpadów w źródłach ciepła zamontowanych w gospodarstwach domowych oraz poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Prace zaplanowano w kierunku wymiany źródeł ciepła,

termoizolacji oraz montażu odnawialnych źródeł energii do wykonania w latach 2018-2023.

Wobec powyższego, celem Programu jest obniżenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez wymianę niskosprawnych i nieekologicznych kotłów węglowych na nowoczesne urządzenia grzewcze.

W Programie zostały szczegółowo przeanalizowane następujące aspekty:

- aktualna sytuacja, w zakresie istniejących systemów grzewczych i wielkości niskiej emisji,
- oczekiwania mieszkańców w stosunku do działań modernizacyjnych, zaproponowanych w ramach realizacji Programu ograniczania niskiej emisji,
- możliwe do osiągnięcia efekty ekologiczne, związane z realizacją Programu.

W ramach przygotowania Programu przeprowadzono wśród mieszkańców badanie ankietowe, którego tematem były prace termomodernizacyjne budynków. Zainteresowanie mieszkańców pozyskaniem środków na te prace było duże, co potwierdziło celowość opracowania Programu, który w sposób kompleksowy mógłby pomóc rozwiązać problem niskiej emisji w gminie, a także umożliwiłby pozyskanie środków finansowych.

W ankietach mieszkańcy najczęściej zgłaszali potrzebę wymiany źródła ciepła (39,3%) i wykonania prac termoizolacyjnych (34,4%). Kolektorami słonecznymi było zainteresowanych 11% mieszkańców, a ogniwami fotowoltaicznymi 15,3%.

Szczegółowe wyniki ankietyzacji przedstawiały się następująco:

- docieplenie ścian stanowi 13,9% planowanych inwestycji (165 deklaracji),
- docieplenie stropodachu/dachu – 12,6% (150 deklaracji),
- wymiana okien – 7,9% (94 deklaracje),
- montaż kolektorów słonecznych – 11% (131 deklaracji),
- montaż ogniw fotowoltaicznych – 15,3% (182 deklaracje),
- wymiana kotła z węglowego na węglowy – 26,1% (311 deklaracji),
- wymiana kotła z węglowego na gazowy – 8,7% (104 deklaracje),
- wymiana kotła z gazowego na gazowy – 0,4% (5 deklaracji),
- montaż kotła na biomase – 3,3% (39 deklaracji),
- montaż pompy ciepła – 0,8% (9 deklaracji).

W Programie ograniczania niskiej emisji dla gminy Gierałtowice przyjęto następujące założenia:

- 1) Dokument PONE przedstawia cały zakres możliwych do wykonania prac z zakresu ograniczenia niskiej emisji, w tym uwzględnia planowane przez mieszkańców prace w tym: wymianę starych źródeł ciepła, wykonanie prac termoizolacyjnych oraz montaż instalacji odnawialnych źródeł energii, jednak dofinansowanie Gmina pozyska i przekazuje mieszkańcom na wybrane przedsięwzięcia, których wykonanie wypełni zapisy Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego V/36/1/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

- tzw. „antysmogowej”, a więc w pierwszej kolejności planowane jest pozyskanie środków na wymianę kotłów centralnego ogrzewania”,
- 2) Realizacja inwestycji może nastąpić dopiero po zakwalifikowaniu Inwestora do PONE na dany rok,
 - 3) Wymiana źródeł ciepła polega na: demontażu starego źródła ciepła potwierdzonym protokołem sporządzonym przez Wykonawcę (dotyczy wymiany kotła c.o.), zezłomowaniu starego źródła ciepła potwierdzonym protokołem podpisanym przez skup złomu lub innego odbiorcę (dot. wymiany kotła c.o.), montażu nowego źródła ciepła – potwierdzonym protokołem odbioru końcowego,
 - 4) Inwestor dokonuje we własnym zakresie i na własną odpowiedzialność doboru urządzeń, rodzaju materiałów wykorzystanych podczas termomodernizacji oraz wyboru Wykonawcy,
 - 5) Do PONE jako nowe źródło ciepła może zostać dopuszczony kocioł węglowy minimum klasy 5 wg PN-EN 303-5:20212 i zgodny z wymaganiami WFOŚiGW w Katowicach,
 - 6) Dofinansowanie będzie dotyczyć wyłącznie właścicieli budynków mieszkalnych, które są zgłoszone do użytkowania na dzień złożenia wniosku (PONE nie przewiduje dofinansowania do budynków będących w trakcie budowy tzn. nie oddanych do użytkowania),
 - 7) Nowe, wymienione w ramach funkcjonowania PONE źródło ciepła musi być jedynym źródłem ciepła dla budynku. Nie dopuszcza się sytuacji, kiedy układ grzewczy stanowią dwa równoważne źródła ciepła włączone w instalację c.o., jak np. kocioł węglowy wraz z gazowym, itp. Dopuszcza się jedynie stosowanie źródeł pomocniczych na cele wytwarzania c.w.u.,
 - 8) Udział własny mieszkańca w nakładach inwestycyjnych wynosi minimum 40% - zależności od wykonywanego zakresu prac (w przypadku gdy koszt przekracza założony w PONE próg wówczas właściciel dopłaca nadwyżkę),
 - 9) W ciągu 5 kolejnych lat po wykonaniu prac gmina zastrzega sobie możliwość niezapowiedzianych kontroli na obiektach, w których dokonano prace dofinansowane w ramach funkcjonowania PONE.

Szczegółowe wymagania wobec poszczególnych uczestników PONE zostaną określone w Regulaminie.

Na podstawie przyjętego Programu, w październiku 2018 r. Gmina Gierałtowie wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie realizacji Programu ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 720.000 zł, w tym dotacji w kwocie 200.000 zł i pożyczki w kwocie 520.000 zł.

Ze pozyskanych środków Gmina zamierza w 2019 roku udzielać dotacji do wymiany źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych.

2.4.5. Wdrożenie, koordynacja i monitoring działań naprawczych określonych w Programie Ochrony Powietrza (POP)

W okresie sprawozdawczym Sejmik Województwa Śląskiego, Uchwałą Nr V/47/5/2017 z dnia 18 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r. poz. 7339) przyjął *Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji*. Integralną część Programu stanowi Plan Działań Krótkoterminowych (PDK), który obliguje Gminy m. in. do przeprowadzania kontroli instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej a także kontroli w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi, do informowania mieszkańców o jakości powietrza oraz przekazywania w tym zakresie komunikatów i ostrzeżeń.

Wdrożenie działań naprawczych określonych w POP i PDK w okresie sprawozdawczym gmina Gierałtowice realizowała poprzez:

- udzielanie dotacji celowej dla osób fizycznych na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Gierałtowice, na podstawie Uchwały Nr XXVIII/183/16 Rady Gminy Gierałtowice z dnia 13 grudnia 2016 r.,
- prowadzenie regularnych przeglądów technicznych kotłów zainstalowanych w budynkach użyteczności publicznej,
- edukację ekologiczną mieszkańców gminy Gierałtowice w zakresie ograniczania niskiej emisji, szkodliwości spalania odpadów, organizowanie warsztatów dla dzieci i młodzieży o tematyce związanej z ochroną powietrza itp.,
- przeprowadzanie kontroli nieruchomości, na których zachodziło podejrzenie spalania odpadów w piecu centralnego ogrzewania,
- informowanie mieszkańców gminy o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz o jego wpływie na zdrowie poprzez System Wczesnego Ostrzegania (SWO) oraz poprzez informacje umieszczane w nowo utworzonej zakładce „*Jakość powietrza*” na stronie internetowej Urzędu,
- tworzenie pasów zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych jako barier ochronnych przed ekspozycją na zanieczyszczenia.

2.4.6. Wdrożenie uchwały antysmogowej

Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą nr V/36/1/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. wprowadził na obszarze województwa śląskiego ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych. Uchwała obowiązuje od dnia 1 września 2017 r. na terenie całego województwa śląskiego.

Zgodnie z zapisami Uchwały od tego dnia wprowadzono całkowity zakaz spalania w kotłach, kominkach i piecach:

- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %,
- biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20 % (np. mokrego drewna).

W przypadku instalacji nowych kotłów centralnego ogrzewania dopuszcza się wyłącznie eksploatację tych, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń wg normy PN-EN 303-5:2012, co potwierdza się zaświadczeniem wydanym przez jednostkę posiadającą w tym zakresie akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub innej jednostki akredytującej w Europie.

Wyjątek stanowią kotły centralnego ogrzewania, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 r. W tych przypadkach wymagania niniejszej uchwały, dotyczące eksploatacji kotłów centralnego ogrzewania minimum 5 klasy, obowiązywać będą:

- od 1 stycznia 2022 r. w przypadku kotłów eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
- od 1 stycznia 2024 r. w przypadku kotłów eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
- od 1 stycznia 2026 r. w przypadku kotłów eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,
- od 1 stycznia 2028 r. w przypadku kotłów spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Inne źródła ogrzewania – kominki, piece kaflowe, kozy itp. od 1 września 2017 r. muszą spełniać wymagania tzw. „ekoprojektu” (Rozporządzenia Komisji Europejskiej), określające minimalne poziomy efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe. Dla urządzeń zainstalowanych przed 1 września 2017 r. powyższe wymagania będą obowiązywały od 2023 r.

Wdrożenie przepisów uchwały antysmogowej w okresie sprawozdawczym gmina Gierałtowice realizowała poprzez:

- przekazanie do PCZK adresów mailowych i wskazanie osób odpowiedzialnych za publikację i przekazywanie informacji z zakresu PDK w gminie,
- zbudowanie i bieżącą aktualizację bazy danych o jednostkach oświatowych i opiekuńczych oraz jednostkach opieki zdrowotnej,
- informowanie mieszkańców o ogłoszonym Poziomie PDK (zależnie od stanu jakości powietrza: informacyjny i edukacyjny, ostrzegania lub alarmowy) poprzez stronę internetową, pocztę elektroniczną oraz sms,

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu odwołania (linka) do strony internetowej WIOŚ z bieżącą informacją o jakości powietrza,
- opracowanie i aktualizację procedury postępowania w trakcie ogłoszenia poziomów PDK odnośnie sposobu postępowania po uzyskaniu informacji o złej jakości powietrza,
- kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej,
- kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi.

Wdrożeniu zapisów uchwały antysmogowej towarzyszyła kampania informacyjna, polegająca na druku i dystrybucji ulotek informujących o najważniejszych dla mieszkańców postanowieniach uchwały oraz publikacja informacji w „Wieściach Gminy Gierałtowice”. Dodatkowo do właścicieli nieruchomości, na których zachodziło podejrzenie stosowania paliwa złej jakości kierowane były indywidualnie pisemne informacje o obowiązujących przepisach z zakresu ochrony powietrza i sankcjach związanych z ich nieprzestrzeganiem.

2.4.7. Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych

W okresie sprawozdawczym na terenie gminy Gierałtowice zostały wykonane remonty oraz przebudowy następujących dróg:

- przebudowa układu drogowego wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Paniówkach,
- rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach,
- rozbudowa ul. Stachury w Gierałtowicach i Przyszowicach wraz z budową ścieżki rowerowej.

Ponadto w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wykonano projekty przebudowy następujących dróg:

- rozbudowa ul. Polnej w Przyszowicach (planowany termin realizacji 2020-2021),
- przebudowa ul. Granicznej w Przyszowicach (planowany termin realizacji w 2019 r.).

W ramach nasadzeń zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w okresie sprawozdawczym nasadzono:

- 100 sztuk drzew z gatunku Wiąz kolumnowy wzdłuż ul. Podzamcze w Paniówkach,
- 90 sztuk drzew z gatunku Żywotnik zachodni wzdłuż ul. Kolejowej w Przyszowicach,
- 32 sztuki drzew z gatunku Wiąz górski w pasie drogowym ul. Wodnej w Przyszowicach.

2.4.8. Monitorowanie i informowanie o jakości powietrza

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem rozszerzono zakres działań informacyjnych z zakresu jakości powietrza, skierowanych do mieszkańców Gminy.

Monitoring jakości powietrza oraz informowanie społeczeństwa o poziomie jego zanieczyszczenia, w połączeniu z edukacją ekologiczną to podstawowe działania mające na celu zabezpieczenie przed skutkami smogu.

Pomiary jakości powietrza

W pierwszych miesiącach 2018 r., w sezonie grzewczym przeprowadzono badania jakości powietrza z wykorzystaniem Eko-Patrolu GIG. Podczas badań dokonano pomiarów imisyjnych określających rzeczywistą jakość powietrza poprzez wielkość stężenia wybranych zanieczyszczeń znajdujących się w powietrzu (pomiary za pomocą aparatury zainstalowanej na samochodzie elektrycznym Eko-Patrolu) oraz pomiarów emisyjnych określających wielkość stężenia zanieczyszczeń w bezpośrednim sąsiedztwie emitorów, wprowadzanych do środowiska (pomiary za pomocą aparatury kontrolno – pomiarowej zainstalowanej na dronie). Pomiary obejmowały następujące stężenia: PM1, PM 2,5, PM10 oraz CO.

Zasadniczym celem przeprowadzonych badań miało być rozpoznanie stanu jakości powietrza bezpośrednio na terenie gminy (nie tylko na podstawie danych stacji monitoringu w gminach sąsiednich) oraz wytypowanie obszarów, które wymagają szczególnej uwagi, tj. takich gdzie wskutek stosowania złej jakości paliwa, użytkowania przestarzałych instalacji grzewczych, często też w wyniku niskiej świadomości ekologicznej, jakość powietrza jest najslabsza.

Wyniki pomiarów przeprowadzonych przez Eko-Patrol GIG wskazały, że jakość powietrza na terenie Gminy jest umiarkowana, tzn. są rejony gdzie stan powietrza jest zadawalający, są też takie gdzie odnotowano, czasem znaczne, przekroczenia norm jakości powietrza. Nie odbiega ona też istotnie od jakości w powietrza w gminach ościennych. Na podstawie przeprowadzonych badań zidentyfikowano około 30 nieruchomości, z których emisja powodowała największe przekroczenia dopuszczalnych norm i pogorszenie jakości powietrza na sąsiednim, znacznym obszarze. Wysokie stężenia pyłu świadczyć mogą o paleniu niewłaściwym paliwem i/lub paleniu w przestarzałym kotle. W kilku przypadkach odnotowano obecność w spalinach formaldehydu i chlorowodoru w niewielkich stężeniach. Świadczyć to może o obecności odpadów w paliwie (np. „dorzucona butelka” lub rozpalanie kotła kolorowymi magazynami).

Równie ważny był walor edukacyjny akcji. Wyniki pomiarów pomogą uświadomić mieszkańcom na jak duży obszar mogą się rozprzestrzeniać zanieczyszczenia, jak jeden kocioł opalany np. złej jakości paliwem może wpłynąć na ponadnormatywne zanieczyszczenie powietrza, nie tylko na sąsiednich nieruchomościach, ale też na sąsiednich ulicach. Mieszkańcy będą też świadomi, że zastosowana technika pozwala dokładnie zidentyfikować „truciciela”. Do właścicieli wspomnianych wcześniej ok. 30 nieruchomości wystosowano pisma informujące o zidentyfikowaniu

ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń, pouczające o obowiązujących przepisach (wraz z ulotkami informacyjnymi) i konsekwencjach ich nieprzestrzegania oraz zachęcające ponadto adresatów do skorzystania z dotacji i wymiany źródła ogrzewania.

W dalszej kolejności, mając na uwadze zapewnienie mieszkańcom rzetelnej informacji o jakości powietrza oraz stałego dostępu do aktualnych danych, przed kolejnym sezonem grzewczym, w IV kwartale 2018 r., zainstalowano na terenie Gminy cztery stacje monitorujące jakość powietrza oraz cztery stacje meteorologiczne. Zlokalizowane one są w każdym sołectwie Gminy:

- w Chudowie, na budynku OSP,
- w Gierałtowicach, na budynku Urzędu Gminy,
- w Paniówkach, przy drodze dojazdowej do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego,
- w Przyszowicach, przy ośrodku zdrowia.

System czujników monitorujących jakość powietrza mierzy stężenia zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, dwutlenku węgla, dwutlenku azotu oraz ozonu.

Dotychczas w tym zakresie dostępne były jedynie wyniki ze stacji Państwowego Monitoringu Środowiska, obsługiwanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, zlokalizowanych w miastach ościennych.

Dzięki prowadzonym pomiarom i udostępnieniu wyników on-line mieszkańcy mają stały dostęp do informacji o stanie jakości powietrza w gminie oraz do informacji pogodowych. Stan powietrza w naszej Gminie można na bieżąco śledzić na stronie internetowej www.discovair.pl, oraz przez stronę internetową i aplikację Gminy Gierałtowice.

Stacje meteorologiczne prezentują wysokość opadu atmosferycznego (całoroczną), temperaturę i wilgotność powietrza, prędkość i kierunek wiatru, ciśnienie atmosferyczne, a nawet natężenie promieniowania słonecznego i wysokość szkodliwego promieniowania UV.

Wiedząc, jaki jest aktualny i prognozowany na najbliższy czas stan jakości powietrza mieszkańcy mogą świadomie podejmować decyzje dotyczące różnego rodzaju aktywności na wolnym powietrzu, takich jak pójście na spacer czy bieganie. Przydatne do tego celu są również szczegółowe informacje pogodowe.

Informowanie o jakości powietrza

W okresie sprawozdawczym utrzymywany był system powiadamiania o zagrożeniach za pośrednictwem poczty elektronicznej i sms, uwzględniając dodatkowo informowanie o poziomach PDK (jak opisano w punkcie 7.4.5.)

Na stronie internetowej Gminy Gierałtowice oraz w aplikacji Gminy Gierałtowice w 2018 r. utworzono zakładkę „Jakość powietrza”, gdzie znaleźć można informacje o aktualnym stanie jakości powietrza. Informacje te pochodzą zarówno z sieci Państwowego Monitoringu Środowiska, jak również, co szczególnie istotne, ze wspomnianych wyżej czujników zlokalizowanych na terenie Gminy. Na bieżąco umieszczane są tam również komunikaty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony

Środowiska w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczenia poziomu informacyjnego lub poziomów alarmowych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu tzw. „alarm smogowy”.

Na stronie internetowej Gminy lub w aplikacji można też znaleźć również informacje dotyczące warunków atmosferycznych, pochodzące ze wspomnianych wcześniej stacji meteorologicznych.

Dodatkowo, w przedszkolach na terenie Gminy znajdują się tablice, na których codziennie umieszczane są aktualne informacje dotyczące stanu jakości powietrza. Kolory kartek wieszanych na tablicach odpowiadają aktualnej jakości powietrza:

- kolor zielony – jakość powietrza bardzo dobra lub dobra,
- kolor pomarańczowy – jakość powietrza umiarkowana lub dostateczna,
- kolor czerwony – jakość powietrza zła lub bardzo zła.

Kolory kartek i czytelne piktogramy informują, czy jakość powietrza jest dobra i bez przeszkód można przebywać na świeżym powietrzu, czy lepiej od aktywności na zewnątrz się powstrzymać. Informacje takie przydatne są więc zarówno dla opiekunów w przedszkolach, jaki rodziców.

Na tablicach znajdują się również przydatne informacje dotyczące uchwały antysmogowej województwa śląskiego oraz Systemu Wczesnego Ostrzegania oraz adres strony internetowej Gierałtowskiego Alarmu Smogowego.

2.4.9. Kontrola przestrzegania przepisów z zakresu ochrony powietrza

W latach 2017 – 2018, po każdym telefonicznym zgłoszeniu przeprowadzano kontrolę nieruchomości, na której zachodziło podejrzenie spalania odpadów w piecu centralnego ogrzewania.

Realizując wytyczne tzw. planu działań krótkoterminowych, stanowiącego integralną część Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego, pracownicy Referatu Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowice, działając na podstawie art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska, przeprowadzają kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej. W przypadku uzasadnionego, potwierdzonego podczas kontroli, podejrzenia spalania odpadów pobierane są próbki odpadu paleniskowego (popiołu). Pobrane próbki przekazywane są do Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrzu, z którym Gmina ma podpisaną umowę, w celu wykonania ekspertyzy dotyczącej wykrywania nielegalnego spalania i współspalania odpadów w indywidualnych urządzeniach grzewczych. Gmina ma również możliwość, na podstawie zawartej umowy, przeprowadzenia ekspertyzy dotyczącej spalania paliwa stałego pod kątem złamania zakazu z § 6 pkt 3 uchwały antysmogowej województwa śląskiego, tj. spalania niewłaściwego lub niskiej jakości paliwa.

W przypadku stwierdzenia złamania zakazów wynikających z uchwały antysmogowej lub innych przepisów z zakresu ochrony środowiska sprawa przekazywana jest na policję z wnioskiem o podjęcie dalszych, przewidzianych prawem czynności.

Od 2017 r. pracownicy Referatu Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowiec przeprowadzili 34 kontrole w terenie. W większości przypadków nie stwierdzono spalania odpadów. W jednym przypadku badanie odpadu paleniskowego potwierdziło spalanie odpadów w kotle centralnego ogrzewania. Sprawa została przekazana na policję a na właściciela nieruchomości została nałożona kara grzywny.

Do właścicieli nieruchomości wobec których zaistniało podejrzenie spalania paliwa złej jakości lub spalania odpadów (a nie potwierdzone badaniem) wysłane były również pisma pouczające o obowiązujących zakazach. W 2018 r. wysłano 47 takich pism.

2.4.10. Działania edukacyjne w zakresie ochrony powietrza

W edukacji ekologicznej traktującej o bieżących problemach związanych z ochroną środowiska w Gminie i kształtowaniem właściwych postaw ekologicznych wśród jej mieszkańców, ochrona powietrza stanowi istotne i często poruszane zagadnienie.

W okresie sprawozdawczym, w ramach kampanii edukacyjnej dotyczącej ograniczania niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowiec, na potrzeby edukacji ekologicznej najmłodszych mieszkańców naszej Gminy opracowano i wykonano edukacyjną podłogową grę planszową, nawiązującą do tematyki związanej z ochroną powietrza. Dzięki grze dzieci dowiadują się jak ważne dla zdrowia jest oddychanie czystym powietrzem oraz co zrobić aby nie zanieczyszczać powietrza. Podczas gry dzieci „zwiedzają” najbardziej charakterystyczne miejsca na terenie gminy Gierałtowiec tj. Urząd Gminy w Gierałtowiecach, Pałac w Przyszowicach, Zamek w Chudowie, „Park Joanny” i basen „Wodnik” w Paniówkach. Uczestnicy gry biorą udział w emocjonującej zabawie, a jednocześnie zdobywają wiele ciekawych informacji na temat ochrony powietrza oraz na temat Gminy Gierałtowiec. Gry zostały przekazane do wszystkich przedszkoli naszej Gminy.

Dla dzieci i młodzieży organizowane są również warsztaty oraz przedstawienia teatralne dotyczące ochrony powietrza, podczas których dzieci uczą się jak postępować, aby zapobiegać i zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza.

Dla starszych mieszkańców Gminy Gierałtowiec wydano ulotki informacyjne pod hasłem „Na co codziennie mam wpływ?”, w której wskazano między innymi jakie szkodliwe substancje przedostają się do powietrza w wyniku spalania odpadów oraz jakie choroby powodują te substancje. Mieszkańcom przekazano również ulotki informacyjne dotyczące wymagań wynikających z uchwały antysmogowej województwa śląskiego, opracowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Wartość edukacyjną, poza oczywistym walorem informacyjnym, mają również wyniki pomiarów z sieci czujników rozlokowanych na terenie Gminy.

Ponadto w wydawanym przez Gminę miesięczniku „Więści Gminy Gierałtowiec”, ukazywały się artykuły dotyczące obowiązków wynikających z przepisów o ochronie przyrody, w tym uchwały antysmogowej oraz działaniach podejmowanych przez Gminę w zakresie ochrony powietrza.

2.5. Działania w zakresie ochrony przed hałasem

Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych dla mieszkańców, eliminacja narażenia mieszkańców na hałas, monitoring i optymalizacja narażenia mieszkańców gminy na ponadnormatywny hałas opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem poziomów hałasu oraz edukacja ekologiczna w tym temacie to cele określone w Programie Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice w zakresie ochrony przed hałasem.

2.5.1 Monitoring środowiska akustycznego

Sejmik Województwa Śląskiego, w dniu 16 listopada 2015 r. przyjął „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2018 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie” obejmujący okres 5 lat. Program obejmuje tereny, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny. Określa on priorytety działań oraz wskazuje niezbędne zadania dla ograniczenia poziomu hałasu do wartości dopuszczalnych w odniesieniu do dróg i linii kolejowych położonych poza aglomeracjami. W ramach Programu przedstawiono zestaw zalecanych rozwiązań technicznych oraz innych działań sprzyjających osiągnięciu tego celu w największym stopniu. Na terenie gminy Gierałtowice Program obejmuje odcinki autostrad A1 i A4 oraz drogi krajowej DK44, będących w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz odcinek drogi wojewódzkiej DW921, administrowanej przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach.

2.5.2. Ograniczanie hałasu komunikacyjnego

W latach 2017 – 2018, na terenie Gminy Gierałtowice zgodnie z zaplanowanymi zadaniami przeprowadzono remont lub modernizację następujących odcinków dróg:

- przebudowa układu drogowego wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Paniówkach,
- rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej,
- rozbudowa ul. Stachury w Gierałtowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej, chodnika i ścieżki rowerowej.

Dla zadań pn. „Rozbudowa ul. Polnej w Przyszowicach” oraz Przebudowa ul. Granicznej w Przyszowicach” opracowano dokumentacje projektowe. Termin realizacji pierwszego zadania zaplanowano na lata 2020-2021 r., natomiast zadanie drugie zaplanowano do realizacji w roku 2019.

Ze względu na brak środków finansowych nie zrealizowano zadań z zakresu przebudowy dróg na terenie sołectwa Paniówki pn.:

- „Przebudowa drogi ul. Działkowej w Paniówkach”,
- Przebudowa drogi ul. Powstańców Śląskich w Paniówkach”.

Odstąpiono również od realizacji zadania pn. „Przebudowa ul. Skotnickiej i budowy drogi zbiorczej od ul. Skotnickiej do pływalni w Paniówkach”.

W ramach działań w zakresie ograniczania hałasu komunikacyjnego w latach 2017-2018 wykonano nasadzenia następujących gatunków drzew:

- 100 sztuk drzew z gatunku Wiąz kolumnowy wzdłuż ul. Podzamcze w Paniówkach,
- 90 sztuk drzew z gatunku Żywotnik zachodni przy-ul. Kolejowej w Przyszowicach,
- 32 sztuki drzew z gatunku Wiąz górski w pasie drogowym ul. Wodnej w Przyszowicach.

2.5.3. Określanie uwarunkowań realizacji inwestycji w zakresie ochrony przed hałasem

W przypadku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, w drodze decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nakładane są wymagania dotyczące m.in. ochrony przed hałasem. Wymagania te określają zasady, jakie powinno spełniać przedsięwzięcie w fazie budowy i eksploatacji. W zależności od rodzaju przedsięwzięcia określa się m.in.: równoważny poziom hałasu „A” przenikającego do środowiska podczas realizacji i eksploatacji inwestycji, wymagania jakie powinien spełniać sprzęt w trakcie realizacji inwestycji. W 2018 roku do Wójta Gminy Gierałtowie wpłynął jeden wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji pn. „Stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji” zlokalizowanej w sołectwie Gierałtowie przy ul. Korfantego. W ramach postępowania była przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko i ustalono środowiskowe uwarunkowania w zakresie ochrony przed hałasem dla tej inwestycji.

2.6. Działania w zakresie promieniowania niejonizującego

Działaniami priorytetowymi w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym określonymi w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Gierałtowie są:

- opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń powstania pól elektromagnetycznych,
- preferowanie nisko konfliktowej lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego.

W badanym okresie sprawozdawczym dla obiektu SLR Gierałtowie zlokalizowanego przy ul. Ks. Roboty 48 przeprowadzono pomiary PEM. Wynik poziomu natężenia pola elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości 80 MHz do 45 GHz wynosił poniżej 2 v/m, czyli poniżej zakresu mierzalnego użytego zestawu pomiarowego (miernik

+ sonda). Badanie zostało przeprowadzone przez akredytowane laboratorium Gonet i Wspólnicy s.j.

Ponadto w kwietniu 2018 roku na terenie sołectwa Gierałtowice na działce nr 2761/351 położonej przy ul. K. Miarki powstała nowa stacja bazowa telefonii komórkowej Play o nr GLI2506_A. Największa równoważna moc promieniowania izotopowego dla pojedynczej anteny wynosi od 832 W do 4 345 W. Maksymalne pochylenie wiązek sektorowych w odległości 150 m sięga od 19,7 m do 23,2 m n.p.t

Obowiązki w zakresie opracowania planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń powstania pól elektromagnetycznych, jak również preferowania niskokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego, realizowane były w ramach prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy, opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz poprzez ustalanie w drodze decyzji warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

2.7. Działania w zakresie ochrony przyrody

Celem działań w zakresie ochrony przyrody jest zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności, właściwej struktury i stanu ekosystemów oraz stworzenie organizacyjno-prawnych warunków i narzędzi do ochrony krajobrazu.

2.7.1. Pielęgnacja zieleni

W roku 2017 wykonano następujące prace sanitarno – pielęgnacyjne drzew oraz krzewów rosnących na działkach, będących własnością gminy Gierałtowice:

- cięcia pielęgnacyjne drzewa z gatunku Wierzba płacząca rosnącego na działce nr 1451/160 k.m.16, obręb Chudów,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących na działce nr 175/12 k.m.7, obręb Gierałtowice,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących na działce nr 99/60 k.m.12, obręb Przyszowice,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących w pasie drogowym ul. Brzeg w Przyszowicach, dz. nr 218 k.m.22, obręb Przyszowice.
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących na działce nr 90/2 k.m.11, obręb Przyszowice,
- cięcia pielęgnacyjne drzew, rosnących w pasie drogowym ul. Na Kąty, działka nr 877/286 k.m.17 obręb Chudów,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących w pasie drogowym ul. Topolowej w Chudowie, działka nr 1760/290 k.m.18, obręb Chudów,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących w pasie drogowym ul. Brzozowej w Przyszowicach, działka nr 240/138 k.m.20, obręb Przyszowice,

- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących na działce nr 2 k.m.16, obręb Przyszowice,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących w pasie drogowym ul. Spacerowej w Chudowie, działka nr 1244/3 k.m.28, obręb Chudów.

W roku 2018 wykonano następujące prace sanitarno – pielęgnacyjne drzew oraz krzewów rosnących na działkach, będących własnością gminy Gierałtowice:

- cięcia pielęgnacyjne drzew z gatunku Wierzba płacząca wrastających w działki nr 273/78 oraz 274/79 k.m.3, obręb Gierałtowice,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących na działkach nr 44, 49, 51, 52, 53 k.m.22, obręb Przyszowice,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących na działce nr 593/70 k.m.6, obręb Gierałtowice,
- cięcia pielęgnacyjne drzewa rosnącego w pasie drogowym ul. Wieczorka w Przyszowicach, działka nr 284/127 k.m.21, obręb Przyszowice,
- cięcia pielęgnacyjne drzew rosnących w pasie drogowym ul. Wieczorka w Przyszowicach, działka nr 168/125 k.m.21, obręb Przyszowice.

W 2017 oraz 2018 r. przeprowadzono również prace związane z usunięciem drzew oraz krzewów na podstawie uzyskanych decyzji Starosty Gliwickiego, rosnących na działkach stanowiących własność gminy Gierałtowice:

- usunięcie drzewa z gatunku Modrzew europejski oraz Jesion wyniosły, rosnących na działce nr 349/25 k.m.2, obręb Paniówki,
- usunięcie drzewa z gatunku Olsza czarna oraz Robinia biała rosnących na działce nr 724/273 k.m.2, obręb Paniówki,
- usunięcie drzewa z gatunku Klon pospolity, rosnącego na działce nr 1760/290 k.m.18, obręb Chudów,
- usunięcie drzewa z gatunku Jesion wyniosły, rosnącego na działce nr 178/108 k.m.6, obręb Gierałtowice,
- usunięcie drzewa z gatunku Brzoza brodawkowata, rosnącego w granicy działek nr 89/2 oraz 90/2 k.m.11, obręb Przyszowice,
- usunięcie drzewa z gatunku Świerk pospolity, rosnącego na działce nr 676/25 k.m.22, obręb Przyszowice,
- usunięcie drzewa z gatunku Lipa drobnolistna, rosnącego na działce nr 168/25 k.m.21, obręb Przyszowice,
- usunięcie drzew (Wierzba płacząca, Topola balsamiczna x2, Brzoza brodawkowata x2), rosnących na działce nr 335/47 k.m.5, obręb Paniówki
- usunięcie drzewa z gatunku Dąb szypułkowy, rosnącego na działce nr 17 k.m.5, obręb Paniówki,
- usunięcie drzew rosnących na działce nr 1837/33 k.m.5, obręb Paniówki
- usunięcie drzewa rosnącego na działce nr 218 k.m.22, obręb Przyszowice
- usunięcie drzew z gatunku Lipa drobnolistna oraz Jesion wyniosły rosnących na działce nr 274/79 k.m.3, obręb Gierałtowice,

- usunięcie drzewa z gatunku Topola szara, rosnącego w granicy działek nr 782/70 oraz 781/70 k.m.3, obręb Gierałtowiec,
- usunięcie drzewa z gatunku Klon pospolity, rosnącego na działce nr 1760/290 k.m.18 obręb Chudów,
- usunięcie drzewa z gatunku Lipa drobnolistna rosnącego na działce nr 83 k.m.2, obręb Paniówki,
- usunięcie drzewa z gatunku Robinia akacjowa, rosnącego na działce nr 272/77 k.m.3, obręb Gierałtowiec,
- usunięcie drzewa z gatunku Dąb szypułkowy, rosnącego na działce nr 2763/351 k.m.2, obręb Gierałtowiec,
- usunięcie drzew rosnących na działce nr 349/25 k.m.2, obręb Paniówki,
- Usunięcie drzewa rosnącego na działce nr 877/286 k.m.17, obręb Chudów,
- usunięcie drzew rosnących na działce nr 1265/10 oraz 335/47 k.m.5, obręb Paniówki,
- usunięcie drzew rosnących na działce nr 2146/189 k.m.2, obręb Paniówki
- usunięcie drzew z gatunku Lipa drobnolistna, rosnących na działce nr 274/79 k.m.3, obręb Gierałtowiec.

W okresie sprawozdawczym realizowano również zadania związane z utrzymaniem cieków wodnych na terenie Gminy Gierałtowiec i związanej z tym koniecznością usunięcia następujących drzew:

- usunięcie samosiewek drzew i odmulenie rowu melioracyjnego wzdłuż ul. Skotnickiej w Paniówkach, działka nr 557/253,
- usunięcia drzew oraz zakrzaczeń rosnących wzdłuż koryta Potoku Bojkowskiego w Gierałtowicach, działka nr 127/62,
- prace melioracyjne wraz z usunięciem krzaków i zakrzaczeń w korycie Potoku Paniówka w Paniówkach, działka nr 349/25,
- wykonanie usunięcia drzew oraz krzaków i zakrzaczeń rosnących wzdłuż koryta Potoku Bojkowskiego w Gierałtowicach, działka nr 38 oraz 114,
- uporządkowanie starego koryta potoku cienka w Przyszowicach, działka nr 52/26.

W każdym przypadku wskazaniem do usunięcia drzew jest ich zły stan zdrowotny, zagrożenie dla ludzi i mienia.

Wskazaniem do usunięcia drzew są również realizowane inwestycje drogowe i związana z tym konieczność usunięcia drzew. W okresie sprawozdawczym wykonywano dwie duże inwestycje drogowe tj.:

- rozbudowa ul. Stachury w Gierałtowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej, chodnika i ścieżki rowerowej,
- rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej i sanitarnej.

Każda z tych inwestycji wymagała uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew właściwego organu. W otrzymanych zezwoleniach nałożono na Gminę obowiązek wykonania nasadzeń zastępczych.

W ramach realizacji zadania pn. „Rozbudowa ul. Stachury w Gierałtowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej, chodnika i ścieżki rowerowej” usunięto 17 drzew a w zamian dokonano nasadzeń nowych drzew w ilości 20 sztuk, w tym: 10 sztuk drzew z gatunku Lipa drobnolistna, 5 sztuk drzew z gatunku Buk pospolity oraz 5 sztuk drzew z gatunku Dąb szypułkowy. Nasadzeń dokonano na działce nr 1051/225 k.m.1, obręb Przyszowice.

W ramach realizacji zadania pn. „Rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej i sanitarnej” usunięto 27 drzew a w zamian dokonano nasadzeń nowych drzew z gatunku Wiąz kolumnowy w ilości 32 sztuki. Nasadzeń dokonano w pasie drogowym ul. Wodnej, w miejscu drzew usuniętych.

W okresie sprawozdawczym, ze względu na występujące niekorzystne warunki atmosferyczne, tj. silny wiatr oraz intensywne opady deszczu, koniecznym było wykonanie zabiegów interwencyjnych, polegających na przycinie złamanych konarów drzew i ich zrąbkowaniu, jak również na całkowitym usuwaniu drzew. Wykonano w związku z powyższym następujące prace:

- interwencyjne usunięcie drzew rosnących na działkach nr 189/73 k.m.23 oraz 29 k.m.12, obręb Przyszowice, uszkodzonych w trakcie niekorzystnych warunków atmosferycznych,
- interwencyjne usunięcie drzewa z gatunku Wierzba biała, rosnącego na działce nr 62/26 k.m.5, obręb Przyszowice,
- interwencyjne cięcie sanitarno – pielęgnacyjne drzewa z gatunku Topola szara rosnącego w granicach działek nr 782/70 oraz 781/70 k.m.6, obręb Gierałtowice,
- interwencyjne cięcie sanitarno – pielęgnacyjne drzewa z gatunku Lipa drobnolistna rosnącego na działce nr 167 k.m.4, obręb Gierałtowice,
- interwencyjne cięcie sanitarno – pielęgnacyjne drzew rosnących na działce nr 973/15 k.m.5 obręb Paniówki,
- interwencyjne cięcia sanitarno – pielęgnacyjne drzew rosnących na działkach gminnych,
- interwencyjne cięcie sanitarno – pielęgnacyjne drzewa stanowiącego pomnik przyrody, rosnącego przy ul. Brzeg w Przyszowicach,

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono oględziny drzew stanowiących pomniki przyrody tj.

- Dąb szypułkowy – zlokalizowany w Przyszowicach przy ul. Brzeg 1,
- Dąb szypułkowy – zlokalizowany w Przyszowicach przy ul. Leśnej 2,
- Dąb szypułkowy – zlokalizowany w Przyszowicach „Las Borek”,
- Topola Kanadyjska – zlokalizowana w Chudowie obok ruin zamku,
- Lipa krymska – zlokalizowana w Przyszowicach przy ul. Makoszowskiej.

Drzewa były w dobrym stanie fitosanitarnym, nie wykazywały oznak zamierania oraz nie stanowiły zagrożenia dla ludzi oraz mienia. W roku 2018 w wyniku tak zwanego

zjawiska „turgoru” zniszczeniu uległ pomnik przyrody zlokalizowany przy ul. Brzeg 1 w Przyszowicach. W wyniku tego zdarzenia zlecono opracowanie opinii dendrologicznej, mającej na celu ocenę stanu fitosanitarnego drzewa, jak również wskazanie okoliczności i przyczyn wyłamania konaru. Opinia ta została sporządzona przez uprawnionego Rzecznawcę ds. dendrologii, ochrony i uprawy drzew. W opinii powołanego Rzecznawcy ds. dendrologii, ochrony i uprawy drzew opisanemu wyżej zdarzeniu nie można było przypisać „czynnika ludzkiego” w postaci zaniechań, a jedynie naturalnym, szeroko pojętym zjawiskom przyrodniczym. Drzewo zostało przycięte w sposób prawidłowy tak aby nie stanowiło zagrożenia dla osób przebywających w bezpośrednim sąsiedztwie.

Przeprowadzono również oględziny drzew, na których zamontowane zostały wcześniej wiązania elastyczne, zabezpieczające drzewa przed złamaniem. Drzewa były w dobrym stanie zdrowotnym, w związku z tym nie wymagały wykonania zabiegów pielęgnacyjnych, bądź wymiany wiązań.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wykonano również prace polegające na wykoszeniu niebezpiecznej rośliny - Barszczu Sosnowskiego, rosnącej na działkach gminnych wzdłuż potoku Promna w Paniówkach, rowu Ch – 20 w Paniówkach oraz na terenie działek stanowiących własność gminy Gierałtowie, tj. 1104/228 k.m.1 i 73/1 k.m.4 w Przyszowicach. Usunięcie Barszczu Sosnowskiego z działek gminnych, przyległych do potoku Promna w Paniówkach, prowadzono równocześnie z pracami, jakie podjął Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Gliwicach aby usunąć roślinę z koryta potoku Promna. Usunięcia tej niebezpiecznej rośliny dokonali również właściciele działek prywatnych przyległych do potoku Promna, na których zinwentaryzowano skupiska tej rośliny.

2.7.2. Nasadzenia drzew oraz krzewów

W latach 2017 – 2018 wykonano następujące nasadzenia drzew oraz krzewów, na działkach stanowiących własność gminy Gierałtowie:

- nasadzenia drzew oraz krzewów na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach tj. Magnolia w ilości 24 sztuk, Lipa drobnolistna w ilości 2 sztuk oraz krzewów z rodzaju Rododendron w ilości 28 sztuk,
- nasadzenie 3 sztuk drzew z gatunku Jabłoń ozdobna, na działce nr 99/60 k.m.12, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 17 sztuk drzew z gatunku Żywotnik zachodni, na działce nr 185/1 k.m.12, obręb Przyszowice,
- nasadzenia 50 sztuk drzew z gatunku Żywotnik zachodni , na działce nr 17 k.m.16, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 3 sztuk krzewów z rodzaju Rododendron na działce nr 185/1 k.m.12 obręb Przyszowice,
- nasadzenie 100 sztuk drzew z gatunku Wiąz kolumnowy, na działce nr 1265/10 k.m.5 oraz 335/47 k.m.5, obręb Paniówki,

- nasadzenie 63 sztuk drzew z gatunku Żywotnik na działce nr 90/2 k.m.11, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 1 sztuki drzewa z gatunku Klon pospolity, na działce nr 2075/104 k.m.12, obręb Chudów,
- nasadzenie 5 sztuk drzew z gatunku Wiśnia piłkowana oraz 6 sztuk drzew z gatunku Głóg jednoszynkowy, na działce nr 209 k.m.22, obręb Przyszowice,
- nasadzenie krzewów w ilości 33 sztuki z gatunku Machonia ostrolistna, na działce nr 99/60 k.m.12, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 5 sztuk drzew z gatunku Dąb szypułkowy, 5 sztuk drzew z gatunku Buk pospolity oraz 10 sztuk drzew z gatunku Lipa drobnolistna, na działce nr 1051/225 k.m.1, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 12 sztuk drzew z gatunku Wiąz kolumnowy, na działce nr 1051/225 k.m.1, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 2 sztuk drzew z gatunku Robinia akacyjowa na działce nr 272/77 k.m.3, obręb Gierałtowiec,
- nasadzenie 6 sztuk drzew z gatunku Żywotnik zachodni, na działce nr 90/2 k.m.11, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 1 sztuki drzewa z gatunku Klon zwyczajny, na działce nr 198/58 k.m.6, obręb Gierałtowiec,
- nasadzenie 4 sztuk drzew z gatunku Świerk kłujący, na działce nr 850/53 k.m.3, obręb Gierałtowiec,
- nasadzenie 6 sztuk drzew z gatunku Lipa drobnolistna, na działce nr 1837/33 k.m.5, obręb Paniówki,
- nasadzenie 18 sztuk drzew z gatunku Żywotnik zachodni, na działce nr 90/2 k.m.11, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 2 sztuk drzew z gatunku Dąb szypułkowy, na działce nr 1184/274 k.m.2, obręb Paniówki,
- nasadzenie 7 sztuk drzew z gatunku Lipa drobnolistna, na działce nr 1184/274 k.m.2, obręb Paniówki,
- nasadzenie 40 sztuk drzew z gatunku Żywotnik zachodni, na działce nr 17 k.m.14, obręb Przyszowice,
- nasadzenie 10 sztuk drzew z gatunku Wiąz pospolity (odmiana kolumnowa), na działce nr 274/79 k.m.3, obręb Gierałtowiec.

Dla upamiętnienia setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości na terenie Gminy Gierałtowiec w roku 2018 posadzone zostały cztery „Dęby Niepodległości”. Sadzenie drzew z gatunku Dąb Szypułkowy (odmiana kolumnowa) odbyło się w miesiącach maj i czerwiec, a biorąc pod uwagę szczególne okoliczności miało bardzo uroczysty charakter. W sołectwie Gierałtowiec dąb został posadzony w miejscu postojowym przy ul. Paderewskiego, przy udziale członków Klubu Abstynentów „Stokrotka” oraz zaproszonych gości. W sołectwie Chudów, dzięki przychylności Rady Sołectkiej oraz mieszkańców, drzewo posadzono przy kapliczce przydrożnej przy ul. Szkolnej. Dąb w Paniówkach posadzono w „Parku Joanny”. Tam w sadzenie drzewa

włączyły się przedszkolaki, czyli najmłodszy mieszkańcy naszej gminy, którzy z dużym zaangażowaniem pomagali sadzić drzewo. W Przyszowicach natomiast drzewo posadzono wspólnie z członkami Towarzystwa Miłośników Przyszowic, w obecności Wójta Gminy Gierałtowiec oraz harcerzy. Drzewo zostało posadzone u bramy wjazdowej na teren Zespołu Pałacowo – Parkowego.

Korzystając z zapisów zawartych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, wydanie przez Wójta Gminy Gierałtowiec zezwolenia na usunięcie drzew oraz krzewów z terenu nieruchomości może zostać uzależnione od wykonania tzw. nasadzeń zastępczych. Zapis ten dotyczy jedynie drzew na których uzyskanie zezwolenia jest obowiązkowe.

Ustawa o ochronie przyrody przewiduje wyjątki od obowiązku uzyskania zezwolenia m. in. drzew lub krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W takim przypadku osoby fizyczne dokonują zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew a procedura usunięcia drzewa jest ułatwiona. W takim przypadku nie ma również możliwości uzależnić usunięcia drzew od nowych nasadzeń.

W okresie sprawozdawczym właściciele działek prywatnych (w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą) jak również osoby prawne otrzymały zezwolenia Wójta Gminy Gierałtowiec na usunięcie drzew lub krzewów, które były uzależnione od wykonania nasadzeń zastępczych, w związku z czym nasadzono drzewa w ilości:

- w roku 2017 – 25 sztuk drzew,
- w roku 2018 – 48 sztuk drzew.

2.7.3. Realizacja zieleni urządzonej w lokalnych obiektach rekreacyjno – wypoczynkowych

Gmina Gierałtowiec, począwszy od roku 2014 bierze udział w konkursie „Powiat Przyjazny Środowisku”. W okresie sprawozdawczym 2017 – 2018 Gmina Gierałtowiec również przystąpiła do konkursu. W roku 2017 ramach zadania konkursowego „Bliżej przyrody. Światowy Dzień Zwierząt w Zespole Pałacowo – Parkowym w Przyszowicach” dokonano nasadzenia 2 sztuk drzew z gatunku Lipa drobnolistna. W roku 2018 w ramach zadania „Bliżej przyrody. Na ratunek pszczołom” przystąpiono do nasadzeń nowych drzew wraz z przedszkolakami z Paniówek na terenie ich przedszkolnego ogródka, 2 sztuk drzew z gatunku Lipa drobnolistna.

Częścią zadania pn. „Bliżej przyrody. Na ratunek pszczołom” było również założenie łąki kwietnej na działce przy ul. Stachury w Przyszowicach. Wysiana mieszanka traw składała się z roślin jednorocznych jak i wieloletnich m. in. Krwawnik pospolity, Nagietek lekarski, Chaber bławatek, Lak pachnący, Złocień właściwy, Goździk brodaty, Żmijowiec zwyczajny, Maczek kalifornijski, Ubiorek baldaszkowaty, Ślázówka letnia, Len wielkokwiatowy, Len trwały, Łubin niski, Bazylika pospolita, Mak polny oraz Aster gawędka, Babka lancetowata, Biedrzyca wielka, Bniec biały, Bniec czerwony, Bukwica zwyczajna, Chaber bławatek, Chaber drakiewnik, Chaber łąkowy, Cieciora pstra, Czosnek kątowaty, Drzączka średnia, Dziewanna pospolita, Dzwonek jednostronny,

Dzwonek karpacki, Fiołek polny, Firletka poszarpana, Gorczyca polna, Goździk kartuzek, Goździk kropkowany, Groszek żółty, Grzebienica pospolita, Janowiec barwierski, Jaskier polny, Jastrzębiec pomarańczowy, Jeżówka biała, Jeżówka purpurowa, Kąkol polny, Kłosownica pierzasta, Kminek zwyczajny, Komonica zwyczajna, Koniczyna biała, Koniczyna inkarnatka, Koniczyna łąkowa, Koniczyna pagórkowa, Konietlica łąkowa, Koper zwyczajny, Kostrzewa czerwona, Kostrzewa owcza, Kozibród łąkowy, Kozibród wschodni, Krwawnik kichawiec, Krwawnik pospolity, Krwiściąg lekarski, Krwiściąg mniejszy, Kurzyśląd polny, Lebiodka pospolita, Lepnica nocna, Lepnica rozdęta, Lepnica zwisła, Lnica pospolita, Macierzanka zwyczajna, Mak piaskowy, Mak polny, Marchew zwyczajna, Mietlica rozłogowa, Mniszek lekarski, Nagietek polny, Nawrot polny, Niezapominajka polna, Nostrzyk żółty, Ostróżeczka polna, Pierwiosnek lekarski, Pięciornik srebrny, Posłanek rozesłany wielkokwiatowy, Przelot pospolity, Przetacznik pagórkowy, Przewiercień okrągłolistny, Przytulica biała, Przytulica właściwa, Roszpunka ostrogrzbiecista, Rumian polny, Ruta zwyczajna, Rzepik pospolity, Smółka pospolita, Sparceta siewna, Stokłosa prosta, Strzęplica nadobna, Szałwia łąkowa, Szałwia omszona, Szczaw zwyczajny, Śláz dziki, Śláz piżmowy, Śláz zygmarek, Świerzbica polna, Tomka wonna, Traganek szerokolistny, Wiązówka bulwkowa, Wiechlina łąkowa, Wielosił błękitny, Wyka ptasia, Złocień polny, Złocień zwyczajny, Żmijowiec zwyczajny.

Ostatnim z etapów zadania pn. „Blżej przyrody. Na ratunek pszczołom” było założenie miejsca przyjaznego pszczołom na terenie sołectwa Przyszowice. W ramach zadania posadzonych zostało 9 drzew tj. 5 sztuk drzew z gatunku Wiśnia piłkowana oraz 6 sztuk drzew z gatunku Głóg jednoszyjkowy. Posadzone gatunki drzew to drzewa miododajne.

Wykonanie ww. prac istotnie wzbogaciło skład gatunkowy drzewostanu na terenie całej Gminy. Dzięki zrealizowanemu zadaniu Gmina zwiększyła swoje walory jako miejsca do prowadzenia zajęć terenowych dla uczniów naszych szkół na temat różnorodności gatunków drzew.

Na wykonanie powyższych zadań Gmina Gierałtowice uzyskała dofinansowanie ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach w ramach konkursu „Powiat Przyjazny Środowisku”, gdzie w roku 2017 Gmina Gierałtowice za projekt otrzymała II miejsce natomiast za projekt w roku 2018 Gmina Gierałtowice zajęła I miejsce i główną nagrodę.

2.7.4. Rewaloryzacja zabytkowych założeń zieleni poprzez pielęgnację drzewostanu na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach

Na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego prowadzone były systematycznie prace porządkowe wokół pałacu, polegające m.in. na plewieniu oraz nawożeniu trawników.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem przeprowadzono cięcia sanitarno – pielęgnacyjne drzew rosnących wokół pałacu oraz wzdłuż głównych alejek w parku. Prace te miały na celu likwidację zagrożenia dla osób przebywających na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego. Wykonywano również interwencyjne prace związane z usunięciem wiatrołomów oraz wykonano prace porządkowe polegające na

zrąbkowaniu zalegających konarów drzew. Na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach wykonywano prace związane z utrzymaniem zieleni.

W roku 2017 wykonano aktualizację inwentaryzacji drzewostanu w sektorach 1, 2 oraz 3 na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach. W roku 2018 zlecono opracowanie kosztorysu inwestorskiego prac związanych z utrzymaniem zieleni na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach.

2.7.5. Edukacja w zakresie ochrony przyrody

W okresie sprawozdawczym 2017 – 2018 Gmina Gierałtowiec przystąpiła do udziału w konkursie „Powiat Przyjazny Środowisku”. W ramach zadania „Bliżej przyrody. Światowy Dzień Zwierząt w Zespole Pałacowo – Parkowym w Przyszowicach” przedstawiciele Urzędu Gminy, Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Przyszowicach wraz z przedszkolakami uczestniczyli w uroczystych obchodach „Światowego Dnia Zwierząt”. Jednym z punktów obchodów były warsztaty ekologiczne dla wychowanków przedszkola, które swoją siedzibę ma na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego. Warsztaty ekologiczne prowadził leśnik, który przybliżył dzieciom problem dokarmiania zwierząt zimą, jak również dzieci zobaczyły jak wygląda paśnik oraz lizawka. Paśnik wraz z lizawką został wykonany nieodpłatnie przez Koło Łowieckie „BÓR” które działa na terenie gminy Gierałtowiec i został umieszczony w części leśnej parku. „Urządzenia łowieckie” zostały zainstalowane w celu dostarczenia karmy w najtrudniejszych i najcięższym okresie do przeżycia, jakim jest dla zwierząt zima. Dzięki sprzyjającej pogodzie warsztaty ekologiczne odbyły się na terenie parku w Przyszowicach. Punktem kulminacyjnym całych obchodów było posadzenie na terenie parku, dwóch drzew z gatunku Lipa drobnolistna. Dzieci bardzo chętnie i z dużym zaangażowaniem pomagały sadzić drzewa. Podczas trwających obchodów dzieci nadały imiona nowo nasadzonym drzewom i są to Lipa drobnolistna „Wiewiórka” oraz Lipa drobnolistna „Misia”. Na zakończenie całości warsztatów dzieci zostały nagrodzone medalami „Mały przyjaciel zwierząt”.

W 2018 w ramach zadania pn. „Bliżej przyrody. Na ratunek pszczołom” jako pierwsze zostało zorganizowane spotkanie z pszczelarzem w dniu 8 sierpnia, kiedy to obchodzony był „Wielki Dzień Pszczół”. W trakcie zorganizowanych warsztatów dzieci dowiedziały się, że pszczoły to nie tylko miód, choć mogły go również na zakończenie spotkania posmakować. Dzieci chętnie uczestniczyły w warsztatach, zadając wiele szczegółowych pytań. Najwięcej z nich związanych było z umieszczonymi na drzewach tzw. „hotelami dla pszczół”. Domki dla owadów zostały zamontowane zarówno na drzewach rosnących na terenie przedszkola w Paniówkach, jak również na drzewach rosnących w pasie drogowym ul. Podzamcze w Paniówkach. Dodatkowo dla dzieci z przedszkola w Paniówkach przygotowano tablicę informacyjną, jak założyć ogród przyjazny dla pszczół. Dzieci poznały szeroki wachlarz roślin miododajnych. Na zakończenie spotkania dzieci otrzymały magnesy „Przyjaciel przyrody” oraz cięty kwiat Słonecznika, jako zachętę do sadzenia roślin miododajnych we własnych ogródkach domowych.

Drugim etapem wykonania zadania pn. „Bliżej przyrody. Na ratunek pszczołom” było zorganizowanie dla dzieci z przedszkola w Paniówkach warsztatów w dniu 19 września 2018 r. w ramach obchodów święta „Dzień Dzikiej Fauny, Flory i Naturalnych Siedlisk”. Tematem warsztatów była ochrona zwierząt, w szczególności ochrona owadów. W trakcie warsztatów dzieci dowiedziały się m. in o owadach przygotowanych do zimowego odpoczynku, o kryjówkach, zapasach, o tym jakie owady są pożyteczne i wymagają ochrony. Ponadto dzieci w tym dniu posadziły również na terenie ogródka przedszkolnego dwa drzewa z gatunku Lipa drobnolistna. Za zaangażowanie w zajęcia dzieci otrzymały magnesy „Przyjaciel przyrody”.

Kolejnym etapem w ramach zadania pn. „Bliżej przyrody. Na ratunek pszczołom” było założenie łąki kwietnej na działce przy ul. Stachury w Przyszowicach. Wysiana mieszanka traw składała się z roślin jednorocznych jak i wieloletnich. Ostatnim z etapów zadania pn. „Bliżej przyrody. Na ratunek pszczołom” było założenie miejsca przyjaznego pszczołom na terenie sołectwa Przyszowice. W ramach zadania posadzonych zostało 9 drzew tj. 5 sztuk drzew z gatunku Wiśnia piłkowana oraz 6 sztuk drzew z gatunku Głóg jednoszyjkowy. Posadzone gatunki drzew to drzewa miododajne.

Wykonanie ww. prac istotnie wzbogaciło skład gatunkowy drzewostanu na terenie całej Gminy. Dzięki zrealizowanemu zadaniu Gmina zwiększyła swoje walory jako miejsca do prowadzenia zajęć terenowych dla uczniów naszych szkół na temat różnorodności gatunków drzew. Przez realizację zadania zachęcono najmłodszych mieszkańców Gminy do zakładania we własnych ogródkach, czy na balkonach, miejsc przyjaznych pszczołom oraz sadzenia drzew liściastych w tym w szczególności drzew miododajnych.

Ze względu na występowanie na terenie gminy Gierałtowice skupisk inwazyjnej rośliny Barszcz Sosnowskiego, rozwieszono na tablicach ogłoszeń plakat informujący mieszkańców o występowaniu tej rośliny na terenie gminy. Przybliżono w ten sposób mieszkańcom naszej gminy, jakie zagrożenie dla zdrowia niesie bliski kontakt z rośliną. Informacje na temat występowania na terenie gminy Barszcz Sosnowskiego zamieszczono również w wydawanych przez Gminę „Wieściach Gminy Gierałtowice”. Stosowny komunikat zamieszczono również na stronie internetowej Urzędu.

W okresie sprawozdawczym, w 2017 r. nastąpiła zmiana ustawy o ochronie przyrody w zakresie uzyskania zezwoleń na usunięcie drzew oraz krzewów. Wszelkie informacje związane z obowiązującymi przepisami określającymi zasady uzyskiwania zezwoleń zostały umieszczone w „Wieściach Gminy Gierałtowice” oraz na stronie internetowej Gminy.

2.7.6. Tworzenie nowych oraz utrzymanie istniejących ścieżek przyrodniczo – dydaktycznych

W okresie sprawozdawczym, w roku 2017 r. opracowano opis wraz z projektem graficznym folderów oraz wydrukowano foldery ścieżki dydaktycznej pn. „Potok Jasienica”. Tablice dydaktyczne ścieżki zamontowano w 2016 r. Na lokalizację ścieżki wybrano urokliwy i bogaty w walory przyrodniczo-krajobrazowe teren biegnący od

Zespołu Pałacowo-Parkowego w Przyszowicach wzdłuż ul. Polnej i ul. Topolowej do zamku w Chudowie. Długość ścieżki wynosi 3,4 km. W folderze ścieżki można znaleźć takie informacje jak: ciekawostki historyczne oraz architektoniczne dotyczące pałacu von Raczków w Przyszowicach, szczegółowy opis flory i fauny występującej na terenie parku w Przyszowicach, opis terenów przez jakie tereny biegnie potok Jasienica oraz informacje jakie zwierzęta i rośliny występują w pobliżu jego koryta. Folder zawiera również mapę z przebiegiem trasy ścieżki dydaktycznej „Potok Jasienica”. Na wykonanie folderu Gmina Gierałtowie otrzymała dofinansowanie z Powiatu Gliwickiego w ramach konkursu „Powiat przyjazny środowisku”.

Ze względu na zniszczenie w 2017 r. odnowiono tablicę edukacyjną ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej „Potok Jasienica” oraz tablice z opisem drzewa z gatunku Miłorzęb dwuklapowy, które rośnie w parku przy Zespole Pałacowo-Parkowym w Przyszowicach.

2.7.7. Ochrona zwierząt

W okresie sprawozdawczym 2017 – 2018 dokonywano przeglądu gniazd bocianich zlokalizowanych na terenie Gminy Gierałtowie tj. na dachu Pałacu w Przyszowicach, przy ul. Ks. Roboty w Gierałtowicach, w pasie drogowym ul. Polnej w Przyszowicach oraz przy ul. Zwycięstwa w Paniówkach. Dokładnego czyszczenia wymagało gniazdo zlokalizowane na dachu Pałacu w Przyszowicach.

Ponadto w latach 2017 – 2018 Straż Pożarna w Chudowie nieodpłatnie wypielegnowała drzewo rosnące na działce położonej przy ul. Szkolnej, na którym znajduje się gniazdo bocianie.

W okresie sprawozdawczym dokonywano czyszczenia budek lęgowych zawieszonych na drzewach w Zespole Pałacowo – Parkowym w Przyszowicach, w Parku „Joanny” w Paniówkach oraz na parkingu przy Urzędzie Gminy Gierałtowie.

W ramach zadania „Bliżej przyrody. Światowy Dzień Zwierząt w Zespole Pałacowo – Parkowym w Przyszowicach” w roku 2017 zainstalowano na terenie Zespołu Pałacowo Parkowego paśnik wraz z lizawką, który został wykonany nieodpłatnie przez Koło Łowieckie „BÓR” działające na terenie gminy Gierałtowie. „Urządzenia łowieckie” zostały zainstalowane w celu dostarczenia karmy w najtrudniejszych i najcięższym okresie do przeżycia, jakim jest dla zwierząt zima.

W ramach zadania pn. „Bliżej przyrody. Na ratunek pszczołom” w roku 2018 wraz z dziećmi z przedszkola w Paniówkach umieszczono na drzewach tzw. „hotele dla pszczoł”. Domki dla owadów zostały zamontowane zarówno na drzewach rosnących na terenie przedszkola w Paniówkach, jak również na drzewach rosnących w pasie drogowym ul. Podzamcze w Paniówkach. Dodatkowo dla przedszkolaków przygotowano tablicę informacyjną, jak założyć ogród przyjazny dla pszczoł.

2.8. Działania w zakresie ochrony przed skutkami poważnych awarii i klęsk żywiołowych

Zapobieganie wystąpieniu oraz przeciwdziałanie skutkom wystąpienia klęsk żywiołowych, w szczególności zagrożenia powodziowego gminy Gierałtowiec oraz zapobieganie wystąpieniu oraz przeciwdziałanie skutkom wystąpienia awarii technicznych to priorytetowe założenia Programu Ochrony Środowiska w zakresie poważnych awarii i klęsk żywiołowych. Z tego względu, w latach 2017 – 2018, w gminie Gierałtowiec zaplanowano bieżące zadania związane z:

- wdrożeniem pierwszych rozwiązań technicznych wynikających z ekspertyzy możliwych do przeprowadzenia działań hydrotechnicznych, mających na celu ochronę przed powodzią (suche lub mokre zbiorniki i poldery),
- wykrywaniem, rozpoznawaniem i monitorowaniem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi i środowiska oraz zapewnienie obiegu informacji o zagrożeniach,
- doposażeniem Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w nowoczesny sprzęt,
- kreowaniem właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia klęsk żywiołowych lub innych nadzwyczajnych zagrożeń.

2.8.1. Ochrona przeciwpowodziowa

W okresie poprzedzającym okres sprawozdawczy gmina Gierałtowiec podjęła inicjatywę wspólnego opracowania z Miastem Zabrze i Miastem Gliwice ekspertyzy dotyczącej możliwych do przeprowadzenia działań hydrotechnicznych, mających na celu ochronę przed powodzią terenów położonych przy granicy gminy Gierałtowiec i Miasta Zabrze oraz w dalszym biegu rzeki Kłodnicy na terenie Miasta Gliwice.

W opracowanej ekspertyzie zaproponowany został katalog rozwiązań, jakie powinny zostać wdrożone w ramach przyjętego i uzgodnionego scenariusza realizacyjnego, stanowiącego kombinację różnych koncepcji i projektów. Spośród zaproponowanych scenariuszy działań, jako najkorzystniejszy wskazano scenariusz obejmujący:

- zbiorniki retencyjne - wariant realny polegający na budowie priorytetowych a zarazem najbardziej prawdopodobnych do wdrożenia obiektów,
- wały przeciwpowodziowe,
- pogłębienie Potoku Chudowskiego,
- pogłębienie i odmulenie Kłodnicy.

W latach 2017-2018 podejmowano jednak z powyższym dalsze działania zmierzające do wdrożenia zaproponowanych działań, polegające na poszukiwaniu źródeł finansowania przedsięwzięć.

Kluczowym dokumentem upoważniającym do ubiegania się w przyszłości o środki finansowe na realizację zadań ujętych w ekspertyzie jest opracowany przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej i przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Odry*

(Dz.U. z 2016 r., poz. 1938). PZRP dla dorzecza Odry zawiera m.in. listę strategicznych inwestycji technicznych planowanych do realizacji w latach 2016–2021. Wśród pięciu zadań zaplanowanych do realizacji w Regionie wodnym Górnej Odry wskazano zadanie inwestycyjne, wspólne dla gmin Gierałtowiec, Zabrze i Gliwice, pn. Poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w górnym dorzeczu Wisły i Odry, w tym:

- 1) Budowa polderu poniżej ujścia rzeki Bytomki w Gliwicach,
- 2) Budowa suchych zbiorników w Gliwicach na cieku Ostropka,
- 3) Budowa suchych zbiorników w Gliwicach na potoku: Wójtowianka (1 zbiornik), Cienka (2 zbiorniki),
- 4) Budowa dwóch zbiorników w rejonie ulicy Bojkowskiej,
- 5) Budowa zbiornika przeciwpowodziowego Bagier,
- 6) Budowa zbiornika retencyjnego na prawym zawału Kłodnicy,
- 7) Budowa zbiorników na Potoku Mikulczyckim i Rokitnickim,
- 8) Wykonanie i realizacja projektu wykorzystania istniejącej infrastruktury technicznej, która może być wykorzystana do retencji wód opadowych i roztopowych,
- 9) Wykonanie i realizacja projektu opomiarowania istniejącej infrastruktury technicznej,
- 10) Wykonanie analizy projektowej powierzchni utwardzonych na terenie miasta w zakresie oddziaływania na środowisko oraz wpływu na stan i poziom wód,
- 11) Budowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego urządzeń przeciwpowodziowych,
- 12) Zbiornik retencyjny na Sośnicy II,
- 13) Suchy zbiornik retencyjny na potoku Ornontowickim,
- 14) Suchy zbiornik na lewym zawału Kłodnicy;
- 15) Suchy zbiornik retencyjny przy ujściu potoku Chudowskiego,
- 16) Zbiornik na potoku Promna,
- 17) Pogłębienie rzeki Kłodnicy na terenie gmin: Zabrze, Gierałtowiec, Gliwice, Ruda Śląska i Katowice.

Ponadto w 2016 roku, w związku z powtarzającymi się podtopieniami występującymi w zlewni rowu K-4, w rejonie ul. Fornalskiej w sołectwie Przyszowice, spowodowanymi napływem wody deszczowej ww. rowem od strony węzła autostrad A1/A4 i miasta Gliwice, co ma miejsce w przypadku wystąpienia intensywnych opadów deszczu, podjęto wspólne działania z Miastem Gliwice oraz Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach, mające na celu przeprowadzenie szczegółowej analizy hydrologiczno-hydraulicznej ww. zlewni i na tej podstawie określenie niezbędnych do realizacji przedsięwzięć, które ograniczą skutki zagrożenia powodziowego w tym rejonie.

Stosowne trójstronne porozumienie w powyższej sprawie zostało zawarte już w 2017 roku i prowadzone są obecnie prace przygotowawcze.

Gmina Gierałtowice zleciła w tym zakresie opracowanie analizy zlewni wraz z modelem hydrodynamicznym Potoku Cienka, ze szczególnym uwzględnieniem rowu K-4 na terenie Gminy Gierałtowice.

Niezależnie od powyższych inicjatyw gmina Gierałtowice pełni również stały nadzór nad pracami realizowanymi przez zakłady wydobywcze, prowadzące działalność na terenie gminy, mającymi na celu usuwanie skutków eksploatacji górniczej, w tym ograniczanie zagrożenia powodziowego, związanego ze skutkami eksploatacji.

Spośród zadań wymienionych w harmonogramie realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice, w ramach usuwania szkód powstałych w wyniku prowadzonej eksploatacji, do końca 2018 roku zrealizowane zostało zadanie „Podwyższenie i uszczelnienie obwałowania rzeki Kłodnicy na odcinku od rekultywowanego zalewiska Wn-35 do ujścia potoku Chudowskiego” oraz „Likwidacja zawodnienia terenu pomiędzy ul. Szkolną, Powstańców Śl., K. Miarki i Gierałtowicką w Przyszowicach”.

Dla zadań „Wykonanie regulacji potoku Chudowskiego” jak również „Odwodnienie i osuszenie zbiornika Wn-24/89 oraz zapewnienia stałego odpływu wód z tego zbiornika w sposób uzgodniony z Gminą Gierałtowice” została sporządzona dokumentacja projektowa.

W zadaniu pn. „Budowa przepompowni w dolinie potoku Gierałtowickiego wraz z rekultywacją terenu przyległego” do uzgodnienia pozostała część zadania dotycząca rekultywacji terenu.

W ramach zadania pn. „Przebudowa przeciwpowodziowej infrastruktury technicznej w rejonie zbiornika Sośnica I i terenów przyległych z uwzględnieniem dotychczasowej funkcji zbiornika w aspekcie projektowanej, docelowej eksploatacji górniczej KWK „Sośnica-Makoszowy” na obszarze sołectwa Przyszowice” termin realizacji ostatniego z etapów jakim jest remont i przebudowa doprowadzalnika nie został jeszcze określony. Pozostałe dwa etapy, jakimi była budowa grobli ziemnej z przesłoną przeciwfiltracyjną oraz budowa przepompowni zakończono latach poprzednich.

Z powodu braku wniosków od właścicieli działek prywatnych odstąpiono od realizacji zadania pn. „Likwidacja podtopienia terenu w rejonie pomiędzy ujściem potoku Chudowskiego do rzeki Kłodnicy w Przyszowicach a rekultywowany zalewiskiem Wn-35 w Paniówkach”.

W ramach zadań własnych Gmina systematycznie realizuje działania mające na celu zapewnienie drożności cieków wodnych (rowów i potoków) administrowanych przez Gminę. Ich utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym sprzyja poprawie bezpieczeństwa powodziowego Gminy.

W 2017 r. wykonano konserwację następujących cieków:

1) sołectwo Chudów:

- rów O-3d (711 mb) odcinek od rowu O-3 w kierunku do ul. Bocznej,
- rów Ch-22 (350 mb) odcinek od Potoku Chudowskiego w kierunku ul. Szkolnej,

- rów O-3 (2991 mb) od ujścia Pot. Ornontowickiego w kierunku granicy z Bujakowem,

2) sołectwo Gierałtowice:

- rów Gierałtowicki (1952 mb) odcinek od ujścia w kierunku przepompowni,
- rów Beksza (1475 mb) od rowu Gierałtowickiego w kierunku rowu Be-12,
- rów Be-10 (315 mb) odcinek od ujścia do rowu Beksza w kierunku Kolonii Beksza,
- rów Be-12 (545 mb) odcinek od ujścia do rowu Beksza w kierunku Kolonii Beksza,
- rów Be-7 (310 mb) odcinek od rowu Beksza w kierunku Knurowa,
- rów Bojkowski (650 mb) odcinek od torów kolejowych w kierunku ul. Korfantego,

3) sołectwo Paniówki:

- rów Paniówka (352 mb) odcinek od ul. Zaburskiej w kierunku łącznika z ul. Zwycięstwa,
- rów w rej. ul. Skotnickiej (225 mb) odcinek od ul. Skotnickiej w kierunku rowu K-10e,
- rów K-7b (700 mb) odcinek od zbiornika wn-35 w rejon ul. Kłodnickiej,
- rów Ch-7b (575 mb) odcinek od basenu w kierunku ul. Zwycięstwa,
- rów K-10 (385 mb) odcinek od zbiornika wn-35 w rejon ul. Kłodnickiej,

4) sołectwo Przyszowice:

- rów Ch-2 (95 mb) odcinek od ul. Gierałtowickiej w kierunku ul. Spółdzielczej,
- rów Ch-2 (395 mb) odcinek od ul. Polnej w kierunku parku,
- rów Ch-1 (190 mb) odcinek od ul. Powstańców Śl. w kierunku przepompowni,
- rów Ch-2 (660 mb) odcinek od torów kolejowych,
- rów Cienka nowe koryto (1 226 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Morcinka,
- rów Cienka stare koryto (2 088 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Brzozowej i przepompowni,
- rów Ch-2a (540 mb) odcinek wzdłuż torów kolejowych pomiędzy rowami Ch-1 i Ch-2,
- rów C-1c (80 mb) odcinek w rejonie ulic Polnej i Krótkiej.

Natomiast w roku 2018 przeprowadzono następujące roboty konserwacyjne:

1) sołectwo Chudów:

- rów O-3 (370 mb) od ujścia Pot. Ornontowickiego w kierunku Kramarnówki,
- rów O-3f (100 mb) odcinek od rowu O-3,
- rów Ch-31 (330 mb) odcinek od ujścia w kierunku drogi na Kąty,

2) sołectwo Gierałtowice:

- rów Bojkowski (150 mb) odcinek od torów kolejowych w kierunku ul. Korfantego,
- rów Be-10 (360 mb) odcinek od ujścia do rowu Beksza w kierunku Kolonii Beksza,

- rów O-25 (1140 mb) odcinek od ujścia w kierunku granicy z Ornontowicami,
- rów Gierałtowicki (1952 mb) odcinek od ujścia w kierunku przepompowni,
- rów Be-7 (670 mb) odcinek od ujścia w kierunku,
- rów Be-8 (160 mb) odcinek od ujścia,

3) sołectwo Paniówki:

- rów Paniówka (181 mb) odcinek u Pana Soblika łącznika z ul. Zwycięstwa,
- rów Paniówka (477 mb) wraz z rowem bocznym odcinek od ul. Zabrskiej w kierunku łącznika
- rów Paniówka (206 mb) odcinek wzdłuż ul. Wodnej,
- rów K-10 (290 mb) odcinek od zbiornika wn-35,
- rów Ch-24a (366 mb) odcinek od rowu Ch-25 w kierunku Białego Domku,
- rów K-7b (700 mb) odcinek od zbiornika wn-35 w kierunku ul. Kłodnickiej,
- rów Ch-20 (98 mb) odcinek w rejonie ul. Zabrskiej Carbospec,

4) Sołectwo Przyszowice:

- rów Cienka stare koryto (350 mb) odcinek od ul. Granicznej w rejonie ul. Powstańców Śl.
- rów Ch-1 (330 mb) odcinek od ul. Powstańców Śl. w kierunku przepompowni
- rów Cienka stare koryto (2 088 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Brzozowej i przepompowni,
- rów Cienka nowe koryto (1 226 mb) odcinek od ul. Granicznej w kierunku ul. Morcinka,
- rów C-1c (230 mb) w rejonie ul. Krótkiej i Polnej,
- rów Ch-1a (560 mb) odcinek od kolektora w kierunku ul. Granicznej,
- rów Ch-2a (540 mb) odcinek wzdłuż torów kolejowych pomiędzy rowami Ch-1 i Ch-2,
- rów Ch-2 (167 mb) odcinek od nasypu kolejowego w kierunku ul. Gierałtowickiej,
- rów Cienka stare koryto (210 mb) odcinek w rejonie ul. Makoszowskiej - przepompownia.

Istotnym elementem w zakresie ochrony przeciwpowodziowej na terenie gminy Gierałtowice jest również magazyn przeciwpowodziowy, zlokalizowany w Gierałtowicach na działce nr 2761/351 k.m. 2 obręb Gierałtowice, przeznaczony do przechowywania sprzętu używanego podczas poważnych awarii i klęsk żywiołowych. Powyższy sprzęt jest wykorzystany w razie zagrożenia bądź wystąpienia awarii przez OSP, pracowników urzędu, jak również wydawany do dyspozycji mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji wskutek zdarzeń losowych.

2.8.2. System wczesnego ostrzegania

W celu zapewnienia niezwłocznego i skutecznego uzyskiwania i wymiany informacji o zdarzeniach stwarzających zagrożenie dla ludzi, ich mienia oraz środowiska, utrzymania ciągłego monitorowania potencjalnych zagrożeń, szybkiego ostrzegania i alarmowania zagrożonej ludności oraz utrzymania w stałej gotowości gminnego

systemu syren alarmowych na terenie gminy Gierałtowice utworzono System Wczesnego Ostrzegania (gminny SWO). Zasady funkcjonowania systemu określone zostały w drodze Zarządzenia Wójta Gminy Gierałtowice z dnia 22.10.2012 r. i od tego czasu, w tym również w okresie sprawozdawczym, system nieprzerwanie funkcjonuje. W przypadku zaistnienia zdarzeń stwarzających zagrożenie dla ludzi i mienia Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego (którego zadania realizuje Zespół Zarządzania Kryzysowego Urzędu Gminy) uruchamia i realizuje procedury ostrzegania, alarmowania ludności oraz informuje o sposobach postępowania, stosownie do rodzaju i zasięgu zaistniałych zagrożeń, po czym uruchamia działania interwencyjne zgodnie z „Planem Zarządzania Kryzysowego Gminy Gierałtowice”. W okresie sprawozdawczym na jednym z budynków Urzędu Gminy zainstalowano dodatkowo wyświetlacz LED zawierający m.in. informacje o ewentualnych zagrożeniach meteorologicznych i innych.

2.8.3. Doposażenie i utrzymanie jednostek ochotniczej straży pożarnej

W przypadku zdarzeń losowych takich jak pożary, podtopienia, powódzie lub zagrożenia w transporcie drogowym, kolejowym itp. angażuje się odpowiednie jednostki straży pożarnej.

Wspierane są one przez Gminę, w celu zapewnienia bezpieczeństwa na wypadek zaistnienia tego rodzaju zdarzeń, w tym bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego.

W latach 2017-2018 dzięki środkom z budżetu gminy finansowano bieżące utrzymanie jednostki straży pożarnej w następującym zakresie:

- obsługa telekomunikacyjna (smsy alarmowe, rozmowy telefoniczne służbowe),
- woda w hydrantach ppoż,
- badania lekarskie strażaków,
- naprawa sprzętu ppoż, remont aparatów powietrznych,
- okresowe badania techniczne samochodów pożarniczych, przegląd narzędzi hydraulicznych i reduktora oraz aparatów, legalizacja butli,
- opłaty OC samochodów pożarniczych,
- paliwo, środki czystości, drobny sprzęt ppoż,
- utrzymanie budynków (w tym zakup opału, energia elektryczna),
- szkolenia dla pracowników straży pożarnej.

W zakresie doposażenia jednostek straży pożarnej w nowoczesny sprzęt w roku 2017 uzyskano dotacje docelowe na zakup następujących sprzętów: sprzęt ratownictwa drogowego (zestaw narzędzi hydraulicznych LUCAS, aparat i nożyce hydrauliczne, rozpieracz promieniowy, wąż przedłużający), maski oddechowe, drabina, kamera termowizyjna, uchwyt do mocowania aparatu AODO.

W roku 2018 z dotacji docelowych doposażono jednostki straży pożarnej w następujący sprzęt: samochód pożarniczy, kamera termowizyjna, ładowarka i uchwyt samochodowy, drabina słupkowa, prądownica, bosak składany, piła do szyb, prądownica pianowa, latarka ręczna, gaśnica śniegowa, linka strażacka, kurtyna wodna, wąż, latarka, prądownica, pilarka, detektor (czujnik wielogazowy).

2.8.4. Edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia zagrożeń

W latach 2017-2018 Gmina Gierałtowice prowadziła systematyczne działania w zakresie informowania mieszkańców o potencjalnych zagrożeniach oraz edukowania o sposobie postępowania w razie ich wystąpienia. Służy temu System Wczesnego Ostrzegania oraz skierowany do mieszkańców Gminy System Informacji o Zagrożeniach.

Na stronie internetowej Urzędu Gminy Gierałtowice znajduje się zakładka „Zarządzanie Kryzysowe”, która zawiera ostrzeżenia i informacje na temat potencjalnych zagrożeń. Umieszczono tam również link umożliwiający bezpośrednie połączenie ze stroną Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, zawierającą bieżące raporty, komunikaty i ostrzeżenia meteorologiczne.

W zakładce „Zarządzanie Kryzysowe” udostępnione są również poradniki dotyczące zachowania w sytuacjach kryzysowych m.in. w przypadku zagrożenia powodziowego, wystąpienia powodzi, w przypadku burzy, wichury itp.

W ramach zadania „Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń” w okresie sprawozdawczym zorganizowano w Śląskim Centrum Powiadamiania Ratunkowego „112” w Katowicach. szkolenia dla dzieci z terenu Gminy Gierałtowice. Przygotowano również film edukacyjno-informacyjny w ramach akcji „Nie dla czadu”. Film jest dostępny na stronie internetowej Gminy Gierałtowice www.gieraltowice.pl.

2.9. Działania w zakresie edukacji ekologicznej

Najważniejsze cele krótkookresowe z zakresu edukacji ekologicznej w okresie sprawozdawczym stanowiły:

- 1) kontynuacja kampanii informacyjnej dotyczącej zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
- 2) kontynuacja kampanii informacyjnej dotyczącej ograniczania niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowice.

Ze względu na to, iż edukacja ekologiczna jest działaniem ciągłym, zaplanowanym na wiele następnych lat, celami koniecznymi do osiągnięcia w dłuższej perspektywie są:

- 1) osiągnięcie poprawy stanu środowiska,
- 2) podniesienie wśród mieszkańców świadomości ekologicznej,
- 3) usuwanie złych nawyków takich jak np. spalanie wszystkich śmieci w kotłowniach przydomowych,
- 4) wykształcenie proekologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- 5) upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy na temat segregacji odpadów,
- 6) ulepszenie i zwiększenie dostępu społeczeństwa do informacji.

2.9.1. Edukacja dzieci i młodzieży

Podobnie jak w latach wcześniejszych, w roku 2017 i 2018 Gmina Gierałtowiec aktywnie uczestniczyła w akcji „Sprzątanie Świata”. Do udziału w akcji zaproszono przedszkola, szkoły oraz organizacje i stowarzyszenia działające na terenie naszej Gminy. Dzieci w wieku przedszkolnym zebrały małogabarytowy zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Natomiast uczniowie szkół oraz członkowie organizacji sprząkali pobocza dróg oraz skwery. Uprzątnięto otoczenia szkół, boiska szkolne, pobocza dróg, ulic, skwerów, cmentarze, przystanki autobusowe, tereny wzdłuż tras rowerowych, itp. W szkołach przeprowadzono pogadanki na temat segregacji odpadów, oszczędzania wody i energii oraz zorganizowano wycieczki o tematyce ekologicznej. Worki i rękawice do zbiórki odpadów oraz wywóz zebranych odpadów zapewnił Urząd Gminy Gierałtowiec. Poprzez udział w dniach sprzątania świata uczniowie zapoznali się z problemem dzikich wysypisk śmieci oraz mieli okazję zdobycia informacji na temat utrzymania czystości i porządku w gminie.

W ramach nagrody za udział w akcji „Sprzątania Świata” w 2018 r. dla uczniów szkół podstawowych zorganizowano warsztaty edukacyjne pn. „Odpady – ze starego nowe”. Podczas warsztatów dzieci uczyły się jak z odpadów wykonać dekoracyjne przedmioty.

W ramach kampanii edukacyjnej dotyczącej ograniczania niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowiec w 2017 r. dla dzieci z przedszkoli, jako nagrodę za udział w akcji „Sprzątania Świata”, zorganizowano, przy współpracy ze Studiem Małych Form Teatralnych SZTUKA z Trzebini, przedstawienie teatralne pt. „SMOG Wawelski”. Spektakl przygotowany był na podstawie najbardziej znanej krakowskiej legendy. Tematem przedstawienia była ochrona powietrza. Dzieci uczyły się, jakie są konsekwencje palenia śmieci w piecach, dlaczego lepiej poruszać się po mieście na rowerze lub autobusem zamiast samochodem oraz czemu sadzenie drzew jest istotne. Dzieci brały czynny udział w spektaklu. Inscenizacja przybliżyła dzieciom również kulturę związaną z Krakowem, jego muzyką, architekturą, a tym samym z historią naszego kraju.

Z kolei w 2018 r. za udział w akcji „Sprzątanie Świata” dzieci z przedszkoli na terenie gminy Gierałtowiec otrzymały edukacyjną podłogową grę planszową, nawiązującą do tematyki związanej z ochroną powietrza. Dzięki grze dzieci dowiadują się jak ważne dla zdrowia jest oddychanie czystym powietrzem oraz co zrobić aby nie zanieczyszczać powietrza. Podczas gry dzieci „zwiedzają” najbardziej charakterystyczne miejsca na terenie gminy Gierałtowiec, tj. Urząd Gminy w Gierałtowiecach, Pałac w Przyszowicach, Zamek w Chudowie, „Park Joanny” i basen „Wodnik” w Paniówkach. Uczestnicy gry biorą udział w emocjonującej zabawie, a jednocześnie zdobywają wiele ciekawych informacji na temat ochrony powietrza oraz na temat Gminy Gierałtowiec. Na wykonanie gry Gmina Gierałtowiec otrzymała dofinansowanie z Powiatu Gliwickiego w ramach konkursu „Powiat przyjazny środowisku”.

W miesiącach od kwietnia do czerwca 2017 r. dla dzieci ze szkół z terenu gminy Gierałtowiec zorganizowano warsztaty pn. "Recykling czyli powrót do natury".

Warsztaty były organizowane przez Pracownię Edukacji Żywej. Program ten uzyskał dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Celem warsztatów było połączenie dwóch rodzajów edukacji: ekologicznej (środowiskowej) i przyrodniczej. W trakcie zajęć terenowych dzieci zobaczyły różne siedliska i oceniały stopień ich degradacji dzięki obserwacji żyjących w nich organizmach. Znalezione w terenie śmieci pozwoliły omówić ideę recyklingu rozwijaną przez człowieka, aby zapobiec wyczerpaniu się zasobów surowców nieodnawialnych. Ściśle się z tym wiąże temat segregacji śmieci. Myślą przewodnią warsztatów było pokazanie ich uczestnikom, że idea recyklingu jest czymś naturalnym i od zawsze obecnym w świecie przyrody. Hasło przewodnie zajęć „Odpady przerywają łańcuch życia” przypominało uczestnikom, że człowiek swoje odpady musi bardzo dokładnie pozyskiwać i poddawać – o ile to możliwe – pełnemu recyklingowi. Dzięki temu uczestnicy warsztatów łatwiej zaakceptowali zasady recyklingu i dbałości o czystość środowiska.

2.9.2. Edukacja ekologiczna wśród mieszkańców Gminy

Edukacja ekologiczna przeprowadzana w latach 2017 – 2018 w znacznej mierze poświęcona była niskiej emisji i ochronie powietrza.

W latach 2017-2018 Gmina Gierałtowice wydała ulotkę przygotowaną przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, dotyczącą zapisów uchwały antysmogowej województwa śląskiego. W 2017 r. ulotki zostały umieszczone w grudniowym numerze „Wieści Gminy Gierałtowice” oraz na bieżąco są przekazywane mieszkańcom, m. in. podczas kontroli dotyczących ochrony powietrza.

W lutym 2017 r. przy Urzędzie Gminy w Gierałtowicach odbyło się spotkanie dla mieszkańców Gminy, podczas którego zaprezentowano metodę rozpalania od góry w piecach domowych. Pokaz przeprowadziła organizacja RYBNIK BEZ DYMU. Przy budynku Urzędu Gminy ustawiono dwa identyczne piece. Do ich rozpalenia zastosowano to samo paliwo: węgiel i drewno w takiej samej ilości. Prowadzący pokaz zaprezentowali dwa sposoby palenia w piecu. Pierwszy sposób to spalanie dolne, w którym żar znajduje się na dole pieca, co powoduje, że emitowane jest dużo więcej dymu. Drugim sposobem spalania węgla jest tzw. górne spalanie, które pozwala na oszczędność opału oraz zmniejszenie zadymienia. Taki sposób palenia w piecach domowych ma wpływ na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Podczas spotkania mieszkańcy otrzymali ulotki przedstawiające w jaki sposób, krok po kroku, zastosować metodę rozpalania od góry. Ponadto uczestnikom spotkania przekazano ulotki wydane przez Urząd Gminy Gierałtowice dotyczące: ograniczania niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowice, przyczyn powstawania czadu i sposobów postępowania w przypadku zezadzenia oraz w jakich sytuacjach należy dzwonić na numery alarmowe. Ze spotkania została przygotowana wideo relacja, która została umieszczona na stronie internetowej gminy Gierałtowice.

W ramach kampanii edukacyjnej dotyczącej ograniczania niskiej emisji, w przedszkolach na terenie Gminy zainstalowane zostały tablice, na których codziennie umieszczane są aktualne informacje dotyczące stanu jakości powietrza w naszym regionie. Na tablicach umieszczane są kartki w kolorach odpowiadających aktualnej jakości powietrza:

- kolor zielony – stan jakości powietrza bardzo dobry lub dobry,
- kolor pomarańczowy – stan jakości powietrza umiarkowany lub dostateczny,
- kolor czerwony – stan jakości powietrza zły lub bardzo zły.

Ponadto na tablicach znajdują się informacje dotyczące uchwały antysmogowej województwa śląskiego, Systemu Wczesnego Ostrzegania, dzięki któremu można otrzymywać na skrzynki poczty elektronicznej informacje o anomaliach pogodowych oraz ostrzeżeniach meteorologicznych i środowiskowych oraz adres strony internetowej Gierałtowskiego Alarmu Smogowego.

Wzorem lat ubiegłych w 2017 i w 2018 r. wydano kalendarze zawierające harmonogram wywozu odpadów komunalnych z terenu gminy Gierałtowice na dany rok kalendarzowy. Kalendarze zostały przekazane mieszkańcom wraz miesięcznikiem „Wieści Gminy Gierałtowice”. Kalendarze zawierały również scenki z bohaterami kampanii „Zmieniasz siebie – Zmieniasz świat”. Scenki nawiązywały do tematyki związanej z problemem niskiej emisji oraz do zapisów uchwały antysmogowej województwa śląskiego.

Mając na uwadze dotarcie z informacjami do jak największej liczby mieszkańców, w latach 2017 – 2018 w miesięczniku „Wieści Gminy Gierałtowice” publikowano informacje z zakresu ochrony środowiska dotyczące:

- 1) zmian, jakie wprowadzono od stycznia 2018 r. w systemie gospodarki odpadami komunalnymi,
- 2) Regionalnej Instalacji Przetwarzania odpadów Komunalnych,
- 3) właściwej segregacji odpadów,
- 4) komunikatów o zmianach harmonogram wywozu odpadów komunalnych, aktualnych stawkach opłaty za obiór odpadów komunalnych, rozpoczęciu akcji zbiórki odpadów zielonych, terminach zbiórek odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- 5) postępowania z bioodpadami,
- 6) właściwego odprowadzania ścieków bytowych z gospodarstwa domowego,
- 7) artykuł skierowany do właścicieli nieruchomości, które nie zostały podłączone do kanalizacji sanitarnej, informujący jak zgodnie z przepisami opróżniać zbiorniki na nieczystości ciekłe oraz osadniki przydomowych oczyszczalni,
- 8) obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie utrzymania czystości i porządku w okresie zimowym,
- 9) uchwały antysmogowej województwa śląskiego,
- 10) artykuł informujący, jak przyczynić się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza,
- 11) artykuł dotyczący techniki palenia „od góry” w piecach i kotłach,
- 12) badań jakości powietrza z wykorzystaniem „Eko Patroli GIG”,

- 13) artykuł informujący o działaniach, jakie podejmowane są w związku z walką ze smogiem,
- 14) zmian w przepisach dotyczących usuwania drzew,
- 15) kontroli przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska,
- 16) artykuły informujące, jakie obrażenia powoduje poparzenie Barszczem Sosnowskiego oraz jak rozpoznać tę niebezpieczną roślinę,
- 17) działań edukacyjnych prowadzonych przez pracowników Referatu Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowiec,
- 18) właściwego postępowania z fajerwerkami.

W latach 2017-2018 na stronie internetowej gminy Gierałtowiec www.gieraltowice.pl aktualizowano zakładkę „Ekologia”, zawierającą informacje usystematyzowane tematycznie:

- Jakość powietrza – informacje dotyczące aktualnej jakości powietrza, stacji pomiarowych zlokalizowanych na terenie gminy Gierałtowiec, ostrzeżenia i powiadomienie o jakości powietrza wraz z prognozą na 24 godziny, o wystąpieniu poziomów ostrzegania zgodnie z Planem działań krótkoterminowych, ryzyka przekroczenia średnich rocznych poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, PM2.5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz dotyczące stacji meteorologicznych.
- Dotacje – informacje o dotacjach na wymianę kotłów centralnego ogrzewania oraz usuwanie azbestu,
- Obwieszczenia – informacje organów administracji publicznej z zakresu ochrony środowiska,
- Gospodarka wodno-ściekowa – wykaz firm zajmujących się wywozem nieczystości ciekłych na terenie gminy Gierałtowiec, obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie gromadzenia i pozbywania się nieczystości ciekłych,
- Ochrona przyrody – informacje o ścieżkach dydaktycznych,
- Ochrona powietrza – filmy i artykuły dotyczące ochrony powietrza,
- informator ekologiczny – krótkie artykuły na temat utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości,
- Plany i programy – dokumenty dotyczące ochrony środowiska.

Aktualizowano również zakładkę „Gospodarka odpadami”, w której znajdują się wszystkie informacje dotyczące funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Gierałtowiec.

Dzięki aktualizacji zakładki o tematyce ochrony środowiska i gospodarki odpadami na stronie internetowej gminy Gierałtowiec możliwe było szybkie przekazywanie informacji mieszkańcom Gminy oraz ich edukacja związana z prawidłowym postępowaniem chroniącym środowisko.

2.9.3. Współpraca ze szkołami

W 2018 r. pracownicy Referatu Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Gierałtowiec przeprowadzili prelekcje dotyczące segregacji odpadów komunalnych. Pogadanki zostały przeprowadzone w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Paniówkach oraz Świetlicy GOK w Gierałtowicach. Podczas zajęć dzieci dowiedziały się jak prawidłowo segregować odpady, co to jest recykling oraz jakie przedmioty powstają z plastiku, szkła czy papieru. Zajęcia składały się również z części praktycznej, podczas której dzieci segregowały odpady do odpowiednich worków.

W 2017 r. Gmina współfinansowała organizację warsztatów ekologicznych pt. „Woda niezwykła substancja” dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Przyszowicach. Warsztaty dotyczyły problemu niedostatku wody pitnej na świecie oraz konieczności oszczędzania wody i niezanieczyszczania jej w codziennym życiu. Natomiast w 2018 r. współfinansowano organizację warsztatów edukacyjnych pn. „Etnowarsztaty”.

W październiku 2017 r. zorganizowano obchody Światowego Dnia Zwierząt, w których uczestniczyło najmłodsze pokolenie mieszkańców Gminy – przedszkolaki z Gminnego Przedszkola w Przyszowicach. W ramach obchodów zorganizowano warsztaty ekologiczne prowadzone przez leśnika, który przybliżył dzieciom potrzebę dokarmiania zwierząt zimą. Dzieci miały okazję zobaczyć jak wygląda paśnik oraz lizawka, które zostały zainstalowane w części leśnej parku w Przyszowicach. Po zakończonych warsztatach dzieci zasadziły 2 drzewa z rodzaju Lipa. Dzieci z dużym zaangażowaniem pomagały sadzić drzewa, co zostało nagrodzone odznakami „Mały przyjaciel zwierząt”. Obchody Światowego Dnia Zwierząt stanowiły jeden z elementów zadania „Blżej przyrody. Światowy Dzień Zwierząt w Zespole Pałacowo – Parkowym w Przyszowicach”, które zajęło drugie miejsce w organizowanym przez Starostwo Powiatowe konkursie „Powiat przyjazny środowisku”

W 2018 r. zrealizowano zadanie pn. „Blżej przyrody. Na ratunek pszczołom”, które zajęło pierwsze miejsce w konkursie „Powiat przyjazny środowisku”. Zadanie składało się z kilku etapów. Jako pierwsze zostało zorganizowane spotkanie z pszczelarzem w dniu 8 sierpnia, kiedy to obchodzony był „Wielki Dzień Pszczół”. W trakcie zorganizowanych warsztatów dzieci dowiedziały się jak pożyteczne są pszczoły. Dzieci chętnie uczestniczyły w warsztatach, zadając wiele szczegółowych pytań. Najwięcej z nich związanych było z umieszczonymi na drzewach tzw. „hotelami dla pszczół”. Domki dla owadów zostały zamontowane zarówno na drzewach rosnących na terenie przedszkola w Paniówkach, jak również na drzewach rosnących w pasie drogowym ul. Podzamcze w Paniówkach. Dodatkowo dla dzieci z przedszkola w Paniówkach przygotowano tablicę informacyjną, jak założyć ogród przyjazny dla pszczół. Na zakończenie spotkania dzieci otrzymały magnesy „Przyjaciel przyrody” oraz cięty kwiat Słonecznika. Drugim etapem było zorganizowanie dla dzieci z przedszkola w Paniówkach warsztatów w ramach obchodów święta „Dzień Dzikiej Fauny, Flory i Naturalnych Siedlisk”. Tematem warsztatów była ochrona zwierząt, w szczególności ochrona owadów. W trakcie warsztatów dzieci dowiedziały się m. in o owadach

przygotowaniach do zimowego odpoczynku, o kryjówkach, zapasach, o tym jakie owady są pożyteczne i wymagają ochrony. Ponadto dzieci w tym dniu posadziły na terenie ogródka przedszkolnego dwa drzewa z gatunku Lipa drobnolistna. Kolejnym etapem było założenie łąki kwietnej na działce przy ul. Stachury w Przyszowicach. Wysiana mieszanka traw składała się z roślin jednorocznych jak i wieloletnich. Ostatnim etapem było założenie miejsca przyjaznego pszczołom na terenie sołectwa Przyszowice. W ramach zadania posadzonych zostało 11 drzew miódodajnych, tj. 5 sztuk drzew z gatunku Wiśnia piłkowana oraz 6 sztuk drzew z gatunku Głóg jednoszyjkowy.

W latach objętych raportem wykonano przypinki z agrafką z napisem „Mały przyjaciel zwierząt” oraz magnesy „Przyjaciel przyrody”, które będą wręczane dzieciom uczestniczącym w akcjach edukacyjnych w ramach edukacji ekologicznej. Zakupiono również książki, które są wręczane dzieciom za udział w akcjach ekologicznych.

W Urzędzie Gminy Gierałtowice prowadzona jest biblioteczka zawierająca filmy DVD oraz książki poruszające tematy ochrony środowiska. Pozycje znajdujące się w biblioteczce są wypożyczane szkołom jako pomoce dydaktyczne w prowadzeniu lekcji przyrody oraz biologii.

2.9.4. Tworzenie ścieżek dydaktycznych

W 2017 r. opracowano opis wraz z projektem graficznym folderów oraz wydrukowano foldery ścieżki dydaktycznej pn. „Potok Jasienica”. Tablice dydaktyczne ścieżki zamontowano w 2016 r. Na lokalizację ścieżki wybrano urokliwy i bogaty w walory przyrodniczo-krajobrazowe teren biegnący od Zespołu Pałacowo-Parkowego w Przyszowicach wzdłuż ul. Polnej i ul. Topolowej do zamku w Chudowie. Długość ścieżki wynosi 3,4 km. W folderze ścieżki można znaleźć takie informacje jak: ciekawostki historyczne oraz architektoniczne dotyczące pałacu von Raczków w Przyszowicach, szczegółowy opis flory i fauny występującej na terenie parku w Przyszowicach opis terenów przez jakie tereny biegnie potok Jasienica oraz jakie zwierzęta i rośliny występują w pobliżu jego koryta. Folder zawiera również mapę z przebiegiem trasy ścieżki dydaktycznej „Potok Jasienica”. Na wykonanie folderu Gmina Gierałtowice otrzymała dofinansowanie z Powiatu Gliwickiego w ramach konkursu „Powiat przyjazny środowisku”.

W 2017 r. odnowiono zniszczoną tablicę edukacyjną ścieżki dydaktycznej „Potok Jasienica” oraz tablice z opisem drzewa z gatunku Miłorząb dwukłapowy, które rośnie w parku przy Zespole Pałacowo-Parkowym w Przyszowicach.

W tym samym roku wykonano również tablice z informacją o gatunkach drzew nasadzonych podczas Światowych Dni Młodzieży, które odbywały się z Polsce w 2016 r.

2.10. Działania w zakresie zapewnienia ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym

W okresie sprawozdawczym, Uchwałą Nr XXXIX/268/17 Rady Gminy Gierałtowiec z dnia 12 grudnia 2017 r. uchwalono Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gierałtowiec.

Przyjęty dokument uwzględnia wymagania ochrony środowiska, określone na podstawie wykonanego na potrzeby studium opracowania ekofizjograficznego, charakteryzującego poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym studium i ich wzajemne powiązania (art. 72 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska). W pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gmina zapewniła udział społeczeństwa w formie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń projektu Studium na środowisko, w tym sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

W ramach ustaleń Studium określono m.in. obszary i zasady ochrony środowiska, jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu, w tym:

- 1) generalne zasady ochrony środowiska i jego zasobów,
- 2) obszary i zasady ochrony przyrody i krajobrazu,
- 3) zasady ochrony powierzchni ziemi i gleb,
- 4) zasady ochrony wód, zasobów wodnych oraz ochrony przed powodzią i suszą,
- 5) zasady ochrony złóż kopalin oraz zasady ochrony środowiska dotyczące przedsięwzięć obejmujących eksploatację złóż kopalin,
- 6) zasady ochrony powietrza,
- 7) zasady ochrony przed hałasem i wibracjami,
- 8) zasady ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- 9) zasady ochrony przed poważnymi awariami.

Uchwalone Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gierałtowiec było podstawą do sporządzenia w 2018 r. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla Gierałtowiec, Przyszowic, Paniówek i Chudowa. Zgodnie z ustaleniami Studium, projekty miejscowych planów zawierają m.in.:

- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu,
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

Przeprowadzenie procedur związanych z przyjęciem planów miejscowych i podjęcie stosownych uchwał planowane jest na 2019 r.

3. Realizacja działań ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym zadań przewidzianych do realizacji na lata 2017-2018

Tabela 9. Harmonogram realizacji programu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	8	9
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Wodnej w Przyszowicach	05.2018	11.2018	PGK Sp. z o.o.	148,91	środki własne	-
2.	Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Jasnej w Przyszowicach	12.2017	06.2018	PGK Sp. z o.o.	153,72	środki własne	-
3.	Kontrola odprowadzania ścieków bytowych z nieruchomości położonych na terenach nieskanalizowanych	2015	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	-
4.	Działania zmierzające do przyłączenia nieruchomości położonych na terenie skanalizowanym do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej	2016	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	-
5.	Wspieranie inicjatyw budowy oczyszczalni przydomowych na terenach nie przewidzianych do skanalizowania	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Obecnie działania Gminy skoncentrowane są na przyłączeniu nieruchomości położonych na terenie skanalizowanym do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej
6.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	-
7.	Uregulowanie problemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów o nawierzchni szczelnej	09.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	8,98	środki własne	Sporządzono operat wodnoprawny na odprowadzanie wód opadowych z terenu sołectwa Chudów do potoku Chudowskiego
8.	Analiza próbek wód opadowych odprowadzanych do potoku Cienka w Przyszowicach	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,57	środki własne	-
9.	Aktualizacja inwentaryzacji sieci kanalizacji deszczowej wraz z oceną ich stanu technicznego	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	środki własne	-

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

10.	Budowa sieci kanalizacji deszczowej						
10.1	Budowa sieci kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami w Przyszowicach przy ul. Jasnej	12.2017	06.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	736,3	środki własne	Zadanie zrealizowane. Obejmowało budowę sieci kanalizacji deszczowej o dł. 291 m wraz z przyłączami.
10.2	Przebudowa ul. Polnej w Przyszowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej	11.2018	05.2019	Urząd Gminy Gierałtowiec	40,8	środki własne	Dokumentacja projektowa w trakcie opracowania. Zdanie planowane do realizacji w latach 2020-2021
10.3	Budowa kanalizacji deszczowej oraz budowa chodnika przy ul. Zwycięstwa w Paniówkach	03.2018	08.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	1 667,5	środki własne, Metropolia GZM	Zadanie zrealizowane. Obejmowało budowę i przebudowę sieci kanalizacji deszczowej o dł. 1041 m wraz z przyłączami.
10.4	Budowa chodnika przy ul. Powstańców Śląskich w Gierałtowiecach	07.2018	09.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	1 604,8	Środki własne, Metropolia GZM	Zadanie zrealizowane. Obejmowało budowę i przebudowę sieci kanalizacji deszczowej o dł. 627 m wraz z przyłączami.
10.5	Przebudowa układu drogowego wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Paniówkach	02.2018	08.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	1 598,0	środki własne, Metropolia GZM	Zadanie zrealizowane. Obejmowało budowę i przebudowę sieci kanalizacji deszczowej o dł. 422 m wraz z przyłączami.
10.6	Rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej	05.2018	11.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	2 640,9	środki własne, Metropolia GZM, ŚUW Katowice	Zadanie zrealizowane. Obejmowało budowę i przebudowę sieci kanalizacji deszczowej o dł. 553 m wraz z przyłączami.
10.7	Budowa chodnika przy ul. Dworskiej w Paniówkach	07.2017	10.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	648,0	środki własne	Zadanie zrealizowane. Obejmowało budowę sieci kanalizacji deszczowej o dł. 457 m wraz z przyłączami.
10.8	Rozbudowa ul. Stachury w Gierałtowiecach wraz z budową kanalizacji deszczowej, chodnika i ścieżki rowerowej	05.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	2 975,1	środki własne, ŚUW Katowice	Zadanie zrealizowane. Obejmowało budowę i przebudowę sieci kanalizacji deszczowej o dł. 1279 m wraz z przyłączami.
11.	Modernizacja istniejącej sieci kanalizacji deszczowej w ramach bieżących potrzeb	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach bieżących potrzeb	środki własne	Remonty uszkodzonych studni rewizyjnych i ściekowych w ramach bieżącego utrzymania dróg. Uszkodzenia spowodowane eksploatacją górniczą naprawiane przez zakłady górnicze
12.	Rozbudowa sieci wodociągowej z przyłączami na nowych terenach przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i cele komercyjne	2017	2018	PGK Sp. z o.o.	566,67	środki własne	Wykup i przejęcie przez PGK Sp. z o.o. sieci od prywatnych inwestorów

13. Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody							
13.1	Pokrycie kosztów organizacji warsztatów ekologiczno-przyrodniczych pt. „Woda niezwykła substancja” dla dzieci z gminnego przedszkola w Przyszowicach	04.2017	04.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,50	środki własne	-
13.2	Artykuły edukacyjne dotyczące gospodarki wodno-ściekowej zamieszczone w „Wieściach Gminy Gierałtowiec”	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	W miesięczniku „Wieści Gminy Gierałtowiec” umieszczono informacje dotyczące właściwego odprowadzania ścieków bytowych z gospodarstwa domowego oraz artykuł skierowany do właścicieli nieruchomości, które nie zostały podłączone do kanalizacji sanitarnej, informujący jak zgodnie z przepisami opróżniać zbiorniki na nieczystości ciekłe oraz osadniki przydomowych oczyszczalni
14.	Działania edukacyjne, upowszechniające wśród rolników wiedzę o dobrych praktykach w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni w szczególności dzięki zabiegom z zakresu fito- i agromelioracji	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec PGW WP, ODR	-	środki własne	Zadanie nie zostało zrealizowane
15.	Retencjonowanie wód opadowych poprzez instalację odpowiednich urządzeń w ciągach kanalizacji deszczowej i rowów melioracyjnych (w tym zobowiązanie podmiotów odprowadzających wody opadowe)	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	W wydawanych warunkach odprowadzania wód opadowych, w miarę potrzeb, wskazywany jest warunek retencjonowania wód opadowych
16.	Utrzymanie drożności administrowanych cieków wodnych	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec Spółka wodna	341,09	środki własne	-
17.	Wdrożenie ekspertyzy dotyczącej możliwych do przeprowadzenia działań hydrotechnicznych, mających na celu ochronę przed powodzią terenów położonych na obszarach granicznych Gminy Gierałtowiec i Miasta Zabrze oraz	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec Miasto Zabrze Miasto Gliwice	-	środki własne	Zapisy „Ekspertyzy...” zostały zaimplementowane w „Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry” który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 18 października 2016r.

	w dalszym biegu rzeki Kłodnicy na terenie Miasta Gliwice						
18.	Kontrola istniejących zabezpieczeń i rozpoznanie potrzeb w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	zadanie ciągle	zadanie ciągle	Urząd Gminy Gierałtowie PGW WP	w ramach zadań własnych	środki własne	-
19.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	28,18	środki własne	-
20.	Wyznaczenie obszarów zalewowych i utrzymanie ich przeciwpowodziowej funkcji, w tym ograniczenie zabudowy mieszkalnej i przemysłowej na terenach zalewowych	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie PGW WP	w ramach zadań własnych	środki własne	W okresie sprawozdawczym nie sporządzano planów wprowadzających ograniczenia zabudowy na terenach zalewowych
21.	Zrównoważone planowanie i zagospodarowanie przestrzenne dolin rzecznych	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	-
22.	Wdrażanie systemu powiadamiania o zagrożeniach	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	125,44	środki własne	System SMS powiadamiania ludności Wyświetlacz „Led” informujący o jakości powietrza, informacje meteorologiczne ze stacji meteo Gierałtowie oraz informacje o zagrożeniach meteorologicznych i innych
23.	Budowa lokalnego systemu monitoringu przeciwpowodziowego	07.2018	10.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	55,31	środki własne	Instalacja automatycznego wodowskazu na Potoku Chudowskim Instalacja czterech stacji meteorologicznych ze szczególnym uwzględnieniem pomiarów opadu na terenie każdego z czterech sołectw
24.	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	Granice obszarów zagrożenia powodzią uwzględniono w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gierałtowie, w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz w wydanych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

ZADANIA KOORDYNOWANE							
1.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie przewidzianych do skanalizowania	2017	2018	właściciele nieruchomości	b.d.	środki własne	-
2.	Budowa przepompowni ścieków PC-08 przy ul. Topolowej w Chudowie	-	-	PGK Sp. z o.o.	-	środki własne KWK Budryk	Zadanie nie zostało zrealizowane
3.	Budowa przepompowni ścieków pp-18 przy ul. Gierałtowskiej w Przyszowicach	-	-	PGK Sp. z o.o.	-	środki własne KWK Sośnica	Zadanie nie zostało zrealizowane
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowania osadów ściekowych	-	-	PGK Sp. z o.o.	-	środki własne	-
5.	Wymiana wodociągów z rur stalowych oraz przyłączy wodociągowych z rur stalowych, w tym zdegradowanych sieci wodociągowych, w których występują znaczne straty wody	-	-	PGK Sp. z o.o.	-	środki własne	-
6.	Doskonalenie monitoringu sieci wodociągowej	2017	2018	PGK Sp. z o.o.	231,00	środki własne	-
7.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	WIOŚ w Katowicach	w ramach zadań własnych	środki własne	-
8.	Budowa zbiorników retencyjnych oraz nadbudowa i umacnianie wałów	-	-	PGW WP, Gmina Gierałtowiec Zakłady górnicze	b.d.	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne	-
9.	Zwiększanie retencyjności zlewni rzek i potoków	2017	2018	PGW WP	b.d.	środki własne	-
10.	Konserwacja rowów melioracyjnych	2017	2018	Gminna Spółka Wodno-Melioracyjna	226,05	środki własne Dotacja UW Katowice Dotacja SP Gliwice	-

11.	Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych	2017	2018	PGW WP	b.d.	środki własne, fundusze UE, WFOŚiGW	Zgodnie z PZRP dla dorzecza Odry
12.	Usuwanie szkód spowodowanych ruchem zakładów górniczych na ciekach i obiektach gospodarki wodnej	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	zakłady górnicze	b.d.	środki własne	-
13.	Budowa i przebudowa przeciwpowodziowej infrastruktury technicznej wraz z likwidacją podtopień	2017	2018	KWK „Knurów-Szczygłowice” KWK „Sośnica” SRK KWK „Makoszowy”	b.d.	środki własne	-
14.	Pogłębienie koryta rzeki Kłodnicy oraz odmulenie jej dna	-	-	PGW WP, zakłady górnicze	b.d.	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE	-
15.	Pogłębienie Potoku Chudowskiego	2017	2018	PGW WP, zakłady górnicze	b.d.	środki własne	Zadanie podzielone na trzy etapy: I etap (przebudowa mostu w ciągu drogi DK44) – trwa procedura wyłonienia wykonawcy zadania. II etap (odcinek od DK44 do łącznika ul. Polna – Brzeg) - opracowywanie dokumentacji projektowej. III etap (od łącznika do ul. Dworskiej) – po zakończeniu pierwszych dwóch etapów

Tabela 10. Harmonogram realizacji programu w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	8	9
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1.	Sporządzanie i składanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	01.2017	03.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Sprawozdanie za 2016 rok przesłano w terminie do Marszałka Województwa Śląskiego i WIOŚ w Katowicach
		01.2018	03.2018		w ramach zadań własnych	środki własne	Sprawozdanie za 2017 rok przesłano w terminie do Marszałka Województwa Śląskiego i WIOŚ w Katowicach. Sprawozdanie skorygowano w sierpniu 2018 r.
2.	Przeprowadzenie analizy stanu gospodarki odpadami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi	03.2017	04.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	W 2017 r. sporządzono analizę za rok 2016 W 2018 r. sporządzono analizę za rok 2017 Obie zostały umieszczone na stronie BIP do końca kwietnia odpowiednio 2017 i 2018 r.
		03.2018	04.2018		w ramach zadań własnych	środki własne	
3.	Nadzór nad realizacją zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości						
3.1.	Zgłaszanie niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych lub prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych	07.2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Zgłoszenia, dotyczące przede wszystkim nieodebrania odpadów w terminie podanym w harmonogramie, kierowane było telefonicznie bądź mailowo do podmiotu odbierającego
3.2.	Okresowe kontrole związane z realizacją przez Wykonawcę postanowień zawartej umowy	07.2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Kontrola firmy m.in. w zakresie terminowej realizacji harmonogramów odbioru, bez względu na utrudniony dojazd, zanieczyszczenia dróg odciekami z odpadów ulegających biodegradacji, odstawiania pojemników na miejsce po zrealizowaniu usługi

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

3.3.	Weryfikacja wykazu ilości odebranych worków z selektywnie zebranymi odpadami komunalnymi sprzed poszczególnych nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy Gierałtowiece sporządzanego przez firmę	07.2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiece	w ramach zadań własnych	środki własne	Okresowo przeprowadzana weryfikacja wykazu otrzymanego od firmy ze sporządzonym przez Referat Ochrony Środowiska wykazem, stanowiącym spis ilości worków z terenu w dniu odbioru odpadów segregowanych
3.4.	Kontrola firmy REMONDIS Gliwice Sp. z o.o. dotycząca spełniania warunków prowadzonej działalności i wymagań określonych w przepisach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 9d ust. 1)	04.2018	04.2018	Urząd Gminy Gierałtowiece	w ramach zadań własnych	środki własne	Podczas kontroli nie stwierdzono naruszeń i nieprawidłowości
4.	Rozwój systemu selektywnego zbierania papieru, opakowań wielomateriałowych, szkła, metalu i tworzyw sztucznych, odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego celem zwiększenia recyklingu tych odpadów						
4.1.	Odbiór sprzed nieruchomości worków z odpadami segregowanymi (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło)	2009	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiece	3 221 534,00*	środki własne	* kwota obejmuje całość umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy Gierałtowiece, trwającej do końca 2017r. oraz zawartej 2018 r. – wydatki poniesione łącznie w 2017 i 2018 r.
4.2.	Zbiórka odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	05.2017	05.2017	Urząd Gminy Gierałtowiece	3 221 534,00*	środki własne	W ramach umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów. Odpady przyjmowane również w PSZOK (pkt 7.1)
		04.2018	05.2018				
4.3.	Uruchomienie aplikacji Gminy Gierałtowiece z funkcjonalnością kalendarz wywozu odpadów	10.2018	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiece	5,90*	środki własne	Aplikacja umożliwi włączenie przypomnień o zbliżającym się terminie odbioru odpadów. * koszt zaprojektowania i wdrożenia całej aplikacji
5.	Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów budowlano – remontowych						
5.1.	Odbiór odpadów budowlano – remontowych w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	07.2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiece	3 221 534,00*	środki własne	Odpady wytworzone poza terenami budów, na nieruchomościach zamieszkałych, z remontów prowadzonych we własnym zakresie

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

5.2.	Odbiór odpadów budowlano – remontowych bezpośrednio sprzed nieruchomości w ramach świadczenia przez Gminę usługi dodatkowej	01.2017	12.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	8,82	środki własne	Uchwała Nr XXVIII/182/16 z dnia 13.12.2016 r.
		01.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	11,95	środki własne	Uchwała nr XXXIX/266/17 z dnia 12.12.2017 r.
6.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Urzędzie Gminy i jednostkach podległych	2010	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	W 2010 r. zakupiono pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów w Urzędzie i szkołach. Zbiórka rozpoczęła się w 2011 r. i trwa w dalszym ciągu.
7.	Bieżące utrzymanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) i kontrola przyjmowanych odpadów						
7.1.	Bieżąca obsługa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych przez Wykonawcę	07.2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	3 221 534,00*	środki własne	* kwota obejmuje całość umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych
7.2.	Dzierżawa działki przeznaczonej na prowadzenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych	07.2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	49,20	środki własne	-
7.3.	Kontrola odpadów przyjmowanych w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	07.2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	3 221 534,00*	środki własne	Pracownik punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych dokonuje oceny zgodności przywiezionych odpadów z regulaminem i kontroluje limit odpadów budowlano-remontowych
7.4.	Kontrola zapisów monitoringu zlokalizowanego na terenie PSZOK i kierowanie pism na policję, w przypadku stwierdzenia porzucenia odpadów pod bramą Punktu.	01.2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Skierowano 3 pisma na policję. Policja ustaliła sprawców i zastosowała pouczenie
8.	Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych, w tym przeterminowanych leków oraz zużytych baterii i akumulatorów małogabarytowych	2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	3 221 534,00*	środki własne	Odpady niebezpieczne przyjmowane w PSZOK (pkt 7.1). W wyznaczonych miejscach w Gminie znajdują się również pojemniki na przeterminowane leki i zużyte baterie
8.1.	Zakup nowego pojemnika na przeterminowane i zbędne leki do „Apteki w Chudowie”	12.2017	12.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,29	środki własne	-
9.	Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów	2006	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	3 221 534,00*	środki własne	Od 2018 r. odpady ulegające biodegradacji (oprócz odpadów zielonych, również odpady kuchenne i spożywcze) odbierane są przez cały rok. Odpady zielone można oddać również w PSZOK (pkt 7.1)

10.	Propagowanie indywidualnych form kompostowania bioodpadów						
10.1.	Artykuł edukacyjne dotyczące kompostowania odpadów ulegających biodegradacji, w tym bioodpadów, zamieszczane w „Wieściach Gminy Gierałtowie” oraz na stronie internetowej gminy Gierałtowie	2009	w toku	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	
11.	Budowa biogazowni	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	-
12.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie oraz regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie						
12.1.	Wysyłanie pism do właścicieli nieruchomości z prośbą o utrzymanie czystości i porządku na terenie ich nieruchomości	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	Dotyczy głównie działek porośniętych wysoką trawą i nieprzycinanymi drzewami i krzewami, ale również odpadów znajdujących się na działkach
12.2.	Wysyłanie pism do właścicieli nieruchomości do złożenia wyjaśnień w przedmiocie prowadzenia segregacji odpadów na nieruchomości	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	W latach 2017 -2018 wysłano 24 takie pisma
13.	Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych	05.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	Kontrolowano umów na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, wezwania do okazania umów
14.	Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	W 1 przypadku pobrano próbkę popiołu do badań. Potwierdzono spalanie odpadów w kotle
15.	Monitorowanie miejsc zagrożonych powstawaniem dzikich wysypisk odpadów ich likwidacja i egzekwowanie sankcji wobec sprawców tych zanieczyszczeń	03.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	Objazd gminy wiosną i jesienią celem identyfikacji i usunięcia dzikich wysypisk. Odpady są w miarę możliwości na bieżąco usuwane siłami własnymi Gminy. W latach 2017 – 2018 skierowano 5 pism do właścicieli nieruchomości z informacją o odpadach na ich działkach – odpady zostały usunięte
		03.2018	11.2018				

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

16.	Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	-	W 2017 r. i 2018 r. wydano 2 decyzje nakazujących usunięcie odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych. W obu przypadkach odpady usunięto
17.	Edukacja ekologiczna w zakresie segregacji odpadów						
17.1.	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2018 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowiec” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	11.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	3,00	środki własne	-
17.2.	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2019 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowiec” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	3,00	środki własne	-
17.3.	Organizacja warsztatów ekologiczno-przyrodniczych pt. "Recykling czyli powrót do natury" dla dzieci z ZSP w Gierałtowiecach, ZSP w Paniówkach, ZSP w Przyszowicach oraz SP w Chudowie	04.2017	06.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,40	środki własne	-
17.4.	Organizacja warsztatów edukacyjnych pn. „Odpady – ze starego nowe” dla dzieci z ZSP w Gierałtowiecach, ZSP w Paniówkach, ZSP w Przyszowicach oraz SP w Chudowie	11.2018	11.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	2,06	środki własne	Warsztaty były organizowane w ramach nagrody za udział a akcji „Sprzątanie Świata – Polska 2018”
17.5.	Prelekcje dotyczące segregacji odpadów komunalnych w ZSP w Paniówkach i Świetlicy GOK w Gierałtowiecach	06.2018	07.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	-
17.6.	Aktualizacja zakładki „Gospodarka odpadami” na stronie internetowej gminy Gierałtowiec	2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Zakładka „Gospodarka odpadami” jest na bieżąco aktualizowana.
17.7.	Artykuły edukacyjne dotyczące segregacji odpadów zamieszczane w „Wieściach Gminy Gierałtowiec”	2009	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	W „Wieściach Gminy Gierałtowiec” cyklicznie umieszczane są artykuły dotyczące segregacji odpadów

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

18.	Kontynuacja kampanii informacyjnej, dotyczącej zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi						
18.1.	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2018 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowie” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	11.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	3,00	środki własne	-
18.2.	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2019 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowie” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	3,00	środki własne	-
19.	Wspieranie edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych poprzez organizację warsztatów, wycieczek, konkursów ekologicznych, akcji „Sprzątanie Świata”						
19.1	Organizacja akcji „Sprzątanie Świata – Polska 2017”	07.2017	09.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	2,49	środki własne	-
19.2	Organizacja akcji „Sprzątanie Świata – Polska 2018”	07.2018	09.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	3,36	środki własne	-
19.3	Organizacja warsztatów ekologiczno-przyrodniczych pt. "Recykling czyli powrót do natury" dla dzieci z ZSP w Gierałtowicach, ZSP w Paniówkach, ZSP w Przyszowicach oraz SP w Chudowie	04.2017	06.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	0,40	środki własne	-
19.4	Organizacja warsztatów edukacyjnych pn. „Odpady – ze starego nowe” dla dzieci z ZSP w Gierałtowicach, ZSP w Paniówkach, ZSP w Przyszowicach oraz SP w Chudowie	11.2018	11.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	2,06	środki własne	Warsztaty były organizowane w ramach nagrody za udział a akcji „Sprzątanie Świata – Polska 2018”
19.5.	Organizacja 4 przedstawień pn. „SMOG Wawelski” dla dzieci z ZSP w Gierałtowicach, ZSP w Paniówkach, ZSP w Przyszowicach oraz SP w Chudowie	09.2017	09.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	2,20	środki własne	-
19.6.	Prelekcje dotyczące segregacji odpadów komunalnych w ZSP w Paniówkach i Świetlicy GOK w Gierałtowicach	06.2018	07.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	-

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

19.7.	Zakup 20 szt. Książek pt. „Ecodeco. Czas na recykling”, które wykorzystywane są jako nagrody dla dzieci za udział w akcjach ekologicznych	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,30	środki własne	Książki są wręczane dzieciom za udział w akcjach ekologicznych
20.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminie (inne niż ww.)						
20.1.	Artykuły edukacyjne dotyczące utrzymania czystości i porządku w gminie na stronie internetowej gminy Gierałtowiec	2010	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Na stronie internetowej Urzędu Gminy (redagowanej od 2010 r. zakładce dot. ochrony środowiska) na bieżąco umieszczane są artykuły z zakresu ochrony środowiska.
21.	Uwzględnianie w przetargach publicznych (SIWZ) zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączanie do procedur zamówień publicznych kryteriów związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstawania odpadów	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	-	W przetargu na wykonanie zadania pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Gierałtowiec” oprócz ceny jako podstawowego kryterium oceny ofert (60%) dodatkowe punkty przyznawano za posiadane zasoby (20 %), potencjał osobowy (10%) oraz stosowanie przez Wykonawcę certyfikowanych przez uprawnione jednostki certyfikacyjne procedur zarządzania środowiskowego, np. w oparciu o system zarządzania środowiskiem i audytu (EMAS) lub norm zarządzania środowiskiem opartych na europejskich lub międzynarodowych normach (10 %).
22.	Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest zawartych w harmonogramie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gierałtowiec”						
22.1	Rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi oraz sposobach ich usuwania oraz obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z posiadaniem wyrobów zawierających azbest	2011	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Ulotki wydane przez Starostwo Powiatowe w Gliwicach oraz broszura wydana przez Federację Zielonych GAJA są dostępne w Urzędzie Gminy. Informacja znajduje się również na stronie BIP Urzędu Gminy

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

22.2.	Wprowadzanie do elektronicznej bazy danych posiadanych informacji o lokalizacji wyrobów zawierających azbest	07.2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	W 2013 r. wszystkie lokalizacje wyrobów zawierających azbest zostały wprowadzone do bazy azbestowej. W latach 2017 – 2018 na bieżąco dokonywano aktualizacji wpisów.
22.3.	Oczyszczenie terenów gminnych oraz innych terenów publicznych z odpadów zawierających azbest	03.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	Objazd gminy wiosną i jesienią celem identyfikacji dzikich wysypisk odpadów m.in. przy drogach gminnych. W latach 2017 – 2018 nie stwierdzono azbestu w ww. miejscach. Nie usuwano azbestu z budynków gminnych
		03.2018	11.2018				
22.4.	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i z innych zasobów mieszkaniowych						
22.4.1. Aktualizacja regulaminu udzielenia dotacji celowej dla osób fizycznych na dofinansowanie poniesionych kosztów załadunku, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Gierałtowie		zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	-	W okresie objętym raportem nie aktualizowano regulaminu przyznawania dotacji.
22.4.2. Dofinansowanie poniesionych kosztów na realizację prac związanych z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest		2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	1,5	środki własne	Dotacje na mocy Uchwały Nr VIII/63/11 Rady Gminy Gierałtowie z dnia 19.05.2011 r. – w 2017 i w 2018 r. przyznano trzy dotacje.
ZADANIA KOORDYNOWANE							
1.	Budowa zakładów zagospodarowania odpadów spełniających wymagania regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych	-	-	przedsiębiorcy związki międzygminne	-	-	Na terenie Gminy nie budowano zakładów gospodarowania odpadów spełniających wymagania regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych
2.	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego ich przekształcania	-	-	przedsiębiorcy związki międzygminne	-	-	Na terenie Gminy nie budowano zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów

3.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Starostwo Powiatowe w Gliwicach WIOŚ w Katowicach	w ramach zadań własnych	w ramach zadań własnych	Starostwo Powiatowe w Gliwicach oraz WIOŚ w Katowicach na bieżąco dokonuje kontroli wypełniania przez podmioty ustaleń zawartych w posiadanych przez nich zezwoleniach/decyzjach. Starostwo przeprowadziło 2 kontrole w 2017 r.
4.	Utrzymanie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu oraz osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu w wysokości 4kg/mieszkańca/rok	-	-	Organizacje Odzysku Producenti sprzętu elektrycznego i elektronicznego	-	-	W latach 2017 – 2018 zorganizowano dwie zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego sprzed nieruchomości. Przez cały rok na terenie Gminy funkcjonuje PSZOK, w którym mieszkańcy mogą oddawać zużyty sprzęt, w zamian za uiszczaną opłatę za gospodarowanie odpadami

Tabela 11. Harmonogram realizacji programu w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1.	Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki poprzez działania edukacyjno – szkoleniowe oraz promocyjne	Zadanie ciągłe	Zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	środki własne	Informacje na temat agroturystyki znajdują się na stronie internetowej oraz w wydanych folderze Gminy Gierałtowiec
2.	Organizacja programów doradczych dla rolników i zainteresowanych produkcją rolniczą	2017	2018	ARiMR, ŚODR, WIORiN, Powiatowy Inspektorat Weterynarii, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Urząd Gminy Gierałtowiec	b.d	środki UE	Współpraca w organizacji szkoleń dla rolników. Lekcje o tematyce ekologicznej dla dzieci i młodzieży oraz warsztaty ekologiczne pośrednio nawiązywały do tematyki ochrony powierzchni ziemi i gleb. Gmina ponadto organizowała akcję Sprzątania świata (* koszty organizacji ww. akcji)
3.	Szkolenia dla rolników w zakresie stosowania Dobrych Praktyk Rolniczych						
4.	Monitorowanie miejsc zagrożonych powstawaniem dzikich wysypisk odpadów, ich likwidacja i egzekwowanie sankcji wobec sprawców tych zanieczyszczeń	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Objazd gminy w sezonie wiosennym i jesiennym celem identyfikacji i usunięcia dzikich wysypisk. Usuwanie odpadów z działek gminnych. Wydawanie decyzji nakazującej usunięcie odpadów

5.	Kształtowanie zapisów planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony gleb i powierzchni ziemi oraz racjonalnego wykorzystania zasobów kopalin	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz projekty miejscowych planów uwzględniają zagadnienia związane z ochroną powierzchni ziemi
6.	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	środki własne	-
7.	Edukacja ekologiczna wśród mieszkańców Gminy w zakresie ochrony powierzchni ziemi	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	7,92	środki własne	W okresie sprawozdawczym organizowano akcję „Sprzątania Świata”. Dla dzieci uczestniczących w akcji zorganizowano warsztaty oraz zakupiono nagrody
ZADANIA KOORDYNOWANE							
1.	Wykonanie badań gleb na poziom pH i wapnowanie gleb kwaśnych	-	-	właściciele terenów rolnych	b.d.	środki własne	-
2.	Wykorzystanie nieużytków na uprawę roślin energetycznych	-	-	właściciele terenów rolnych	b.d.	środki własne	-
3.	Wykonanie nowych zalesień terenów stanowiących nieużytki	-	-	właściciele terenów, Nadleśnictwa	b.d.	środki własne	Nadleśnictwo w Katowicach, jak również Nadleśnictwo w Rybniku nie prowadziło na terenie Gminy prac związanych z zalesianiem gruntów stanowiących nieużytki
4.	Wzrost ilości zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień wzdłuż cieków	2017	2018	administratorzy cieków	b.d.	środki własne	W okresie sprawozdawczym nie wykonywano nowych nasadzeń wzdłuż cieków wodnych
5.	Odwodnienie i osuszenie zbiornika Wn-24/89 oraz zapewnienia stałego odpływu wód z tego zbiornika w sposób uzgodniony z Gminą Gierałtowiec			KWK „Sośnica”	b.d.	środki własne	Kopalnia posiada dokumentację projektową. Od decyzji Starosty Gliwickiego w sprawie rekultywacji Wn-24/89 w 2016 r. zostało złożone odwołanie. Planowane jest spotkanie z właścicielami gruntów i przedstawicielami kopalni w celu ustalenia dalszego sposobu postępowania.
6.	Likwidacja zawodnienia terenu pomiędzy ul. Szkolną, Powstańców Śl., K. Miarki i Gierałtowską w Przyszowicach			KWK „Sośnica”	b.d.	środki własne	Zadanie zostało zrealizowane

7.	Przebudowa przeciwpowodziowej infrastruktury technicznej w rejonie zbiornika Sośnica I i terenów przyległych z uwzględnieniem dotychczasowej funkcji zbiornika w aspekcie projektowanej, docelowej eksploatacji górniczej KWK „Sośnica-Makoszowy”	2012	W toku	KWK „Sośnica”	b.d.	środki własne	Zrealizowano dwa etapy. Termin realizacji trzeciego - Remont i przebudowa doprowadzalnika nie został określony
8.	Likwidacja podtopienia terenu w rejonie pomiędzy ujściem potoku Chudowskiego do rzeki Kłodnicy w Przyszowicach a rekultywowanym zalewiskiem Wn – 35 w Paniówkach			SRK KWK „Makoszowy	b.d.	środki własne	Zadanie ze względu na brak wniosków od właścicieli działek prywatnych nie będzie realizowane. Po uzyskaniu zgód Kopalnia przystąpi do realizacji zadania.
9.	Wykonanie regulacji potoku Chudowskiego			SRK KWK „Makoszowy”	b.d.	środki własne	Realizacja zadanie jest na etapie sporządzania dokumentacji projektowej
10.	Odwodnienie terenu w rejonie rowów nr 2 i 3 na zawału Wn – 35			SRK KWK „Makoszowy”	b.d.	środki własne	*Realizacja na indywidualne wnioski właścicieli działek
11.	Budowa przepompowni w dolinie potoku Gierałtowskiego wraz z rekultywacją terenu przyległego.	2013	w toku	KWK „Knurów – Szczygłowie”	b.d.	środki własne	Przepompownia wraz ze zbiornikiem została wykonana w 2014 r. Pozostała rekultywacja terenu po zalewisku- w dalszym ciągu trwają uzgodnienia

Tabela 12. Harmonogram realizacji programu w zakresie ochrony powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	8	9
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1.	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Gierałtowie	2017	2017	Urząd Gminy Gierałtowie	276,15	środki własne	Wykonano docieplenie trzech ścian budynku o łącznej powierzchni docieplenia (ścian i ościeży) 529 m ²
2.	Termomodernizacja budynku szkoły w Chudowie	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	Zadanie nie zostało zrealizowane
3.	Modernizacja kotłowni w budynkach użyteczności publicznej	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	środki własne	Na okres sprawozdawczy nie zaplanowano zadań

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

4.	Wykonanie aktualizacji Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” z uwzględnieniem racjonalizacji zużycia energii	2018	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	-	Projekt wyłożony do publicznego wglądu w dniach 21.11.-11.12.2018 r.
5.	Budowa biogazowni na terenie Gminy Gierałtowiec	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	-	Zadanie nie zostało rozpoczęte z powodu braku środków finansowych
6.	Prowadzenie dofinansowania do wymiany nieekologicznych źródeł ogrzewania w budynkach mieszkalnych na terenie gminy	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	226,67	środki własne	Dotacja udzielana jest osobom fizycznym na zasadach określonych w Uchwale Nr XXVIII/183/16 Rady Gminy Gierałtowiec z dnia 13 grudnia 2016 r.
7.	Realizacja założeń Planu gospodarki niskoemisyjnej	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	515,82*	środki własne	*działania wymienione w poz. 1, 6, 8, 9
8.	Przygotowanie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE)	2018	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	9,8	środki własne	Uchwała Nr XLVIII/339/18 z dnia 21.08.2018r.
9.	Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji poprzez stworzenie systemu zachęt do wymiany systemów grzewczych do uzyskania wymaganego efektu ekologicznego	2018	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	3,2	-	We wrześniu 2018 r. przygotowano wniosek do WFOŚiGW o dofinansowanie realizacji PONE, złożony w m-cu październiku
10.	Organizacja punktu konsultacyjnego w zakresie możliwości uzyskania dofinansowania dla instalacji nowych źródeł ciepła oraz kompleksowej termomodernizacji budynków jednorodzinnych	10.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	5,0	środki własne	Punkt do końca 2018 r. funkcjonował raz w tygodniu w godz. 13.00-17.00
11.	Wdrożenie, koordynacja i monitoring działań naprawczych określonych w Programie Ochrony Powietrza (POP)	2015	2016	Urząd Gminy Gierałtowiec	*734,07	środki własne	* działania wymienione w poz.6, 8, 9, 12, 14, 18,20
12.	Kontrola nieruchomości w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów i innych wynikających z uchwały antysmogowej	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne 0,55*	Kontrola prowadzona w ramach zadań własnych *koszt badania próby popiołu
13	Budowa, przebudowa i rozbudowa dróg gminnych						
13.1	Przebudowa układu drogowego wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Paniówkach	02.2018	08.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	1 598,0	środki własne, GZM	-

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

13.2	Przebudowa ul. Stachury w Gierałtowicach	05.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowice	2 975,1	środki własne, ŚUW Katowice	Przebudowę drogi o nawierzchni z betonu asfaltowego wraz ze zjazdami; dł. 1,7 km
13.3	Rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach	05.2018	11.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	2 640,9	środki własne, GZM, ŚUW Katowice	Przebudowę drogi o nawierzchni z betonu asfaltowego wraz ze zjazdami; dł. 657 mb
13.4	Budowa drogi ulica Graniczna na odcinku od ul. Gliwickiej do ul. Powstańców	10.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	13,2	środki własne	Opracowanie dokumentacji projektowej. Realizacja planowana w 2019 r.
13.5	Przebudowa drogi ul. Działkowej w Paniówkach	-	-	Urząd Gminy Gierałtowice	-	-	Zadanie niezrealizowane z powodu niedostatecznych środków finansowych
13.6	Przebudowa drogi ul. Powstańców Śląskich w Paniówkach	-	-	Urząd Gminy Gierałtowice	-	-	Zadanie niezrealizowane z powodu niedostatecznych środków finansowych
14.	Budowa nowych ścieżek rowerowych i tras rowerowych						
14.1	Budowa ścieżki rowerowej w ramach zadania Rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach	05.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowice	166,94	środki własne, GZM, ŚUW Katowice	-
14.2	Budowa ścieżki rowerowej w ramach zadania „Przebudowa ul. Stachury w Gierałtowicach” o długości 1015 mb	05.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowice	186,47	środki własne, ŚUW Katowice	-
15.	Wykonanie pomiarów emisji i immisji zanieczyszczeń z wykorzystaniem Eko-Patrolu GIG	02.2018	03.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	60	środki własne	-
16.	Montaż czterech czujników zanieczyszczenia powietrza	08.2018	09.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	7,38	środki własne	Po jednym czujniku w każdym z 4 sołectw
17.	Utworzenie i aktualizacja zakładki „Jakość powietrza” na stronie internetowej Urzędu	2018	w toku	Urząd Gminy Gierałtowice	w ramach zadań własnych	środki własne	-
18.	Utrzymanie systemu informowania mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz o jego wpływie na zdrowie	działanie ciągłe	działanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowice	125,44	środki własne	*koszt wysyłania smsów, wdrożenia aplikacji Gmina Gierałtowice oraz tablicy LED
19.	Uwzględnienie w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwarunkowań zapewniających ochronę powietrza	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowice	-	środki własne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz projekty miejscowych planów uwzględniają zagadnienia związane z ochroną powietrza

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

20. Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii, korzyści z korzystania z transportu publicznego, kształtowania pozytywnych postaw w zakresie poszanowania energii, zagrożeń związanych ze spalaniem odpadów w piecach domowych itp.							
20.1	Organizacja 4 przedstawień pn. „SMOG Wawelski” dla dzieci z przedszkoli w Gierałtowicach, Przyszowicach, Paniówkach i Chudowie	09.2017	09.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	2,20	środki własne	-
20.2	Wykonanie rejestracji i przygotowanie wideo relacji spotkania edukacyjno-informacyjnego dotyczącego metody rozpalania od góry w kotłach domowych	02.2017	02.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	1,23	środki własne	Film ze spotkania znajduje się na stronie internetowej Gminy Gierałtowie
20.3	Wydanie i dystrybucja dwustronnej ulotki zawierającej informacje na temat uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowie	1,59	środki własne	Ulotka w dalszym ciągu jest przekazywana mieszkańcom Gminy Gierałtowie, m.in. podczas kontroli z zakresu ochrony powietrza
20.4	Umieszczenie w przedszkolach na terenie gminy Gierałtowie tablic, na których są umieszczane informacje o stopniu zanieczyszczenia powietrza w ramach kampanii informacyjnej dotyczącej niskiej emisji	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowie	0,32	środki własne	Na adres mailowy przedszkoli wysyłana jest codziennie informacja o aktualnym stanie powietrza w gminie Gierałtowie. Na tablicach umieszczane są kartki koloru, który odpowiada aktualnej jakości powietrza
20.5	Opracowanie projektu graficznego oraz wykonanie edukacyjnej gry planszowej podłogowej o tematyce ochrony powietrza, która została przekazana do przedszkoli na terenie gminy Gierałtowie	05.2018	09.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	3,66	środki własne	-
20.6	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2018 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowie”	11.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	3,00	środki własne	Na kalendarzu umieszczono scenkę nawiązującą do tematyki związanej z problemem niskiej emisji
20.7	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2019 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowie”	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	3,00	środki własne	Na kalendarzu umieszczono scenkę nawiązującą do tematyki związanej z problemem niskiej emisji
20.8	Utworzenie na stronie internetowej zakładki „Jakość powietrza”	2018	w toku	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	Zakładka została utworzona w 2018 r. i jest na bieżąco aktualizowana

ZADANIA KOORDYNOWANE							
1.	Wprowadzanie upraw roślin energetycznych na terenach zrekultywowanych w celu zapewnienia dodatkowego nośnika energii	-	-	właściciele terenów	b.d	środki własne	-
2.	Budowa i przebudowa istniejących sieci gazowych	2017	2018	przedsiębiorstwo gazownicze	b. d.	środki własne	-
3.	Budowa instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii	-	-	podmioty gospodarcze	b. d.	środki własne, WFOŚiGW; NFOŚiGW; środki UE	-

Tabela 13. Harmonogram realizacji programu w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1	Przebudowa ul. Polnej w Przyszowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej	11.2018r	05.2019r	Urząd Gminy Gierałtowiec	40,8	środki własne	Dokumentacja projektowa w trakcie opracowania. Zdanie planowane do realizacji w latach 2020-2021
2	Przebudowa ulicy Skotnickiej i budowa drogi zbiorczej od ul. Skotnickiej do pływalni w Paniówkach	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	-	Rezygnacja z realizacji zadania
3	Przebudowa drogi ul. Działkowej w Paniówkach	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	-	Zadanie niezrealizowane z powodu braku środków finansowych
4	Przebudowa drogi ul. Powstańców Śląskich w Paniówkach	-	-	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	-	Zadanie niezrealizowane z powodu braku środków finansowych
5	Przebudowa układu drogowego wokół Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Paniówkach	02.2018r.	08.2018r.	Urząd Gminy Gierałtowiec	1 598,0	środki własne, Metropolia GZM	Zadanie zrealizowane

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

6	Rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach wraz z budową kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej	05.2018r	11.2018r	Urząd Gminy Gierałtowiec	2 640,9	środki własne, Metropolia GZM, ŚUW Katowice	Przebudowę drogi o nawierzchni z betonu asfaltowego wraz ze zjazdami; dł. 657 mb
7	Przebudowa ul. Granicznej w Przyszowicach	10.2018r.	12.2018r.	Urząd Gminy Gierałtowiec	13,2	środki własne	Opracowano dokumentację projektową. Zdanie planowane do realizacji w roku 2019
8	Przebudowa ul. Stachury w Gierałtowicach (wraz z budową kanalizacji deszczowej, chodnika i ścieżki rowerowej)	5.2017r	11.2017r.	Urząd Gminy Gierałtowiec	2 975,1	środki własne, ŚUW Katowice	Przebudowę drogi o nawierzchni z betonu asfaltowego wraz ze zjazdami; dł. 1,7 km
9	Tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych lub w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,2	środki własne	W latach 2017-2018 wykonano nowe nasadzenia w ilości 222 sztuk wzdłuż ulic Podzamcze, Kolejowej i Wodnej w Przyszowicach.
10. Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: rozwój zintegrowanego transportu publicznego; wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjającego obniżeniu emisji hałasu do środowiska; wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych							
10.1	Budowa ścieżki rowerowej w ramach zadania Rozbudowa ul. Wodnej w Przyszowicach	05.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	166,94	środki własne, GZM, ŚUW Katowice	-
10.2	Budowa ścieżki rowerowej w ramach zadania „Przebudowa ul. Stachury w Gierałtowicach” o długości 1015 mb	05.2017	11.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	186,47	środki własne, ŚUW Katowice	-
11	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz projekty miejscowych planów uwzględniają zagadnienia związane z ochroną powietrza
12	Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem	2017	2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	W „Wieściach Gminy Gierałtowiec” cyklicznie umieszczane są artykuły edukacyjne kształtujące właściwe postawy proekologiczne. W grudniu 2017 r. w Wieściach Gminy Gierałtowiec” oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy ukazało się ogłoszenie pt. „Ostrożnie z fajerwerkami”, zwracające uwagę na jakość tych wyrobów i ich wpływ na zwierzęta i otoczenie.

ZADANIA KOORDYNOWANE							
1	Ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz kontrolowanie poszczególnych jednostek pod względem posiadanych decyzji	Zadanie ciągłe	Zadanie ciągłe	Starostwo Powiatowe w Gliwicach, WIOŚ w Katowicach	b.d.	Środki własne	W 2017r. Starosta Gliwicki kontrolował jedną jednostkę pod względem posiadanej decyzji w zakresie ochrony przed hałasem. WIOŚ w Katowicach prowadzi kontrole w ramach zadań własnych
2	Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego poprzez budowę ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych	-	-	Zarządcy dróg	-	-	W latach 2017 – 2018 na terenie Gminy Gierałtowice nie budowano ekranów akustycznych
3	Ograniczenie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru	-	-	Zarządzający liniami kolejowymi	-	-	W 2018 r. kierowano do PKP PLK pisma dotyczące uciążliwości hałasu kolejowego-
4	Opracowanie koncepcji zmian ruchu samochodowego (np. poprzez jego skanalizowanie) w celu poprawy klimatu akustycznego terenów przyległych	-	-	Zarządcy dróg	-	-	W okresie 2017-2018 nie opracowano koncepcji zmian ruchu samochodowego
5	Aktualizacja Programów ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach	2012	W toku	Zarząd Województwa WIOŚ w Katowicach	b.d.	Środki własne	Dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się program ochrony środowiska przed hałasem. 16 listopada 2015 r. Sejmik Województwa Śląskiego przyjął „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2018 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie.” Podczas opracowania Programu przeanalizowano mapy akustyczne oraz zaproponowano działania, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy stanu akustycznego w terenie

Tabela 14. Harmonogram realizacji programu w zakresie promieniowania elektromagnetycznego

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń powstania pól elektromagnetycznych	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	-	-	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz projekty miejscowych planów uwzględniają zagadnienia związane z ochroną przed promieniowaniem
2	Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowiec	W ramach zadań własnych	środki własne	Zadanie realizowane w ramach wydania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu
ZADANIA KOORDYNOWANE							
1	Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	2017	2018	Powiat Gliwicki Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	b.d.	środki własne	Instalacje emitujące pole elektromagnetyczne o określonych parametrach wymagają zgłoszenia do Starosty bądź Marszałka Województwa
2	Budowa stacji bazowej telefonii komórkowej PLAY o nr GLI2506_A na działce nr 2761/351 położonej przy ul. Miarki w Gierałtowiecach	2018	2018	Przedsiębiorca	b.d.	środki własne	W kwietniu 2018 r. powstała stacja bazowej telefonii komórkowej Play

Tabela 15. Harmonogram realizacji programu w zakresie ochrony przyrody

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1.	Objęcie ochroną drzew– propozycje pomników przyrody oraz prace pielęgnacyjno-konserwacyjne istniejących i proponowanych pomników przyrody	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	4,07	środki własne	W okresie sprawozdawczym nie podejmowano uchwały w sprawie objęcia nowych drzew pomnikami przyrody. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Gierałtowie nie wymagały w okresie sprawozdawczym wykonania prac pielęgnacyjnych, za wyjątkiem pomnika przyrody zlokalizowanego w Przyszowicach przy ul. Brzeg 1
2.Realizacja zieleni urządzonej w lokalnych obiektach rekreacyjno-wypoczynkowych, tworzonych m.in. na bazie terenów leśnych							
2.1	Nasadzenia drzew na terenie Zespołu Pałacowo Parkowego w ramach projektu „Powiat Przyjazny Środowisku”	2017	2017	Urząd Gminy Gierałtowie	2,64	środki własne, Starostwo Powiatowe w Gliwicach	Nasadzenia drzew z gatunku Lipa drobnolistna, Magnolia oraz krzewów Rododendron zostały dofinansowane ramach projektu „Powiat Przyjazny Środowisku
2.2	Nasadzenia drzew na terenie przedszkola w Paniówkach w ramach projektu „Powiat Przyjazny Środowisku”	2018	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	0,17	środki własne	Nasadzenia drzew z gatunku Lipa
2.3	Założenie łąki kwietnej przy ul. Stachury w Przyszowicach	2018	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	6,38	środki własne, Starostwo Powiatowe w Gliwicach	Założenie łąki kwietnej na działce położonej przy ul. Stachury w Przyszowicach, zostało dofinansowane oraz wykonane w ramach projektu „Powiat Przyjazny Środowisku”.
2.4	Założenie miejsca przyjaznego pszczołom przy ul. Parkowej w Przyszowicach	2018	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	2,14	środki własne, Starostwo Powiatowe w Gliwicach	Założenie miejsca przyjaznego pszczołom w Przyszowicach przy ul. Parkowej, zostało dofinansowane oraz wykonane w ramach projektu „Powiat Przyjazny Środowisku”.

3. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w zakresie ochrony przyrody, ochrony zwierząt							
3.1	Nasadzenia drzew oraz krzewów na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach oraz zainstalowanie paśnika wraz z lizawką w części leśnej parku. Organizacja warsztatów w ramach zadania „Powiat Przyjazny Środowisku”	2017	2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	3,04	środki własne, Starostwo Powiatowe w Gliwicach	Zadanie zrealizowane w ramach projektu „Bliżej przyrody. Światowy Dzień Zwierząt w Zespole Pałacowo – Parkowym w Przyszowicach” wraz udziałem przedszkolaków z Przyszowic
3.2	Nasadzenia drzew na terenie przedszkola w Paniówkach. Montaż domków dla owadów. Organizacja warsztatów w ramach zadania „Powiat Przyjazny Środowisku”	2018	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	1,79	środki własne, Starostwo Powiatowe w Gliwicach	Nasadzenia drzew oraz zainstalowanie domków dla owadów w Paniówkach w ramach projektu „Bliżej przyrody. Na ratunek pszczołom” wraz udziałem przedszkolaków
3.3	Wykonanie przypinek z agrafką z napisem „Mały przyjaciel zwierząt” oraz magnesy „Przyjaciel przyrody”	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,78	środki własne	Przypinki oraz magnesy będą wręczane dzieciom uczestniczącym w akcjach edukacyjnych w ramach edukacji ekologicznej
4. Rewitalizacja i utrzymanie istniejących oraz tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej							
4.1	Rewitalizacja i utrzymanie istniejących obszarów zieleni urządzonej	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	97,20	środki własne	Cięcia sanitarno-pielęgnacyjne oraz usunięcie drzew rosnących na działkach stanowiących własność gminy Gierałtowiec
4.2	Usunięcie drzew związanych inwestycjami drogowymi	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	23,0	środki własne	Usunięcie drzew rosnących w pasie drogowym ul. Stachury w Gierałtowicach oraz ul. Wodnej w Przyszowicach
4.3	Usunięcie drzew związanych z regulacją rowów melioracyjnych	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	78,40	środki własne	Usunięcie samosiewek drzew i odmulenie rowu melioracyjnego wzdłuż ul. Skotnickiej w Paniówkach. Usunięcie drzew oraz zakrzaceń wzdłuż koryta Pot. Bojkowskiego w Gierałtowicach. Prace melioracyjne wraz z usunięciem zakrzaceń w korycie Pot. Paniówka w Paniówkach. Usunięcie drzew i zakrzaceń wzdłuż koryta Pot. Bojkowskiego w Gierałtowicach, Uporządkowanie starego koryta Pot. Cienka w Przyszowicach
4.4	Tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	24,70	środki własne	Nasadzenia 435 szt. drzew oraz 28 sztuk krzewów na działkach stanowiących własność gminy Gierałtowiec

5. Tworzenie nowych sieci ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych jako elementu ścieżek rowerowych w obrębie obszarów przyrodniczo cennych, atrakcyjnych krajobrazowo oraz dziedzictwa kulturowego oraz bieżące utrzymanie istniejących ścieżek dydaktycznych.							
5.1	Odnowienie tablicy edukacyjnej ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej „Potok Jasienica” oraz tablicę z opisem drzewa z gatunku Miłorząb dwukłapowy, które rośnie w parku przy Zespole Pałacowo-Parkowym w Przyszowicach	2017	2017	Urząd Gminy Gierałtowie	0,9	środki własne	-
6.	Rewaloryzacja zabytkowych założeń zieleni poprzez pielęgnację drzewostanu na terenie Zespołu Pałacowo – Parkowego w Przyszowicach	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	12,57	środki własne WFOŚiGW	Wykonywano prace związane z utrzymaniem zieleni. W roku 2017 wykonano aktualizację inwentaryzacji drzewostanu w sektorach 1, 2 oraz 3. W roku 2018 zlecono opracowanie kosztorysu inwestorskiego prac związanych z utrzymaniem zieleni
7.Promocja walorów przyrodniczych gminy (przygotowanie informatorów, map, dotyczących obiektów przyrodniczych i zabytków kultury Gminy)							
7.1	Opracowanie opisu wraz z projektem graficznym folderów oraz wydrukowanie folderu istniejącej ścieżki dydaktycznej pn. „Potok Jasienica”.	2017	2017	Urząd Gminy Gierałtowie	16,80	środki własne WFOŚiGW	Tablice dydaktyczne ścieżki zamontowano w 2016 r
8.	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów mających na celu zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobraz ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz projekty miejscowych planów uwzględniają zagadnienia związane z ochroną przyrody
ZADANIA KOORDYNOWANE							
1.	Zakładanie platform pod gniazda bocianie	2017	2018	zakłady energetyczne Gmina Gierałtowie	b.d.	środki własne	W okresie sprawozdawczym nie założono nowych platform pod gniazda bocianie na terenie Gminy. Dokonywano jedynie przeglądu oraz czyszczenia gniazd.
2.	Wykonanie nowych zalesień terenów stanowiących nieużytki	2017	2018	właściciele terenów Nadleśnictwo Katowice Nadleśnictwo Rybnik	b.d.	środki własne	Nadleśnictwo w Katowicach jak również Nadleśnictwo w Rybniku nie prowadziło prac związanych z zalesianiem gruntów stanowiących nieużytki na terenie Gminy Gierałtowie

3.	Rekultywacja terenów zdegradowanych poprzez zalesianie przy współpracy z nadleśnictwami	2017	2018	zakłady górnicze właściciele gruntów Nadleśnictwo Katowice Nadleśnictwo Rybnik	b.d.	środki własne	
4.	Usuwanie roślinności inwazyjnej	2017	2018	Gmina Gierałtowie SZMiUW Właściciele gruntów	b.d.	środki własne właściciele terenu na których rośnie Barszcz Sosnowskiego	Właściciele gruntów prywatnych jak również SZMiUW wykonywali w latach 2017 i 2018 usunięcia barszczu Sosnowskiego w ramach zadań własnych.

Tabela 16. Harmonogram realizacji programu w zakresie ochrony przed skutkami poważnych awarii i klęsk żywiołowych

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	8	9
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1.	Wykrywanie, rozpoznawanie i monitorowanie sytuacji stwarzających zagrożenie ludzi i środowiska oraz zapewnienie obiegu informacji o zagrożeniach	zadanie ciągłe	zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	W ramach systemu Wczesnego Ostrzegania (SWO)
2.	Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w nowoczesny sprzęt	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	376,62	środki własne	-
3.	Bieżące utrzymanie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	115,81	środki własne	-
4.	Utrzymanie gminnego magazynu przeciwpowodziowego	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	28,18	środki własne	Doposażenie magazynu

5.	Kontrola stanu zabezpieczeń przeciwpowodziowych (wały przeciwpowodziowe) wraz z wytypowaniem odcinków do rekonstrukcji i modernizacji	Zadanie ciągłe	Zadanie ciągłe	Urząd Gminy Gierałtowie RZGW Gliwice ŚLZMiUW	W ramach zadań własnych	środki własne	-
6. Budowa lokalnego systemu monitoringu (przeciwpowodziowego) dla gminy i powiatu							
6.1	Instalacja automatycznego wodowskazu na Potoku Chudowskim	10.2018	10.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	11,31	środki własne	Instalacja automatycznego wodowskazu na Potoku Chudowskim
6.2	Instalacja czterech stacji meteorologicznych	07.2018	10.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	43,99	środki własne	Instalacja czterech stacji meteorologicznych ze szczególnym uwzględnieniem pomiarów opadu na terenie każdego z czterech sołectw
7.	Wdrażanie systemu powiadamiania o zagrożeniach	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	125,44	Środki własne	System powiadamiania poprzez sms oraz e-mail. Wyświetlacz „LED” prezentujący informacje o jakości powietrza, informacje meteorologiczne ze stacji oraz informacje o zagrożeniach meteorologicznych i innych. Aplikacja „Gmina Gierałtowie
8.	Utrzymywanie drożności administrowanych cieków wodnych	2017	2018	Gmina Gierałtowie Spółka Wodna	341,09	środki własne	-
9.	Budowa suchego zbiornika retencyjnego Sośnica II (polderu)	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	Planowane w ramach wdrażania Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)
10.	Budowa suchego zbiornika (polderu) na potoku Ornotowickim	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	Opracowana koncepcja. Realizacja planowana w ramach wdrożenie PZRP
11.	Rozbudowa istniejącego zbiornika w dolinie potoku Promna	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	Planowane w ramach wdrażania Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)
12.	Budowa suchego zbiornika (polderu) na lewym zawalu rzeki Kłodnicy	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	Planowane w ramach wdrażania Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)
13.	Budowa suchego zbiornika retencyjnego (polderu) w rejonie ujścia potoku Chudowskiego	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	Planowane w ramach wdrażania Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)

14.	Budowa stawu rybnego z funkcją przeciwpowodziową i przeciwsuszową	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	-
15.	Budowa retencji kanałowej	-	-	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	-
16.	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego ograniczenia zabudowy mieszkalnej i przemysłowej na terenach zalewowych	2017	2018	Urząd Gminy Gierałtowie	-	-	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz projekty miejscowych planów uwzględniają zagadnienia związane z zagospodarowaniem terenów zalewowych
17. Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska							
17.1	Organizacja szkolenia dla dzieci z terenu Gminy Gierałtowie w Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Katowicach	02.11.2017r	30.11.2017r.	Urząd Gminy Gierałtowie	1,6	środki własne	Organizacja szkolenia dla dzieci czterech Szkół Podstawowych z terenu Gminy Gierałtowie w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Centrum Powiadamiania Ratunkowego „112”
17.2	Produkcja filmu edukacyjno-informacyjnego „Nie dla czadu”	02.2017	02.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	1,0	środki własne	Przygotowanie filmu edukacyjno-informacyjnego. Film znajduje się na stronie internetowej Gminy Gierałtowie
ZADANIA KOORDYNOWANE							
1.	Aktualizacja tras optymalnych dla przewozu substancji niebezpiecznych	2017	2018	Wojewoda Śląski	b.d.	środki własne	Trasa przebiega przez autostradę A1 i A4
2.	Zwiększanie retencyjności oraz zabudowy regulacyjnej zlewni rzek i potoków na terenie powiatu	-	-	Zakłady górnicze	b.d.	środki własne	-
3.	Pogłębienie i odmulenie rzeki Kłodnicy na odcinku dł. 11 km	-	-	RZGW Gliwice	b.d.	środki własne	-
4.	Odwodnienie i osuszenie zbiornika Wn-24/89 oraz zapewnienia stałego odpływu wód z tego zbiornika w sposób uzgodniony z Gminą Gierałtowie	-	-	KWK „Sośnica”	b.d.	środki własne	Kopalnia posiada dokumentację projektową. Od decyzji Starosty Gliwickiego w sprawie rekultywacji Wn-24/89 w 2016 r. zostało złożone odwołanie. Planowane spotkanie z właścicielami gruntów i przedstawicielami kopalni w celu ustalenia dalszego sposobu postępowania

5.	Przebudowa przeciwpowodziowej infrastruktury technicznej w rejonie zbiornika Sośnica I i terenów przyległych z uwzględnieniem dotychczasowej funkcji zbiornika w aspekcie projektowanej, docelowej eksploatacji górniczej KWK „Sośnica-Makoszowy” na obszarze sołectwa Przyszowice.	2012	w toku	KWK „Sośnica”	b.d.	środki własne	Kopalnia posiada projekt: Realizacja zadania została podzielona na trzy etapy. Dwa etapy : „Budowa grobli ziemnej z przesłoną przeciwfiltacyjną” oraz „Budowa przepompowni” zostały zrealizowane w latach poprzednich, ostatni etap „Remont i przebudowa doprowadzalnika” - termin realizacji nie został określony
6.	Likwidacja podtopienia terenu w rejonie pomiędzy ujściem potoku Chudowskiego do rzeki Kłodnicy w Przyszowicach a rekultywowanym zalewiskiem Wn – 35 w Paniówkach		-	SRK KWK „Makoszowy”	b.d.	środki własne	Zalewisko nie będzie na razie usuwane, brak wniosków od właścicieli działek prywatnych
7.	Podwyższenie i uszczelnienie obwałowania rzeki Kłodnicy na odcinku od rekultywowanego zalewiska Wn – 35 do ujścia potoku Chudowskiego	2017	2018	SRK KWK „Makoszowy”	b.d.	środki własne	Zadanie zrealizowane
8.	Wykonanie regulacji potoku Chudowskiego	2017	2018	ŚZMiUW, zakłady górnicze	b.d.	środki własne	Zadanie podzielone na trzy etapy: I etap (przebudowa mostu w ciągu drogi DK44) – trwa procedura wyłonienia wykonawcy zadania. II etap (odcinek od DK44 do łącznika ul. Polna – Brzeg) - opracowywanie dokumentacji projektowej. III etap (od łącznika do ul. Dworskiej) – po zakończeniu pierwszych dwóch etapów
9..	Budowa przepompowni w dolinie potoku Gierałtowskiego wraz z rekultywacją terenu przyległego	2013	W toku	KWK „Knurów-Szczygłowice”	b.d.	środki własne	Przepompownia wraz ze zbiornikiem została wykonana w 2014 r. Pozostała rekultywacja terenu po zalewisku- w dalszym ciągu trwają uzgodnienia
10.	Nadbudowa i umacnianie wałów	-	-	RZGW Gliwice, zakłady górnicze	-	-	-

11.	Analiza zlewni wraz z modelem Hydrodynamicznym Potoki Cienka ze szczególnym uwzględnieniem rowu K-4 na terenie Gminy Gierałtowiec	03.2017	06.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	124,84	środki własne	-
-----	---	---------	---------	--------------------------	--------	---------------	---

Tabela 17. Harmonogram realizacji programu w zakresie edukacji ekologicznej

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty realizacji tys. [PLN]	Źródła finansowania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	8	9
ZADANIA WŁASNE GMINY							
1. Wspieranie edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych poprzez organizację warsztatów, wycieczek, konkursów ekologicznych, akcji „Sprzątanie Świata”							
1.1	Wykonanie przypinek „Mały przyjaciel zwierząt”, które są wręczane dzieciom uczestniczącym w akcjach edukacyjnych w ramach edukacji ekologicznej	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,33	środki własne	Przypinki są wręczane dzieciom uczestniczącym w akcjach ekologicznych
1.2	Wykonanie magnesów „Przyjaciel przyrody”, które są wręczane dzieciom uczestniczącym w akcjach edukacji ekologicznej	2018	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,45	środki własne	Magnesy są wręczane dzieciom uczestniczącym w akcjach ekologicznych
1.3	Organizacja warsztatów ekologiczno-przyrodniczych pt. "Recykling czyli powrót do natury" dla dzieci z ZSP w Gierałtowicach, ZSP w Paniówkach, ZSP w Przyszowicach oraz SP w Chudowie	04.2017	06.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,40	środki własne	-
1.4	Organizacja akcji „Sprzątanie Świata – Polska 2017”	07.2017	09.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	2,49	środki własne	-
1.5	Organizacja akcji „Sprzątanie Świata – Polska 2018”	07.2018	09.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	3,36	środki własne	-
1.6	Organizacja 4 przedstawień pn. „SMOG Wawelski” dla dzieci z przedszkoli w Gierałtowicach, Przyszowicach, Paniówkach i Chudowie	09.2017	09.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	2,20	środki własne	-

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

1.7	Organizacja warsztatów ekologicznych dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Przyszowicach w ramach zadania „Blżej przyrody. Światowy Dzień Zwierząt w Zespole Pałacowo – Parkowym w Przyszowicach”	10.2017	10.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,40	środki własne	-
1.8	Organizacja warsztatów, druk plansz oraz wykonanie tabliczek z logo Gminy Gierałtowiec w ramach zadania „Blżej przyrody. Na ratunek pszczołom” dla dzieci z gminnego przedszkola w Paniówkach	08.2018	09.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	1,59	środki własne	-
1.9	Prelekcje dotyczące segregacji odpadów komunalnych w Zespole szkolno-Przedszkolnym w Paniówkach i Świetlicy GOK w Gierałtowiecach	06.2018	07.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	-
2. Dofinansowanie szkół w zakresie wycieczek oraz warsztatów ekologicznych							
2.1	Pokrycie kosztów organizacji warsztatów ekologiczno-przyrodniczych pt. „Woda niezwykła substancja” dla dzieci z gminnego przedszkola w Przyszowicach	04.2017	04.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,50	środki własne	-
2.2	Pokrycie kosztów organizacji warsztatów przyrodniczych pt. „Etnowarsztaty” dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Przyszowicach	02.2018	02.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	1,40	środki własne	-
3. Dopuszczenie bibliotek, broszury, ulotki, kalendarze z harmonogramem odbioru odpadów komunalnych							
3.1	Zakup 20 szt. Książek pt. „Ecodeco. Czas na recykling”, które wykorzystywane są jako nagrody dla dzieci za udział w akcjach ekologicznych	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,30	środki własne	Książki są wręczane dzieciom za udział w akcjach ekologicznych
3.2	Wydanie i dystrybucja dwustronnej ulotki zawierającej informacje na temat uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	1,59	środki własne	Ulotka w dalszym ciągu jest przekazywana mieszkańcom Gminy Gierałtowiec, m.in. podczas kontroli z zakresu ochrony powietrza

3.3	Zakup książek pt. „Biblioteka wiedzy. Ekologia i ochrona środowiska”, „Lasy Świata. Leksykon wiedzy”, „Ptaki. Leksykon wiedzy”, „Nasza planeta. Leksykon wiedzy”, „Lasy Polski. Leksykon wiedzy”, „Zwierzęta Polski. Leksykon wiedzy”, „Rośliny. Leksykon wiedzy”, które wykorzystywane są jako nagrody dla dzieci za udział w akcjach ekologicznych	2018	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	1,46	środki własne	Książki są wręczane dzieciom za udział w akcjach ekologicznych
3.4	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2018 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowiec” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	11.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	3,00	środki własne	Projekt kalendarza wykonano w 2017 r. natomiast przekazany został mieszkańcom wraz ze styczniowym wydaniem „Wieści Gminy Gierałtowiec w” 2018 r.
3.5	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2019 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowiec” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	3,00	środki własne	-
4. Organizacja kampanii edukacyjnej dotyczącej ograniczenia niskiej emisji							
4.1	Przeprowadzenie spotkania edukacyjno-informacyjnego dotyczącego metody rozpalania od góry w kotłach domowych w ramach edukacji ekologicznej dotyczącej ograniczania niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowiec	02.2017	02.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,98	środki własne	-
4.2	Wykonanie rejestracji i przygotowanie wideo relacji spotkania edukacyjno-informacyjnego dotyczącego metody rozpalania od góry w kotłach domowych w ramach edukacji ekologicznej dotyczącej ograniczania niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowiec	02.2017	02.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	1,23	środki własne	Film ze spotkania znajduje się na stronie internetowej Gminy Gierałtowiec

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

4.3	Organizacja 4 przedstawień pn. „SMOG Wawelski” dla dzieci z przedszkoli w Gierałtowicach, Przyszowicach, Paniówkach i Chudowie	09.2017	09.2017	Urząd Gminy Gierałtowice	2,20	środki własne	-
4.4	Wydanie i dystrybucja dwustronnej ulotki zawierającej informacje na temat uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowice	1,59	środki własne	Ulotka w dalszym ciągu jest przekazywana mieszkańcom Gminy Gierałtowice, m.in. podczas kontroli z zakresu ochrony powietrza
4.5	Umieszczenie w przedszkolach na terenie gminy Gierałtowice tablic, na których są umieszczane informacje o stopniu zanieczyszczenia powietrza w ramach kampanii informacyjnej dotyczącej niskiej emisji	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowice	0,32	środki własne	Na adres mailowy przedszkoli wysyłana jest codziennie informacja o aktualnym stanie powietrza w gminie Gierałtowice. Na tablicach umieszczane są kartki koloru, który odpowiada aktualnej jakości powietrza
4.6	Opracowanie projektu graficznego oraz wykonanie edukacyjnej gry planszowej podłogowej o tematyce ochrony powietrza, która została przekazana do przedszkoli na terenie gminy Gierałtowice	05.2018	09.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	3,66	środki własne	-
4.7	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2018 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice”	11.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	3,00	środki własne	Na kalendarzu umieszczono scenkę nawiązującą do tematyki związanej z problemem niskiej emisji
4.8	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2019 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice”	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	3,00	środki własne	Na kalendarzu umieszczono scenkę nawiązującą do tematyki związanej z problemem niskiej emisji
4.9	Utworzenie na stronie internetowej zakładki „Jakość powietrza”	2018	w toku	Urząd Gminy Gierałtowice	w ramach zadań własnych	środki własne	Zakładka została utworzona w 2018 r. i jest na bieżąco aktualizowana
5. Edukacja ekologiczna w zakresie segregacji odpadów							
5.1	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2018 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	11.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	3,00	środki własne	Projekt kalendarza wykonano w 2017 r. natomiast przekazany został mieszkańcom wraz ze styczniowym wydaniem „Wieści Gminy Gierałtowice w” 2018 r.
5.2	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2019 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	3,00	środki własne	-

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY GIERAŁTOWICE ZA LATA 2017-2018

5.3	Organizacja warsztatów edukacyjnych pn. „Odpady – ze starego nowe” dla dzieci z ZSP w Gierałtowicach, ZSP w Przyszowicach, ZSP w Paniówkach oraz ZSP w Chudowie	11.2018	11.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	2,06	środki własne	Warsztaty były organizowane w ramach nagrody za udział a akcji „Sprzątanie Świata – Polska 2018”
5.4	Prelekcje dotyczące segregacji odpadów komunalnych w Zespole szkolno-Przedszkolnym w Paniówkach i Świetlicy GOK w Gierałtowicach	06.2018	07.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	w ramach zadań własnych	środki własne	-
5.5	Aktualizacja zakładki „Gospodarka odpadami” na stronie internetowej gminy Gierałtowice	2013	w toku	Urząd Gminy Gierałtowice	w ramach zadań własnych	środki własne	Zakładka „Gospodarka odpadami” jest na bieżąco aktualizowana
5.6	Artykuły edukacyjne dotyczące segregacji odpadów zamieszczone w „Wieściach Gminy Gierałtowice”	2009	w toku	Urząd Gminy Gierałtowice	w ramach zadań własnych	środki własne	W „Wieściach Gminy Gierałtowice” cyklicznie umieszczane są artykuły dotyczące segregacji odpadów
6. Kontynuacja kampanii informacyjnej, dotyczącej zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi							
6.1	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2018 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	11.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	3,00	środki własne	Projekt kalendarza wykonano w 2017 r. natomiast przekazany został mieszkańcom wraz ze styczniowym wydaniem „Wieści Gminy Gierałtowice w” 2018 r.
6.2	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2019 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowice	3,00	środki własne	-
7. Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminie							
7.1	Artykuły edukacyjne dotyczące utrzymania czystości i porządku w gminie na stronie internetowej gminy Gierałtowice	2010	w toku	Urząd Gminy Gierałtowice	w ramach zadań własnych	środki własne	Na stronie internetowej Urzędu Gminy (redagowanej od 2010 r. zakładce dot. ochrony środowiska) na bieżąco umieszczane są artykuły z zakresu ochrony środowiska

8. Promocja działań proekologicznych, wydawnictwa ekologiczne z przeznaczeniem dla dorosłej części społeczności lokalnej							
8.1	Utrzymanie zakładki o tematyce ochrony środowiska na stronie internetowej gminy Gierałtowiec	2010	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	W zakładce „ochrona środowiska” na stronie internetowej UG Gierałtowiec umieszczane są obwieszczenia i komunikaty oraz artykuły edukacyjne z zakresu ochrony środowiska
8.2	Artykuły edukacyjne dotyczące ochrony środowiska zamieszczane w „Wieściach Gminy Gierałtowiec”	2009	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	w ramach zadań własnych	środki własne	W „Wieściach Gminy Gierałtowiec” cyklicznie umieszczane są artykuły edukacyjne kształtujące właściwe postawy proekologiczne
8.3	Przeprowadzenie spotkania edukacyjno-informacyjnego dotyczącego metody rozpalania od góry w kotłach domowych w ramach edukacji ekologicznej dotyczącej ograniczania niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowiec	02.2017	02.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,98	środki własne	-
8.4	Wykonanie rejestracji i przygotowanie wideo relacji spotkania edukacyjno-informacyjnego dotyczącego metody rozpalania od góry w kotłach domowych w ramach edukacji ekologicznej dotyczącej ograniczania niskiej emisji na terenie gminy	02.2017	02.2017	Urząd Gminy Gierałtowiec	1,23	środki własne	Film ze spotkania znajduje się na stronie internetowej Gminy Gierałtowiec
8.5	Wydanie i dystrybucja dwustronnej ulotki zawierającej informacje na temat uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	1,59	środki własne	Ulotka w dalszym ciągu jest przekazywana mieszkańcom Gminy Gierałtowiec, m.in. podczas kontroli z zakresu ochrony powietrza
8.6	Umieszczenie w przedszkolach na terenie gminy Gierałtowiec tablic, na których są umieszczane informacje o stopniu zanieczyszczenia powietrza w ramach kampanii informacyjnej dotyczącej niskiej emisji	2017	w toku	Urząd Gminy Gierałtowiec	0,32	środki własne	Na adres mailowy przedszkoli wysyłana jest codziennie informacja o aktualnym stanie powietrza w gminie Gierałtowiec. Na tablicach umieszczane są kartki koloru, który odpowiada aktualnej jakości powietrza
8.7	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2018 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowiec” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	11.2017	01.2018	Urząd Gminy Gierałtowiec	3,00	środki własne	Projekt kalendarza wykonano w 2017 r. natomiast przekazany został mieszkańcom wraz ze styczniowym wydaniem „Wieści Gminy Gierałtowiec w” 2018 r.

8.8	Wydanie dwustronnego kalendarza na rok 2019 stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowie” zawierającego harmonogram wywozu odpadów	12.2018	12.2018	Urząd Gminy Gierałtowie	3,00	środki własne	-
9. Rozbudowa zakładki informacyjnej dotyczącej ochrony środowiska na stronie internetowej gminy							
9.1	Utrzymanie zakładki o tematyce ochrony środowiska na stronie internetowej gminy Gierałtowie	2010	w toku	Urząd Gminy Gierałtowie	w ramach zadań własnych	środki własne	Zakładka informacyjna na stronie internetowej gminy dotycząca ochrony środowiska na bieżąco jest aktualizowana i uzupełniana
10. Tworzenie sieci ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych jako elementu ścieżek rowerowych i turystycznych w obrębie obszarów przyrodniczo cennych, atrakcyjnych krajobrazowo oraz bieżące utrzymanie istniejących ścieżek dydaktycznych							
10.1	Odnowienie tablicy edukacyjnej ścieżki dydaktycznej „Potok Jasionica”	06.2017	06.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	0,33	środki własne	-
10.2	Opracowanie opisu ścieżki dydaktycznej wraz opracowaniem projektu graficznego folderu oraz druk folderów ścieżki dydaktycznej "Potok Jasionica"	04.2017	10.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	16,80	środki własne	-
10.3	Wykonanie tablic z informacją o gatunkach drzew nasadzonych podczas Światowych Dni Młodzieży w 2016 r. oraz tablic z opisem drzewa z gatunku Miłorząb dwukłapowy, które rośnie w parku przy Zespole Pałacowo-Parkowym w Przyszowicach	05.2017	08.2017	Urząd Gminy Gierałtowie	1,14	środki własne	-

4. Sposoby i źródła finansowania przedsięwzięć

Źródło finansowania większości przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w Gminie Gierałtowiec w latach 2017 – 2018 stanowiły środki budżetu Gminy Gierałtowiec.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wpływy do budżetu gminy stanowią również środki pochodzące z opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych. Środki budżetowe pochodzące z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych w latach 2017 – 2018 przeznaczone były na:

- przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza – udzielanie dotacji na dofinansowanie modernizacji systemu ogrzewania w budynkach mieszkalnych na terenie gminy Gierałtowiec,
- przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami – udzielanie dotacji na dla osób fizycznych na dofinansowanie poniesionych kosztów załadunku, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych położonych na terenie gminy Gierałtowiec,
- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju.

W 2017 roku Referat Ochrony Środowiska realizował ze środków budżetowych – dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz 925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody – następujące zadania służące poprawie stanu środowiska Gminy Gierałtowiec:

- 1) w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód (rozdział 90001):
 - przygotowanie dokumentacji do wystąpienia z wnioskiem o wydanie pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie wód opadowych z terenu sołectwa Chudów, poprzez istniejące wyloty brzegowe do potoku Chudowskiego, w kwocie 8 979,00 zł,
 - wykonanie analizy ścieków odprowadzanych do kanalizacji deszczowej (w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego), w kwocie 307,50 zł.
- 2) w zakresie gospodarki odpadami (rozdział 90002):
 - odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz obsługa punktu selektywnej zbiórki odpadów (w ramach umowy wieloletniej), w kwocie 1 379 996,40 zł,
 - wykonywanie usługi dodatkowej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, tj. udostępnienie pojemnika przeznaczonego na odpady budowlane i rozbiórkowe, wytworzone poza terenami budów, na nieruchomościach zamieszkałych, z remontów prowadzonych we własnym zakresie oraz odbiór tych odpadów w pojemniku i ich zagospodarowanie, w kwocie 8 818,47 zł,

- dzierżawa terenu, na którym zlokalizowany jest punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w kwocie 24 600,00 zł,
 - zakup pojemnika za przeterminowane lub zbędne leki, w kwocie 290,00 zł,
 - udzielanie dotacji celowej na dofinansowanie poniesionych kosztów załadunku, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Gierałtowiec, w kwocie 281,60 zł.
- 3) w zakresie utrzymania zieleni w miastach i gminach (rozdział 90004):
- nasada, wycinka i pielęgnacja drzew i krzewów, w kwocie 59 591,74 zł,
 - zakup sadzonek drzew do nasadzeń, w kwocie 5 886,00 zł,
 - wykonanie opinii dendrologicznej drzew rosnących na nieruchomościach stanowiących własność Gminy, w kwocie 1 968,00 zł.
- 4) w zakresie utrzymania parków krajobrazowych (rozdział 92502):
- wykonanie aktualizacji inwentaryzacji dendrologicznej w Zespole Pałacowo-Parkowym w Przyszowicach, w kwocie 5 000,00 zł,
 - zakup sadzonek drzew do nasadzeń w Zespole Pałacowo-Parkowym w Przyszowicach, w kwocie 2 640,60 zł.
- 5) w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:
- udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Gierałtowiec, w kwocie 74 500,00 zł.
- 6) w zakresie edukacji ekologicznej (rozdział 90095):
- organizacja prezentacji edukacyjno-informacyjnej o ekonomicznym i ekologicznym spalaniu paliw stałych w kotłach CO oraz wideorejestracja pokazu, w kwocie 2 214,00 zł,
 - zakup książek pt. „Ekodeco. Czas na recykling”, wykorzystywanych jako nagrody dla dzieci za udział w akcjach edukacyjnych, w kwocie 300,00 zł,
 - druk plansz z informacją o gatunkach drzew nasadzonych podczas Światowych Dni Młodzieży, w kwocie 319,80 zł,
 - organizacja warsztatów ekologiczno-przyrodniczych pn. „Woda niezwykła substancja” dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Przyszowicach, w kwocie 500,00 zł,
 - wykonanie 150 szt. przypinek, które będą wręczane dzieciom uczestniczącym w akcjach edukacyjnych w ramach edukacji ekologicznej, w kwocie 330,00 zł,
 - odnowienie tablicy edukacyjnej ścieżki dydaktycznej pn. „Potok Jasionica”, w kwocie 332,10 zł,
 - organizacja warsztatów ekologiczno-przyrodniczych pt. „recykling, czyli powrót do natury” dla dzieci z ZSP w Gierałtowicach, ZSP w Przyszowicach, ZSP w Paniówkach i SP w Chudowie, w kwocie 400,00 zł,
 - organizacja akcji „Sprzątanie Świata 2016” (zakup worków, rękawiczek i wywóz odpadów), w kwocie 292,37 zł,

- wykonanie podkładów oraz druk plansz z nazwami drzew nasadzonych przez dzieci z przedszkola w Przyszowicach w ramach obchodów Światowego Dnia Drzewa 2016 oraz podczas Świątowych Dni Młodości, w kwocie 816,11 zł,
 - realizacja przedstawień teatralnych pt. „SMOG Wawelski” dla dzieci z gminnych przedszkoli, w ramach nagrody za udział w akcji Sprzątania Świata, w kwocie 2 200,00 zł,
 - druk ulotek informacyjnych dotyczących tzw. „uchwały antysmogowej” dla województwa śląskiego, w kwocie 442,80 zł,
 - organizacja warsztatów ekologicznych dla dzieci z przedszkola w Przyszowicach w ramach zadania „Blżej przyrody. Światowy Dzień Zwierząt w Zespole Pałacowo-Parkowym w Przyszowicach”, w kwocie 399,99 zł,
 - opracowanie, przygotowanie do druku i druk folderów ścieżki dydaktycznej „Potok Jasienica”, w kwocie 16 797,00 zł,
 - zakup tablic do przedszkoli, na których umieszczane będą informacje o stopniu zanieczyszczenia powietrza, w ramach kampanii informacyjnej, dotyczącej niskiej emisji, w kwocie 317,32 zł,
 - projekt graficzny, druk oraz insertowanie kalendarza, stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice”, w ramach kampanii edukacyjnej w zakresie ograniczania niskiej emisji, w kwocie 3 637,10 zł.
- 7) w zakresie opłat (rozdział 90095):
- wniesienie opłaty za korzystanie ze środowiska, w kwocie 8 526,00 zł,
 - wniesienie opłaty za użytkowanie gruntu pokrytego wodą płynącą Potoku Chudowskiego, zajętego pod wylot kanalizacji deszczowej, w kwocie 3,26 zł,
 - wniesienie opłaty za udostępnienie informacji o środowisku, w kwocie 12,90 zł.
- 8) w ramach pozostałej działalności (rozdział 90095):
- obsługa prawna Referatu Ochrony Środowiska, w kwocie 36 900,00 zł.

W 2018 roku Referat Ochrony Środowiska realizował ze środków budżetowych – dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz 925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody – następujące zadania służące poprawie stanu środowiska Gminy Gierałtowice:

- 9) w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód (rozdział 90001):
- pobór próby i wykonanie analizy wód opadowych odprowadzanych do pot. Cienka, zg. z obowiązującym pozwoleniem wodnoprawnym, w kwocie 565,80 zł,
- 10) w zakresie gospodarki odpadami (rozdział 90002):
- odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz obsługa punktu selektywnej zbiórki odpadów (w ramach umowy wieloletniej), w kwocie 1 841 537,60 zł,
 - wykonywanie usługi dodatkowej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, tj. udostępnienie pojemnika przeznaczonego na odpady budowlane i rozbiórkowe, wytworzone poza terenami budów, na

nieruchomościach zamieszkałych, z remontów prowadzonych we własnym zakresie oraz odbiór tych odpadów w pojemniku i ich zagospodarowanie, w kwocie 11 948,04 zł,

- dzierżawa terenu, na którym zlokalizowany jest punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w kwocie 24 600,00 zł,
- insertowanie kalendarza z harmonogramem odbierania odpadów komunalnych do „Wieści Gminy Gierałtowiec”, w kwocie 307,50 zł,
- udzielanie dotacji celowej na dofinansowanie poniesionych kosztów załadunku, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Gierałtowiec, w kwocie 1 200,00 zł,

11) w zakresie utrzymania zieleni w miastach i gminach (rozdział 90004):

- nasada, wycinka i pielęgnacja drzew i krzewów, w kwocie 71 983,20 zł,
- usunięcie Barszczu Sosnowskiego, w kwocie 3 990,00 zł,
- zakup sadzonek drzew do nasadzeń, w kwocie 2 373,00 zł,
- wykonanie szacunku masy drewna drzew stojących przeznaczonych do usunięcia, rosnących w pasie drogowym ul. Darwina w Paniówkach, w kwocie 324,00 zł,
- wykonanie opinii dendrologicznej pomnika przyrody, w kwocie 615,00 zł,

12) w zakresie utrzymania parków krajobrazowych (rozdział 92502):

- uporządkowanie terenu Zespołu Pałacowo-Parkowego w Przyszowicach (głównie z wiatrołomów) oraz oczyszczenie gniazda bocianiego, w kwocie wykonanie 2 808,00 zł,
- wykonanie kosztorysu inwestorskiego prac związanych z utrzymaniem zieleni na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego, w kwocie 553,50 zł,
- interwencyjne usunięcie i przycinka drzew na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego w Przyszowicach, w kwocie 5 616,00 zł,

13) w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego (rozdział 90005):

- udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Gierałtowiec, w kwocie 152 174,00 zł,
- wykonanie pomiarów niskiej emisji na terenie gminy Gierałtowiec z wykorzystaniem Eko Patrolu GIG, w kwocie 60 000,00 zł,
- zakup narzędzi do poboru prób pobranych w ramach kontroli przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej województwa śląskiego, w kwocie 214,74 zł,
- wykonania analizy w zakresie wykrywania spalania lub współspalania odpadów, w kwocie 553,60 zł,
- opracowanie Programu ograniczania niskiej emisji dla Gminy Gierałtowiec oraz wniosku o dofinansowanie jego realizacji ze środków WFOŚiGW w Katowicach, w kwocie 13 000,00 zł,
- organizacja punktu konsultacyjnego dotyczącego dofinansowania wymiany źródeł ogrzewania, w kwocie 5 006,28 zł,

14) w zakresie edukacji ekologicznej (rozdział 90095):

- usługa insertowania kalendarza, stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice”, w ramach kampanii edukacyjnej w zakresie ograniczania niskiej emisji, w kwocie 307,50 zł,
- organizacja warsztatów przyrodniczych pn. „Etnowarsztaty” dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Przyszowicach, w kwocie 1 400,00 zł,
- druk ulotki dotyczącej wymagań wynikających z zapisów uchwały antysmogowej województwa śląskiego, w kwocie 196,80 zł,
- wykonanie magnesów, zakup książek o tematyce ekologicznej dla dzieci uczestniczących w akcjach ekologicznych, w kwocie 1 908,50 zł,
- opracowanie projektu graficznego i wykonanie podłogowej gry planszowej o tematyce ochrony powietrza, w kwocie 3 659,25 zł,
- organizacja warsztatów i druk plansz informacyjnych w ramach akcji „Blżej przyrody. Na ratunek pszczołom”, w kwocie 1 584,00 zł,
- organizacja akcji „Sprzątanie Świata. Polska 2018” (zakup worków, rękawiczek i wywóz odpadów), w kwocie 1 300,23 zł,
- organizacja warsztatów pn. „Ze starego nowe” dla młodzieży szkolnej, w ramach nagrody za udział w akcji „Sprzątanie Świata. Polska 2018”, w kwocie 2 063,4 zł,
- projekt graficzny, druk oraz insertowanie kalendarza, stanowiącego załącznik do „Wieści Gminy Gierałtowice”, w ramach kampanii edukacyjnej w zakresie ograniczania niskiej emisji, w kwocie

15) w zakresie opłat (rozdział 90095):

- wniesienie opłaty za korzystanie ze środowiska, w kwocie 8 504,50 zł,
- wnoszenie kwartalnych opłat za usługi wodne, w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych, w kwocie 785,25 zł,

16) w ramach pozostałej działalności (rozdział 90095):

- obsługa prawna Referatu Ochrony Środowiska, w kwocie 36 900,00 zł.

Kwota wydatków budżetu gminy w dziale 900 i 925 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska na zadania realizowane przez Referat Ochrony Środowiska, w latach 2017 – 2018 wyniosła ok. 3.916 tys. zł.

Kwota pozostałych wydatków inwestycyjnych na zadania związane z bezpośrednio bądź pośrednio z ochroną środowiska, ujęte w Programie Ochrony Środowiska, wyniosła: ok. ok. 11.971 tys. zł na przedsięwzięcia związane z budową, przebudową i modernizacją dróg, 869 tys. zł na przedsięwzięcia związane z rozbudową i modernizacją sieci wodociągowo-kanalizacyjnej (PGK Sp. z o.o.), ok. 276 tys. zł na przedsięwzięcia związane z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej oraz 125 tys. na utrzymanie Systemu Wczesnego Ostrzegania, w tym uruchomienie aplikacji Gmina Gierałtowice (wydatki z budżetu Gminy Gierałtowice, z uwzględnieniem uzyskanych dofinansowań).

W ramach konkursu „Powiat Przyjazny Środowisku” uzyskano dofinansowanie na realizację zadań pn.:

- 1) „Blżej przyrody. Światowy Dzień Zwierząt w Zespole Pałacowo-Parkowym w Przyszowicach”; realizacja zadania w 2017 roku; zadanie zostało dofinansowane w ramach konkursu Powiat Przyjazny Środowisku. Kwota dofinansowania – 2 500,00 zł,
- 2) „Blżej przyrody. Na ratunek pszczołom”; realizacja zadania w 2018 roku; zadanie zostało dofinansowane w ramach konkursu Powiat Przyjazny Środowisku. Kwota dofinansowania – 2 750,00 zł,
- 3) „Rozbudowa bazy edukacyjno-przyrodniczej na terenie gminy Gierałtowiec poprzez budowę ścieżki dydaktyczno-przyrodniczej „Potok Jasienica”; realizacja zadania w 2017 roku; zadanie zostało dofinansowane w ramach konkursu Powiat Przyjazny Środowisku. Kwota dofinansowania – 1 220,00 zł,
- 4) „Poprzez zabawę kształtujemy proekologiczną postawę. Edukacja ekologiczna dzieci w wieku przedszkolnym w gminie Gierałtowiec”; realizacja zadania w 2018 roku; zadanie zostało dofinansowane w ramach konkursu Powiat Przyjazny Środowisku. Kwota dofinansowania – 1 220,00 zł.

Szczegółowo wydatki na poszczególne zadania przedstawiono w harmonogramie (patrz punkt 8).

5. System monitoringu i oceny realizacji programu ochrony środowiska

Zakres monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowiec w okresie sprawozdawczym obejmuje:

- określenie zakresu wykonania zadań ujętych w harmonogramie rzeczowo - finansowym,
- określenie stopnia realizacji przyjętych celów średniookresowych do roku 2019,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi zadaniami, a stopniem ich wykonania,
- analizę przyczyn ewentualnego niewykonania założonych zadań.

Monitorowanie realizacji Programu oparte jest na następujących działaniach:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu; wynikiem tych działań jest materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
- uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych; otrzymany materiał służy przygotowaniu raportów,
- przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
- analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,

- analiza przyczyn odchyień oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
- przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

Ilościowa ocena skutków realizowanych działań w zakresie ochrony środowiska nie zawsze jest możliwa, gdyż nie wszystkie efekty (np. wzrost świadomości ekologicznej) są wymierne lub brak jest niezbędnych danych. W poniższej tabeli podjęto próbę analizy na podstawie niektórych wskaźników proponowanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego.

Tabela 18. Wskaźniki ekorozwoju w gminie Gierałtowice

Lp.	Wskaźnik	2017 r.	2018 r.
1.	Długość sieci wodociągowej	93,51	94,57
2.	Nieruchomości przyłączone do sieci wodociągowej	3 663	3 782
3.	Długość sieci kanalizacji [km]: – kanalizacji sanitarnej – kanalizacji deszczowej	128,26 66,70	128,54 68,10
4.	Nieruchomości przyłączone do sieci kanalizacji sanitarnej [szt.]	2 765	2 802
5.	Odsetek ścieków oczyszczonych [tyś. m ³ /rok]	419,2	392,7
6.	Zmiana jakości wód powierzchniowych [% punktów pomiarowych poniżej stanu dobrego]	b.d.	b.d.
7.	Liczba mieszkańców objętych zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych	11 486	11 593
8.	Ilość zebranych odpadów komunalnych [Mg/rok]	3 633,5	4 989,1
9.	Ilość odpadów selektywnie zebranych [Mg/rok]	1 742,32	2 670,2
10.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	23,0	34,1
11.	Ilość poddanych recyklingowi odpadów opakowaniowych [Mg/rok]	298,5	442,8
12.	Ilość zebranych od mieszkańców odpadów biodegradowalnych [Mg/rok]	529,8	1 189,6
13.	Poziom składowania odpadów ulegających biodegradacji	0,0	7,2
14.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	96,2	93,6
15.	Likwidacja „dzikich wysypisk” (tereny gminne)	brak	brak
16.	Powierzchnia gruntów zdegradowanych poddanych rekultywacji lub rewitalizacji [ha]	-	-
17.	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie rekultywacji	-	-

Lp.	Wskaźnik	2017 r.	2018 r.
18.	Redukcja niskiej emisji – liczba zmodernizowanych źródeł ogrzewania (liczba udzielonych dotacji)	35	71
19.	Zrealizowane przedsięwzięcia termomodernizacyjne w obiektach użyteczności publicznej	1	-
20.	Wynik oceny stanu jakości powietrza (w strefie śląskiej)	C, C1, D2	b.d.
21.	Długość zmodernizowanych dróg [km]	2,9	2,1
22.	Zakłady przemysłowe emitujące hałas przekraczający poziom dopuszczalny	brak	brak
23.	Stwierdzone przekroczenia poziomów hałasu	brak	brak
24.	Powierzchnia form ochrony przyrody [ha]	8,6	8,6
25.	Długość ścieżek dydaktycznych [km]	13,8	13,8
26.	Przebudowa drzewostanów [tak/nie]	tak	tak
27.	Liczba drzew i krzewów nasadzonych [szt.]	292	178
28.	Zwiększenie lesistości gminy- powierzchnia lasów [ha]	6,45	8,16
29.	Wdrożony system wczesnego ostrzegania o zagrożeniach	tak	tak
30.	Wzrost świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży – edukacja ekologiczna w szkołach [tak/nie]	tak	tak
31.	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez kampanie edukacyjno-informacyjne [tak/nie]	tak	tak

6. Podsumowanie

1. W zakresie gospodarki wodno-ściekowej osiągnięcie wyznaczonego w Programie Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice celu, jakim jest przywrócenie czystości wód powierzchniowych i podziemnych realizowane było w głównej mierze poprzez porządkowanie gospodarki ściekami bytowymi na terenie Gminy. Wobec powyższego podejmowane działania skoncentrowane były na egzekwowaniu obowiązku przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej wobec właścicieli nieruchomości nie przyłączonych, mimo technicznej możliwości, a także kontroli odprowadzania ścieków sanitarnych z nieruchomości, które z przyczyn technicznych nie mogą być przyłączone do sieci kanalizacyjnej.
2. W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi priorytetem wyznaczonym w Programie Ochrony Środowiska jest wzmocnienie zarządzania, monitoring i optymalizacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi, a w dalszej perspektywie jego doskonalenie, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Działania Gminy w okresie sprawozdawczym ukierunkowane były zatem na właściwą obsługę oraz doskonalenie wdrożonego systemu, mając na uwadze wymagania obowiązujących przepisów prawa oraz co nie mniej ważne, satysfakcję mieszkańców.
3. Obowiązujący system gospodarki odpadami komunalnymi jest w pełni zgodny z wymaganiami przepisów prawa. 100% nieruchomości zamieszkałych objęte jest zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, a ilość odebranych odpadów z każdym rokiem znacząco wzrasta. W okresie sprawozdawczym Gmina osiągnęła wymagane prawem poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz wymagany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.
4. W zakresie ochrony powietrza celem działań, zgodnie z Programem Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez ograniczenie emisji z procesów spalania paliw do celów grzewczych. W związku z powyższym w okresie sprawozdawczym kontynuowano program udzielania dotacji do modernizacji systemów ogrzewania w budynkach i lokalach mieszkalnych. W 2017 i 2018 roku udzielono dotacji do wymiany 106 źródeł ciepła, z których większość stanowiły kotły na paliwo stałe, z pojedynczym paleniskiem i automatycznym podawaniem paliwa. Ponadto opracowano i uchwałą Rady Gminy Gierałtowice przyjęto do realizacji Program ograniczania niskiej emisji dla Gminy Gierałtowice. Opracowanie Planu umożliwiło ubieganie się o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Katowicach w celu zwiększenia wsparcia dla mieszkańców przy wymianie źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych.

5. W związku z wejściem w życie na obszarze województwa śląskiego przepisów tzw. uchwały antysmogowej oraz Programu Ochrony Powietrza wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, Gmina podejmowała szereg działań związanych z monitorowaniem stanu powietrza, informowaniem o jakości powietrza, edukacją ekologiczną w obszarze ograniczania niskiej emisji oraz informowaniem o wymaganiach nowych przepisów. Zintensyfikowano również kontrolę indywidualnych palenisk pod kątem przestrzegania zakazu spalania odpadów oraz przestrzegania wymagań uchwały antysmogowej.
6. W zakresie ochrony przyrody priorytetem wyznaczonym w Programie Ochrony Środowiska jest zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności oraz zachowanie właściwej struktury i stanu ekosystemów. W latach sprawozdawczych prowadzono zatem szereg działań związanych z pielęgnacją zieleni w Gminie, w tym nasadzono na działkach będących własnością Gminy łącznie blisko 500 szt. drzew oraz przeprowadzono cięcia pielęgnacyjne. Aby uwrażliwić na problemy ochrony przyrody najmłodszych mieszkańców Gminy zorganizowano dla dzieci szereg warsztatów, przedstawień i prelekcji związanych z ochroną flory i fauny np. wspólnie z dziećmi sadzono drzewa, zainstalowano paśnik dla zwierząt w lesie, domki dla owadów i wiele innych.
7. W okresie sprawozdawczym Gmina podejmowała, zgodnie z wytycznymi Programu Ochrony Środowiska, istotne działania w zakresie zapobiegania wystąpieniu oraz przeciwdziałania skutkom wystąpienia klęsk żywiołowych, w szczególności zagrożenia powodziowego. Kontynuowano współpracę z gminami sąsiednimi, w zlewni rzeki Kłodnicy i zawarto stosowne porozumienia, zmierzające do realizacji przedsięwzięć wynikających z Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym. Stale rozwijany jest ponadto system wczesnego ostrzegania (SWO), służący informowaniu mieszkańców o sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ludzi i środowiska, w tym poprzez stronę internetową oraz aplikację mobilną Gminy.
8. Wsparcie dla podejmowanych w Gminie działań we wszystkich dziedzinach ochrony środowiska stanowią prowadzone stale, intensywne działania i kampanie edukacyjne. Szczególny nacisk położono na ograniczanie niskiej emisji, upowszechnianie zasad gospodarki odpadami komunalnymi oraz ochronę przyrody. Podjęte działania edukacyjne w formie warsztatów dla dzieci, dystrybucji ulotek informacyjnych, publikacji na łamach „Wieści Gminy Gierałtowice” oraz na stronie internetowej Gminy przyczyniają się do wzrostu świadomości ekologicznej, zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców Gminy.
9. W okresie sprawozdawczym cztery zadania zgłoszone przez Gminę zostały nagrodzone w konkursie „Powiat przyjazny środowisku”, co umożliwiło uzyskanie dofinansowania realizacji tych zadań, mających charakter edukacyjny i skierowanych w szczególności do najmłodszych mieszkańców Gminy.

10. Ogółem spośród zadań wyznaczonych w harmonogramie realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Gierałtowice zrealizowano lub jest w trakcie realizacji zdecydowana większość, tj. ponad 90 % zaplanowanych zadań.
11. Źródło finansowania przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska stanowiły w głównej mierze środki własne Gminy.

7. Wykorzystane materiały

1. Program ochrony środowiska gminy Gierałtowice do roku 2019 z perspektywą do roku 2023, sierpień 2016 r.
2. Materiały własne Referatów Urzędu Gminy Gierałtowice oraz innych podmiotów realizujących zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Gierałtowice
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U.2018.799 z późn. zm.)
4. Stan środowiska w województwie śląskim w 2017 roku; Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2018 r.